T. C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pelin CANPOLAT ÇINAR

Malatya 2025

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pelin CANPOLAT ÇINAR

Danışman: Prof. Dr. Ali AYHAN

Malatya 2025

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Tezli Yüksek Lisans

DANIŞMAN	HAZIRLAYAN
Prof. Dr. Ali AYHAN	Pelin CANPOLAT ÇINAR

Jürimiz tarafından 10/07/2025 tarihinde yapılan değerlendirme sonucunda bu araştırma raporu **oybirliği/oyçokluğu** ile başarılı bulunarak Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri, Unvanı Adı Soyadı **İmza**

1. Prof. Dr. Ali AYHAN

2. Prof. Dr. Engin GÜRPINAR

3. Doç. Dr. Ferdi KARAÖNÇEL

O N A Y

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun …/…/20... tarih ve 20…/…….. sayılı Kararıyla da uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Eyüp İZCİ

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Ali AYHAN danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım ***Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri*** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Pelin CANPOLAT ÇINAR

ÖNSÖZ

Araştırmamın her aşamasında engin bilgisi ve kıymetli desteğiyle yanımda olan danışmanım Sayın Prof. Dr. Ali Ayhan'a gönülden teşekkür ederim. Her zaman en büyük destekçim ve sınıf arkadaşım olan değerli eşim Süleyman Çınar'a çok teşekkür ederim. Kaynaklarını ve desteğini esirgemeyen, kütüphanesini benimle paylaşarak yolumu aydınlatan sevgili arkadaşım Fulya Karaşin'e, araştırmamda teknolojik anlamda bana her zaman yardımcı olan kardeşim Baran Canpolat'a teşekkür ederim. Bu tezi, kızlarım Selin ve Duru'ya ayırdığım zamandan çalmadan tamamlamaya çalıştım. Eğitim yolculuğumda azimle ilerleyen kendime de çok teşekkür ederim…

Pelin CANPOLAT ÇINAR

ÖZET

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

CANPOLAT ÇINAR, Pelin

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ali AYHAN

Temmuz- 2025, xix + 162 Sayfa

Bu araştırma, Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan keman öğretmenlerinin görüşlerine dayanarak, keman öğretim programında yer alan pozisyon kazanımlarının gerçekleşme düzeyini belirlemeyi ve öğretim programın uygulanabilirliğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmada nicel ve nitel verilerin birlikte toplandığı karma yöntem ve yakınsayan paralel desen kullanılmıştır. Nicel veriler, 2024–2025 eğitim-öğretim yılında görev yapan 104 keman öğretmenine uygulanan 5'li Likert tipi anket aracılığıyla toplanmış; veriler istatistik paket programı kullanılarak frekans, yüzde gibi betimsel istatistiklerle analiz edilmiştir. Nitel veriler ise, SEGE (Sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması) verilerine göre belirlenen bölgelerden seçilen 10 öğretmenle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Elde edilen nitel veriler, betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

Araştırmanın nicel bulguları, öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerin pozisyon kazanımlarına kısmen ulaştığını düşündüğünü, mevcut programın uygulamada yetersiz kaldığını ortaya koymuştur. Nitel bulgular ise bu durumu detaylandırarak, kazanımlara ulaşmada bireysel farklılıklar, teknik yetersizlikler, motivasyon eksikliği ve sistemsel sınırlılıkların belirleyici olduğunu göstermiştir. Her iki veri türü birlikte değerlendirildiğinde, keman öğretiminin daha esnek, bireyselleştirilmiş ve destekleyici yapılarla güçlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma, Güzel Sanatlar

Liselerinde keman eğitiminin niteliğini artırmaya yönelik özgün ve uygulamaya dönük bulgular sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çalgı Eğitimi, Keman Eğitimi, Kemanda Pozisyon, Çalgıda Entonasyon

ABSTRACT

TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE ATTAINMENT OF POSITION-BASED LEARNING OUTCOMES IN THE VIOLIN CURRICULUM OF FINE ARTS HIGH SCHOOLS

CANPOLAT ÇINAR, Pelin

Master's Degree, Inonu University Institute of Educational Sciences,

Department of Fine Arts Education

Thesis Advisor: Prof. Dr. Ali AYHAN

July- 2025, xix + 162 Pages

This study aims to determine the extent to which position-related achievements outlined in the violin teaching curriculum are attained, and to evaluate the applicability of the curriculum, based on the views of violin teachers working in Fine Arts High Schools in Turkey.

In the study, a mixed-methods approach was employed, in which quantitative and qualitative data were collected concurrently using a convergent parallel design. Quantitative data were collected through a 5-point Likert-type questionnaire administered to 104 violin teachers during the 2024–2025 academic year, and analyzed using descriptive statistics such as frequency and percentage via statistical software. Qualitative data were obtained through semi-structured interviews with 10 teachers selected from regions identified by the Socio-Economic Development Ranking (SEGE), and analyzed using descriptive analysis techniques.

The quantitative findings indicate that most teachers believe students partially achieve the position-related goals, and that the current program falls short in practice. The qualitative findings provide deeper insight into these results, highlighting individual differences, technical inadequacies, lack of motivation, and systemic limitations as key factors affecting achievement. When both data sets are evaluated together, the study concludes that violin instruction should be supported by more

flexible, individualized, and comprehensive structures. This research offers original and practice-oriented findings aimed at improving the quality of violin education in Fine Arts High Schools.

Keywords: Instrumental Education, Violin Education, Position Playing in Violin, Instrumental Intonation

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY .....**Error! Bookmark not defined.**
ONUR SÖZÜ iv
ÖNSÖZ v
ABSTRACT viii
TABLOLAR LİSTESİ xiv
GRAFİKLER LİSTESİ xvi
ŞEKİLLER LİSTESİ xviii
KISALTMALAR LİSTESİ xix
BÖLÜM I 1
GİRİŞ 1
1.1.Problem Durumu 1
1.2.Problem Cümlesi 2
1.3. Alt Problemler: 2
1.4.Araştırmanın Amacı 3
1.5.Araştırmanın Önemi 3
1.6. Araştırmanın Sayıltıları 4
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları 4
1.8. Tanımlar 5
BÖLÜM II 7
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 7
2.1. Kuramsal Bilgiler 7
2.1.1. Eğitim 7
2.1.2. Öğretim 7
2.1.3. Yetenek 8
2.1.4. Sanat 9

2.1.5. Müzik 9
2.1.6. Müzik Eğitimi 10
2.1.7. Türkiye ‘de Müzik Eğitimi 11
2.1.8. Güzel Sanatlar Liseleri 12
2.1.9. Çalgı 13
2.1.10. Çalgı Eğitimi 13
2.1.11. Çalgı Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntemleri 14
2.1.11.1. Dalcroze Yöntemi: (1865-1950) 14
2.1.11.2. Kodaly Yöntemi: (1882-1967) 15
2.1.11.3. Orff- schulwerk Yöntemi: (1895-1982) 15
2.1.11.4. Suzuki Yöntemi (1898-1998) 16
2.1.11.5. Gordon Yöntemi (1927-2015) 16
2.1.12. Kemanın Tarihsel Gelişim Süreci 17
2.1.13. Kemanın ve Yayın Yapısı ve Özellikleri 18
2.1.14. Kemanda Pozisyon Kullanımı 20
2.1.15. 2022- 2023 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi 9-10-11 ve 12.Sınıf Keman Ders Kitaplarının Kemanda Konumlar (Pozisyonlar) Bölümlerinin İncelenmesi 21
2.1.15.1. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 9. Sınıf Ders Kitabı 21
2.1.15.2. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 10. Sınıf Ders Kitabı 21
2.1.15.3. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 11. Sınıf Ders Kitabı 22
2.1.15.4. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 12. Sınıf Ders Kitabı 22
2.1.16. 2022- 2023 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman Dersi 9,10,11,12. Sınıflar Öğretim Programı 23
2.2. İlgili Araştırmalar 26
2.2.1. Yurt içinde Yapılan Araştırmalar 26
2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar 30

BÖLÜM III.....31

YÖNTEM 31

3.1. Araştırmanın Modeli ve Yöntemi 31

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi 32

3.2.1.Evren 32

3.2.2.Örneklem 32

3.3. Verileri Toplama Süreci.....32

3.4. Araştırmanın Nicel Boyutu için Verilerin Analizi 33

3.5. Araştırmanın Nitel Boyutu için Verilerin Analizi 33

BÖLÜM IV.....34

BULGULAR VE YORUM.....34

4.1. Demografik Bulgular 34

4.2.Nicel Bulgular 41

4.2.1. Güzel Sanatlar Liselerinde 9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular 41

4.2.2. Güzel Sanatlar Liselerinde 10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular 49

4.2.3. Güzel Sanatlar Liselerinde 11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular 69

4.2.4. Güzel Sanatlar Liselerinde 12. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular 95

4.3. Nitel Bulgular 116

4.3.1. Güzel Sanatlar Lisesi Ortaöğretim Programı keman eğitiminde pozisyon kazanımlarına ne düzeyde ulaşıldığını düşünüyorsunuz? Sorusuna verilen cevaplar: 116

4.3.2. Ortaöğretim Programı keman dersinde pozisyon kazanımları bazı yıllar 1,2,3,4 İken bazı yıllar 1,3,2,4 şeklinde verilmiştir. Pozisyon sıralaması sizce hangi şekilde olmalıdır, neden? Sorusuna verilen cevaplar: 118

4.3.3. Kazanımlara ulaşamayan öğrenci var mıdır, nedenleri nelerdir? Sorusuna verilen cevaplar: 119

4.3.4. MEB'in Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi kitabındaki dizi, etüt ve eserler öğrencilerin gelişimi açısından ne düzeydedir? Sorusuna verilen cevaplar: 120

4.3.5. Güzel Sanatlar Lisesinden önce kemana başlamış ve seviyesi ileride olan öğrenciler için MEB kitapları dışında ek kaynaklardan da faydalanıyor musunuz, bunlar nelerdir? Sorusuna verilen cevaplar: 122

BÖLÜM V 124

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER 124

5.1. Sonuç....124

5.2. Tartışma 127

5.3. Öneriler 129

EKLER 136

EK-1 SEGE (İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması)'ye göre okulların ilçelere göre dağılımı ve keman öğretmeni sayıları; 137

EK-2 Öğretmenlere Yöneltilen Sorular ve Uzman Onayları 140

EK-3 Etik Kurul İzin Yazısı 155

EK-4 Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma Uygulama İzni Belgesi 156

Süre ve Çalışma Takvimi (I) 162

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. *9. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu*.....23
Tablo 2. *10. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu*.....24
Tablo 3. *11. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu*.....24
Tablo 4. *12. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu*.....25
Tablo 5. *Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları*..34
Tablo 6. *Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Mezun Oldukları Müzik Eğitimi Programlarına Göre Dağılımları*.....35
Tablo 7. *Güzel Sanatlar Liselerindeki Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları*.....35
Tablo 8. *Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İllere Göre Dağılımları*.....36
Tablo 9. *Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İlçelere Göre Dağılımları*.....39
Tablo 10. *Kemanda pozisyon kavramını açıklar.*.....41
Tablo 11. *1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular*.....42
Tablo 12. *1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular*.....43
Tablo 13. *1. Pozisyonda tonal eserler çalar*.....45
Tablo 14. *1. Pozisyonda makamsal eserler çalar*.....46
Tablo 15. *1. Pozisyonda popüler müziklerden örnek eserler çalar*.....48
Tablo 16. *Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar*.....49
Tablo 17. *3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar*.....50
Tablo 18. *3. Pozisyonda kalarak diziler çalar*.....52
Tablo 19. *3. Pozisyonda kalarak etütler çalar*.....53
Tablo 20. *3. Pozisyonda kalarak eserler çalar*.....54
Tablo 21. *1 ve 3. Pozisyon geçişli diziler çalar*.....56
Tablo 22. *1 ve 3. Pozisyon geçişli etütler çalar*.....57
Tablo 23. *1 ve 3. Pozisyon geçişli eserler çalar*.....59
Tablo 24. *1 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar*.....60
Tablo 25. *1 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar*.....62
Tablo 26. *1 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar*.....63
Tablo 27. *1 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar*.....65
Tablo 28. *1 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar*.....66

Tablo 29. *1 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar……..68*
Tablo 30. *Kemanda 2. Pozisyonu açıklar.……69*
Tablo 31. *2. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.……71*
Tablo 32. *2. Pozisyonda kalarak diziler çalar……72*
Tablo 33. *2. Pozisyonda kalarak etütler çalar……74*
Tablo 34. *'2. Pozisyonda kalarak eserler çalar.……75*
Tablo 35. *1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.……77*
Tablo 36. *1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……78*
Tablo 37. *1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar……80*
Tablo 38. *Boş tel kullanarak 3. Pozisyonda çift ses çalar……81*
Tablo 39. *Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……83*
Tablo 40. *Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar……84*
Tablo 41. *1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar……86*
Tablo 42. *1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar……87*
Tablo 43. *1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.……89*
Tablo 44. *1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar……90*
Tablo 45. *1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.....92*
Tablo 46. *1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.……93*
Tablo 47. *Kemanda 4. Pozisyon kavramını açıklar……95*
Tablo 48. *4. Pozisyonda kalarak diziler çalar……96*
Tablo 49. *4. Pozisyonda kalarak etütler çalar……98*
Tablo 50. *4. Pozisyonda kalarak eserler çalar……99*
Tablo 51. *1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar……101*
Tablo 52. *1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……102*
Tablo 53. *1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar……104*
Tablo 54. *Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……105*
Tablo 55. *Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar……106*
Tablo 56. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar……108*
Tablo 57. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.……109*
Tablo 58. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar……110*
Tablo 59. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar……112*
Tablo 60. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar...113*
Tablo 61. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden eserler çalar……114*

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 10. *Kemanda pozisyon kavramını açıklar……42*
Grafik 11. *1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular……43*
Grafik 12. *1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular……44*
Grafik 13. *1. Pozisyonda tonal eserler çalar……46*
Grafik 14. *1. Pozisyonda makamsal eserler çalar……47*
Grafik 15. *1. Pozisyonda popüler müziklerden örnek eserler çalar……49*
Grafik 16. *Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar……50*
Grafik 17. *3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar……51*
Grafik 18. *3. Pozisyonda kalarak diziler çalar……53*
Grafik 19. *3. Pozisyonda kalarak etütler çalar……54*
Grafik 20. *3. Pozisyonda kalarak eserler çalar……55*
Grafik 21. *1 ve 3. Pozisyon geçişli diziler çalar……57*
Grafik 22. *1 ve 3. Pozisyon geçişli etütler çalar……58*
Grafik 23. *1 ve 3. Pozisyon geçişli eserler çalar……60*
Grafik 24. *1 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar……61*
Grafik 25. *1 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar……63*
Grafik 26. *1 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar……64*
Grafik 27. *1 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar……66*
Grafik 28. *1 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar……67*
Grafik 29. *1 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.……69*
Grafik 30. *Kemanda 2. Pozisyonu açıklar……70*
Grafik 31. *2. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar……72*
Grafik 32. *2. Pozisyonda kalarak diziler çalar……73*
Grafik 33. *2. Pozisyonda kalarak etütler çalar……75*
Grafik 34. *2. Pozisyonda kalarak eserler çalar……76*
Grafik 35. *1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar……78*
Grafik 36. *1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……79*
Grafik 37. *1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar……81*
Grafik 38. *Boş tel kullanarak 3. Pozisyonda çift ses çalar……82*
Grafik 39. *Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……84*
Grafik 40. *Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar……85*

Grafik 41. *1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.……...87*
Grafik 42. *1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar……...88*
Grafik 43. *1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar……...90*
Grafik 44. *1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.……....91*
Grafik 45. *1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.....93*
Grafik 46. *1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.....94*
Grafik 47. *Kemanda 4. Pozisyon kavramını açıklar.……..96*
Grafik 48. *4. Pozisyonda kalarak diziler çalar……...97*
Grafik 49. *4. Pozisyonda kalarak etütler çalar……...99*
Grafik 50. *4. Pozisyonda kalarak eserler çalar……..100*
Grafik 51. *1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar……...102*
Grafik 52. *1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……...103*
Grafik 53. *1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar……...105*
Grafik 54. *Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar……....106*
Grafik 55. *Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.……...107*
Grafik 56. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar……...109*
Grafik 57. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar……...110*
Grafik 58. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar……..111*
Grafik 59. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar……113*
Grafik 60. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.114*
Grafik 61. *1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden eserler çalar……115*

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. *Göğüs* 18

Şekil 2. *Kasnak (yanlıklar*).....18

Şekil 3. *Sırt (alt kapak*) 18

Şekil 4. *Kemanın Öğeleri*……19

Şekil 5. *Yay (arşe*)…….....19

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt.	Aktaran
GSL	Güzel Sanatlar Lisesi
IMSLP	International Music Score Library Project (Uluslararası Müzik Notaları Kütüphanesi Projesi)
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
SEGE	Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
%	Yüzde
f	Frekans
vb.	ve benzeri
s	Sayfa
İK	İnternet Kaynağı

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsan, beden ve ruhuyla bir bütündür. Yemek yeme, su içme, uyku gibi fiziksel ihtiyaçların yanı sıra ruhsal yönden de birtakım ihtiyaçlar vardır. Kültür ve sanat gibi… Sanat, duygu ve düşüncelerle, farklı etkileşim yollarıyla, kültürel yapıyla birlikte insanlığın ruhsal gelişimini etkilemiştir. Atatürk sanatın tanımını şu sözlerle açıklamıştır: "Sanat güzelliğin ifadesidir. Bu anlatım sözle olursa şiir, nağme ile olursa musiki, ezgi ile olursa ressamlık, oyma ile olursa heykeltıraşlık, bina ile olursa mimarlık olur" (İK1). Sanatın farklı alanlarını ve insanın olduğu her yerde sanatın da var olduğunu anlatmaktadır. Sanatçı yetiştiren kurumlardan Güzel Sanatlar Liseleri ilk olarak 1989 -1990 yılları arasında öğrenci yetiştirmeye başlamıştır. Güzel Sanatlar Lisesi İlk olarak İstanbul' da açılmıştır. Daha sonra tüm Türkiye' ye yayılmıştır. Özel ve Devlet Güzel Sanatlar Liseleri olarak ikiye ayrılır. Müzik bölümü, resim bölümü, tiyatro bölümü, sinema- tv bölümü, bale- dans bölümü vardır (İK2).

Bu araştırmada, müzik bölümünden çalgı eğitimi keman dersinde pozisyon kazanımlarının incelenmesi hedeflenmiştir. Keman öğretim programlarında yer alan pozisyon kazanımları, öğrencilerin farklı pozisyonlarda çalma becerilerini geliştirmeyi hedefleyen temel öğrenme çıktılarındandır. Ancak bu kazanımların uygulama düzeyinde ne ölçüde gerçekleştiği, öğretim sürecine yönelik değerlendirme ve geliştirme ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Bu araştırma, keman öğretmenlerinin görüşlerinden yola çıkarak mevcut durumun analiz edilmesini ve programın etkinliğine dair öneriler geliştirilmesini amaçlamaktadır. Dört yıllık eğitim süresince kazanımlara ne derecede ulaşıldığı öğretmenlere uygulanan anketler sonucunda değerlendirilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Güzel Sanatlar Liselerinde keman öğretim programında yer alan pozisyon kazanımlarına öğrencilerin ulaşmasını etkileyen değişkenlerin belirlenmesi, keman eğitiminin değerlendirilmesine katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin görüşleri temel alınarak, öğretim programının yapısal unsurları, öğrenme ortamı,

öğrenci özellikleri ve çevresel faktörler gibi değişkenlerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Elde edilecek bulgular, keman öğretim programının uygulanabilirliği, öğretim süreçlerinin niteliği ve program geliştirme süreçlerine katkı sağlama açısından önemli çıkarımlar sunabilir.

Bu araştırma, öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak, keman öğretim programındaki pozisyon kazanımlarına ulaşılmasını kolaylaştıran veya engelleyen faktörleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Öğrencilerin eğitim sürecinde karşılaştıkları zorluklar, öğretim programının içeriği, öğretim yöntemleri, öğrenci motivasyonu, bireysel çalışma alışkanlıkları, öğretmen yeterlilikleri, fiziksel ve psikolojik faktörler, okulun altyapı olanakları ve aile desteği gibi çeşitli değişkenler bu süreci etkileyebilir.

Öğretmenlerin deneyimlerine dayalı olarak yapılacak bu değerlendirme, hem mevcut öğretim programının etkinliğini belirlemek hem de program geliştirme süreçlerine katkı sağlamak açısından önem arz etmektedir.

Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Öğretim Programındaki pozisyon kazanımlarına ulaşılabilmesini sağlayan veya ulaşılmamasına neden olan değişkenlerin neler olduğunu öğretmenlerin görüşlerini değerlendirmek için bu araştırma konusu belirlenmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi ‘Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Öğretim Programındaki pozisyon öğrenme aşamaları ve kazanımlarıyla ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?’ şeklinde oluşturulmuştur.

1.3. Alt Problemler:

1- 9. Sınıf Güzel Sanatlar Lisesi Keman Öğretim Programına göre 1. Pozisyondaki kazanımların gerçekleşmesine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
2- 10. Sınıf Güzel Sanatlar Lisesi Keman Öğretim Programına göre 1 ve 3. Pozisyondaki kazanımların gerçekleşmesine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
3- 11.Sınıf Güzel Sanatlar Lisesi Keman Öğretim Programına göre 1,

2 ve 3. Pozisyondaki kazanımların gerçekleşmesine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

4- 12.Sınıf Güzel Sanatlar Lisesi Keman Öğretim Programına göre 1, 2, 3 ve 4. Pozisyondaki kazanımların gerçekleşmesine yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

5- 9, 10, 11, 12.Sınıf Güzel Sanatlar Lisesi Keman Öğretim Programının kazanımlarının gerçekleşip, gerçekleşmemesinin sebepleri nelerdir?

1.4.Araştırmanın Amacı

Araştırmada Güzel Sanatlar Liselerinde, keman dersi öğretim programındaki pozisyon kazanımlarının gerçekleşmesine yönelik öğretmen görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın amacı, öğretim programının uygulanabilirliğini ve öğretmenlerin değerlendirmelerini ölçmektir. Araştırma, pozisyon çalışmalarının öğrencilerin teknik gelişimine ne düzeyde katkı sağladığına, öğretim sürecinde ne gibi zorluklarla karşılaşıldığına ve mevcut kazanımların öğrencilerin bireysel seviyelerine ve repertuvar ihtiyaçlarına uygun olup olmadığına dair öğretmenlerin deneyim ve gözlemlerini sistemli bir biçimde incelemeyi amaçlamaktadır. Elde edilecek bulgular, hem mevcut öğretim programının geliştirilmesine katkı sağlayabilir hem de öğretmen eğitimi ve uygulama sürecine dair öneriler geliştirilmesine zemin hazırlayabilir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, öğretmenlerin deneyimlerinden ve gözlemlerinden yola çıkarak mevcut programın işlevselliğini sorgulamakta; pozisyon kazanımlarının öğretim sürecindeki yeri, verimliliği ve uygulanabilirliği hakkında özgün ve sahaya dayalı veriler sunmaktadır. Araştırma sonuçları, program geliştirme sürecine katkı sağlamanın yanı sıra, keman öğretiminde kullanılan yöntemlerin yeniden değerlendirilmesine, öğretim materyallerinin gözden geçirilmesine ve öğrenci başarısını artırmaya yönelik önerilerin oluşturulmasına imkân tanıyacaktır. Ayrıca bu çalışma, uygulayıcı öğretmenlerin sesine kulak vererek öğretim programını daha gerçekçi ve uygulanabilir kılacak dönüşümler için bilimsel bir zemin hazırlamaktadır.

Uygulanmakta olan programın öğrencilerin pozisyon kazanımlarının üzerinde ne derecede istenilen sonuca ulaşılabildiğini değerlendirebilme açısından önemli

olduğundan bu çalışma yapılmak istenmektedir. Ayrıca Güzel Sanatlar Liselerinin çalgı eğitimi keman dersi öğretim programının içeriğinin değerlendirilmesi, öğretmenlerin görüş ve önerilerinin araştırmacılara yön verebilmesi açısından önemlidir.

1.6. Araştırmanın Sayıltıları

2024-2025 eğitim öğretim yılında MEB' e bağlı Güzel Sanatlar Liseleri araştırmanın evrenini oluştururken, örneklemi ise SEGE (İlçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması)'ye göre 104 keman öğretmeni oluşturmaktadır. Bu çalışma;

- Araştırmaya katılan keman öğretmenleri, anket ve görüşme formundaki sorulara içten, doğru ve objektif yanıtlar verdikleri,

-Araştırma kapsamında elde edilen nicel ve nitel veriler, Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğretimi sürecini temsil ettiği,

-SEGE'ye göre belirlenen bölgelerde görev yapan 104 keman öğretmeni, Türkiye genelindeki farklı sosyo-ekonomik düzeyleri temsil edecek şekilde örneklemi yansıttığı,

-Araştırmadan elde edilen bulgular, keman öğretim programının geliştirilmesine ve eğitim uygulamalarının iyileştirilmesine katkı sağlayacağı varsayılmaktadır.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Türkiye genelindeki Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan ve 9., 10., 11. ve 12. sınıf düzeylerinde keman dersi veren öğretmenlerin görüşlerine dayanmaktadır. Çalışma, SEGE' ye göre belirlenen, Güzel Sanatlar Liselerinin bulunduğu 104 keman öğretmeninin katkılarıyla sınırlı olup, bu öğretmenlerin deneyimleri ve değerlendirmeleri üzerinden çalgı eğitiminin mevcut durumunun analiz edilmesini hedeflemektedir.

SEGE' de 6. bölgede Güzel Sanatlar Lisesi bulunmadığından, 5. bölgede kadrolu keman öğretmeni olmadığından, geriye kalan 4 bölgedeki Güzel Sanatlar Lisesinde kadrolu keman öğretmeni tesadüfi yöntemle seçilerek, çalışmalar yürütülmüştür.

1.8. Tanımlar

Çalgı eğitimi: Bireyin müzikal becerilerini teknik, estetik ve ifade boyutlarıyla geliştirmeyi hedefleyen yapılandırılmış bir süreçtir. Bu süreçte temel amaç, öğrencinin çalgısını doğru teknikle kullanabilmesi, müzikal eserleri yorumlayabilmesi ve sanatsal bir duyarlılık geliştirebilmesidir. Ayrıca düzenli çalışma alışkanlığı kazandırılarak bireyin disiplinli bir öğrenme sürecine dâhil olması sağlanır. Alan yazında, çalgı eğitiminin yalnızca teknik becerilerin değil, aynı zamanda duyuşsal ve bilişsel gelişimin de önemli bir parçası olduğu vurgulanmaktadır (Uçan, 1997).

Keman eğitimi: Bireyin teknik becerilerinin yanı sıra müzikal ifade gücünü geliştirmeyi amaçlayan sistemli bir öğrenme sürecidir. Bu süreçte tutuş, yay tekniği, entonasyon ve pozisyon geçişleri gibi temel unsurların doğru biçimde kazandırılması hedeflenir. Eğitim süreci, bireysel farklılıkları ve gelişim düzeylerini dikkate alan pedagojik yaklaşımlarla şekillendirilmelidir. Alan yazında, keman eğitiminin sadece çalgı çalma becerisini geliştirmekle kalmayıp; disiplinli çalışma alışkanlığı, estetik algı ve sanatsal yorum gücünü de desteklediği ifade edilmektedir (Erdoğan, 2006; Çilden, 2010).

Kemanda Pozisyon: Sol elin klavye üzerindeki konumunu ifade eder ve farklı notalara ulaşmayı sağlar. Kemanda pozisyon, değişiklikleri, çalgıcının farklı ses aralıklarına ulaşmasını sağlar. Farklı pozisyonlarda çalabilme becerisi, yalnızca teknik ustalık değil, aynı zamanda müzikal ifade çeşitliliği açısından da kritik bir öneme sahiptir. Özellikle üst pozisyonlara geçiş, çalgıcının eser içindeki melodik ifadeyi daha zengin bir biçimde sunmasına olanak tanır. Galamian'a göre pozisyon geçişleri, entonasyonun korunması ve ton kalitesinin sürekliliği açısından, keman tekniğinin merkezinde yer alan temel becerilerden biridir (Galamian, 1962).

Çalgıda Entonasyon: Bir müzik aletinden doğru ses üretebilmeye denir. Suzuki yöntemine göre entonasyon, yalnızca doğru sesi üretmek değil, o sesi içsel olarak duymak ve doğal bir şekilde seslendirebilmektir. Suzuki, çocukların ana dillerini öğrenme süreciyle müzik öğrenimi arasında güçlü bir benzerlik kurar. Bu yaklaşıma göre, tıpkı çocukların kelimeleri doğru telaffuz edebilmek için onları defalarca işitmeye

ihtiyaç duyması gibi, doğru entonasyon için de kaliteli müzikal örneklerin sıkça dinlenmesi gerekir. Öğrencinin kulağı ne kadar erken yaşta eğitilirse, doğru perdeye ulaşma becerisi de o denli gelişir. Suzuki, entonasyonun yalnızca fiziksel değil, duygusal ve işitsel bir alışkanlık olduğunu savunur (Suzuki, 1983).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler

2.1.1. Eğitim

Eğitim, ilk olarak ebeveynler ve çocuğun çevresindeki insanlarla sağlanan programsız bir süreçtir. Aile ilk eğitimin temelidir. Ancak, Çankırılı' ya (2007) göre Türkiye'de yerleşmiş bir aile eğitimi olmadığından ideal aile modeli yoktur. Bununla birlikte aileler çocuklarını kendi ailesinden öğrendiklerine göre eğitmeye çalışmaktadır. Günümüzde gerek sosyal medyadan gerekse pedagoglarla iş birliği halinde olan, bilinçli bir ebeveyn olabilmeye çabalayanlar da vardır. Çocuk eğitiminde pedagojik anlamda bilinçlenme ve çocuğun yaşına göre ihtiyaçlarını karşılayabilecek ekonomik destek, kişileri hayata eşit şekilde hazırlayacaktır.

Savaş, göç, ekonomik sıkıntılar gibi etkenler eğitimi sekteye uğratmaktadır. Eğitime ara vermek zorunda kalan dezavantajlı çocuklar; ilgi duydukları alanlarda, meslek seçiminde, yeteneklerini ortaya çıkarabilmede, sosyal ve kültürel alanda zorluk yaşayabilmektedirler.

Ş. Yapıcı ve M. Yapıcı 'nın (2017) yaptıkları çalışmada, kişinin doğumundan ölümüne kadar geçen süre içerisinde sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda barındırdığı için eğitimin tanımlanması zor bir kavram olduğunu söylemiştir. Her çocuğun aldığı ilk eğitiminin kişiden kişiye değişiklik göstermesi, çevrenin, aile yaşantısının, ilgi, tutum ve davranışlarının farklı olmasından kaynaklanır. Okul çağına gelen çocuklar için artık eğitim ile birlikte öğretim de başlamaktadır.

2.1.2. Öğretim

Öğretim, bireylere planlı ve programlı bir şekilde bilgi, beceri kazandırmaya denir. Öğretim, belli bir zaman içerisinde gözlenebilen faaliyetler ve okul ortamında örgün eğitim içinde yer alırken, yaygın eğitim olarak da eğitim programının içerisinde düşünülmelidir (Alaska ve Gürbüztürk 2019). Öğretim, genellikle okullar, üniversiteler

ve eğitim kurumları gibi örgün eğitim ortamlarında gerçekleştirilir, ancak yaygın eğitim ortamlarında da (örneğin, çevrimiçi kurslar, atölye çalışmaları) yer alabilir.

Öğretimde hedef, içerik, plan öğrencinin yaşına ve düzeyine göre belirlenmektedir. "Her öğrencinin ayrı bir kişiliği olduğu ve bireysel farklılıklar oldukça değişiktir. Bu farklılıkları zihinsel, fiziksel, çevresel, kültürel ve duygusal olmak üzere beş ana grupta toplayabiliriz" (Küçükahmet,1999, s. 35). Öğrencilerin gelişim ve öğrenme hızları farklıdır.

Öğrencilerin gelişim özelliklerine ve bireysel farklılıklarına göre hazırlanan bir öğretim programı etkili öğrenmeyi arttırır. Başarılı bir öğretim süreci için, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmelerine de yardımcı olmak gerekmektedir.

2.1.3. Yetenek

Yetenek, kişilerin herhangi bir konuda başkalarından daha iyi olabilme özelliğidir.

Altınöz 2009'da yaptığı çalışmada yeteneği; kişinin potansiyeline göre herhangi bir konu üzerinde ne derecede beceriye sahip olduğunu ifade ederek, tanımlamıştır.

Yetenek; yaratıcılık, zekâ sanat, matematik, sportif beceri gibi farklı alanlarda görülebilir. Yeteneğin keşfedilmesi yeteneğe sahip olmak kadar değerlidir. Bireyler yeteneğinin olduğu alanda eğitim alarak gelişim sağlamalıdır.

Kişilerin herhangi bir alandaki becerisini ölçebilmek için yetenek ölçümü yapılır. Örneğin; müziksel işitme yeteneğini ölçebilmek için sesin incelik ve kalınlık özelliğine göre duyulabilmesi, ritim tekrarı, müziksel belleğe bakılması gibi birtakım kriterler vardır. Yetenek testinin ölçütlerini geliştiren Carl Seashore müziksel yeteneğin sonradan değil, doğuştan duyusal olarak var olduğunu savunmaktadır (Say, 2005).

Yeteneğin fark edildikten sonra geliştirilmesi, sürdürülebilmesi açısından önem arz etmektedir. Yetenekli olarak görülen alanda başarılı olabilmek, o alana ilgi duymaya ve emek vermeye bağlıdır.

2.1.4. Sanat

Sanat, insanın duygularını başka insanlara bilinçli olarak aktarabilmesidir (Tolstoy, 1897, s. 51). Kişilerin duygularını somutlaştırabilmesi için en iyi yoldur. Kişinin kendini tanıyabilmesini sağlar. Aynı zamanda dış dünyayı, yani farklı kültürdeki insanların duygularını anlayabilmesi için de en etkili yoldur. Güzel sanatlar insanlarda estetik ve hayranlık uyandıran, müzik, resim, tiyatro, sinema, heykel ve mimarlık gibi dallardan oluşmaktadır.

Sanat, duygu ve düşüncelerin özgün bir şekilde farklı yollarla aktarılmasıdır. Sanatçı ise bu aktarımı yapabilen kişilerdir. Sanatta amaç fayda sağlamak yerine özgün kazanımlar yaratmaktır. Yaratıcılık, gelişim, üretim, özgünlük sanatın ve sanatçının var olabilme koşulunu sağlamaktadır. Tolstoy: "hiçbir okulun insana sanatsal duyarlılığı edinip kullanmayı öğretemeyeceğini belirtmiştir" (Tolstoy, 1992, s. 137; akt. Akdoğan, 2001, s. 218). Teori ve uygulamada ne kadar iyi olunsa da Tolstoy'un dediği gibi sadece sanat eğitimi ile sanatçı olunmaz.

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk: "Efendiler, hepiniz milletvekili olabilirsiniz, bakan olabilirsiniz, hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz fakat sanatçı olamazsınız." diyerek sanatçı olabilmenin önemini vurgulamıştır. Sanatçı olabilmek için bazı özelliklere sahip olmak gerekir. Yetenek, ilgi, yaratıcılık gibi özellikler olsa bile emek vermeden yol kat edebilmek mümkün değildir.

2.1.5. Müzik

Müzik, insanoğlunun doğayı ve doğadaki sesleri duygularıyla anlatma sanatıdır. Çalışır (2001) Temel Müzik Kuramları kitabında müziğin tüm insanlık tarafından ortaklaşa kullanılan bir ses ve yazı dili işlevi gördüğünü ifade etmektedir. Müziğin kültürel, dilsel ve coğrafi sınırları aşan evrensel bir iletişim aracı olduğunu vurgulamaktadır. Tıpkı bir dil gibi, müzik de kendine özgü bir yapıya (ritim, melodi, harmoni vs.) ve sembollere (nota sistemi, dinamik işaretleri, form yapıları vb.) sahiptir. Ancak onu farklı kılan şey, anlamın yalnızca sözcüklerle değil, doğrudan duygularla aktarılmasıdır.

Müziğin içinde doğanın özü vardır. Doğanın özü ise se ve ritimdir. Bu ses ve ritmin üzerine duygu, düşünce ve anlatım eklenince, müzik sanatsal bir boyuta geçer.

Yani müzikte ritim ve tonalite hiçbir zaman tek başına yer almaz. Ancak hepsi bir araya gelince ve bunlara duygular da eklenince anlamlı bir bütün oluşturur.

"İnsanın sesleri birleştirip düzenleyerek, anlatım sanatına dönüştürmesine müzik denir" (Say, 2006, s. 17). Müzik, yaşamın her evresinde vardır. Bazen bir bebeği uyuturken, bazen de eğlenmek amacıyla dinleyebiliriz. Müzik, ekonomik, eğitsel ve kültürel amaçlarla da üretilip, dinlenebilir. Müzik sadece bireyin değil, toplumun kültürel gelişmişlik seviyesini de ortaya çıkaran bir unsurdur.

2.1.6. Müzik Eğitimi

Bireyin sosyal, zihinsel, duygusal ve kişilik gelişimine fayda sağlayan eğitimdir. Kişi yaşadığı topluma uyum sağlayabilmek için o toplumun kültürünü yaşar, öğrenir. Kendi kültürünü bilen ve geliştirmek için etkin rolde bulunan kişiler sosyal anlamda gelişirler.

Araştırmalar, müzik eğitiminin bireylerin bilişsel gelişimi üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Özellikle, enstrüman çalmanın dikkat, hafıza ve problem çözme becerilerini geliştirdiği, ayrıca akademik başarıyı artırdığı belirtilmektedir (Gün Duru, Gün & Demirtaş, 2016). Bilişsel anlamda müzik, çalgı eğitimi ile birlikte düşünme ve yaratma süreçlerini de geliştirir. Dinlediğimiz müzikler ruh halimizi ve yaratıcı düşünmeyi etkiler. Müziğin kişilik gelişimi üzerindeki etkilerine değindiğimizde ise; müzik disiplin, sabır, saygı, empati gibi özellikler gerektirir. Örneğin; bir koroda yer alan öğrencilerin seslerinin homojen duyulabilmesi için, birbirlerini dinleyerek, nüanslara uyarak, beraber hareket ederek, uyumlu bir şekilde şarkıyı söylemeleri gerekir. İnsanlar içinde yaşadığı toplumla sürekli iletişim ve etkileşim halindedir. Dolayısıyla müziğin bireysel etkisinin yanı sıra, toplumu etkilemesinden dolayı ciddiye alınması gerektiğini göstermektedir. Müzik eğitimi verilen okullarda, ders içeriğine, saatlerine, araç gereçlerine önem verilmeli ve eksikler giderilmelidir.

Müzik eğitimi, davranış kazandırmayı amaçlayan eğitsel bir süreçtir. Birbiriyle iç bağlantıları olabilen üç alanda uygulanır. Bunlar; genel, amatör ve profesyonel müzik eğitimidir. Genel müzik eğitimi; okullardaki temel müzik eğitimidir. Amatör müzik eğitimi; gönüllü müzikle ilgilenenler için, bulunan sivil toplum kuruluşlarında, yaratılan

özel olanaklarla verilen eğitimdir. Profesyonel müzik eğitimi; müziği meslek olarak devam edecek yetenekli bireyler için müzik okullarında verilen eğitimdir (Say, 2006, s. 259).

2.1.7. Türkiye ‘de Müzik Eğitimi

Osmanlı döneminde müzik eğitimi ağırlıklı olarak dini temellere dayanmakta, ezan ve ilahiler kulaktan dolma yöntemlerle öğretilmekteydi. Batılılaşma süreciyle birlikte bu anlayış, Mızıka-ı Hümayunun (Askeri Mızıka Takımı) etkisiyle değişim göstermeye başlamıştır (Uçan, 1997). 1883 yılında ilk Güzel Sanatlar Akademisi (Sanayii Nefise Mektebi) kurulmuştur. Daha sonra İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi adını alan üniversite şu an Mimar Sinan Üniversitesidir (Altınkurt, 2015).

Cumhuriyet döneminde mesleki müzik öğretiminde gerçekleşen gelişmeler:

1- Çağdaş anlamda ilk kez müzik öğretmeni yetiştirme 1924 yılında Ankara ‘da Musiki Muallim Mektebi (Müzik Öğretmen Okulu) ile başlamıştır.

2-1925’ ten itibaren Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müzik alanında açılan sınavlarla yurt dışına öğrenim görmek için öğrenci gönderilmeye başlanmıştır. Yasa değişiklikleri ile yetenekli çocukların yut dışında eğitim alabilme imkânı 1956‘da yürürlüğe giren 6660 Sayılı Yasa ile son halini almıştır.

3- 1926’da Darülelhanın (müzik okulu) konservatuvara dönüştürülmesiyle besteci ve yorumcu yetiştirmeye 1936’ da Ankara’da kurulan Devlet Konservatuvarında başlanmıştır.

4- 1939’da Askeri Mızıka Okulu açılmıştır.

5-1943’te Ankara Erkek Teknik Öğretmen Okulu’na bağlı ikinci Erkek Sanat Enstitüsü’ne Müzik Aletleri Yapım Bölümü açılmıştır.

6- 1975 yılında Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’ne bağlı Müzik Bilimleri Bölümü açılmıştır.

7- 1951’de İstanbul, 1963’te Ankara İlk öğretmen Okullarında iki “Müzik Semineri” ile “müzik ağırlıklı sınıf öğretmeni “yetiştirmek için açılmıştır.

8- 1989 yılında ilk olarak açılan Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümleri diğer illerde de yaygınlaşmıştır.

9- Mesleki müzik öğretiminde; lisans, yüksek lisans, doktora ve ona eş değer "sanatta yeterlilik" derecelerine yönelik bilimsel ve sanatsal akademik öğretim olanakları sağlanmıştır.

10- 1930'lu yıllardan itibaren Ankara Devlet Konservatuvarında ve Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümünde yurt dışından getirtilen yabancı uzmanlardan yararlanılmıştır.

11- 1970'li yıllardan itibaren, bilimsel yaklaşımlarla program geliştirme süreçleri, mesleki müzik öğretim programlarına entegre edilerek bu programların daha sistematik ve etkili hale gelmesi sağlanmıştır. Bu dönemde, müzik eğitimi alanında program geliştirme çalışmaları, kuramsal temellere dayandırılarak Türkiye'deki uygulamalara yansıtılmıştır (Uçan, 2005, akt. Say, 2005 s. 121- 122).

Günümüze kadar müzik eğitimi, örgün ve yaygın eğitim içinde gelişim göstermeye devam etmektedir. Sanat eğitimi veren üniversitelerimizin sayıları artmıştır.

2.1.8. Güzel Sanatlar Liseleri

İlk Güzel Sanatlar Lisesi 1989 yılında İstanbul'da dönemin Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol tarafından açılan Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesidir. 1990'dan sonra Ankara, Eskişehir, Bursa, Kütahya ve İzmir'de açılarak, günümüze kadar sayısı artmıştır (İK 3).

2023-2024 Eğitim ve Öğretim Yılı Millî Eğitim Bakanlığı resmi sayfasına göre Türkiye'de, toplam 102 Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır.

Akdoğan (2001) sanatla ilgili çalışmasında; insan eğitmenin bir sanat olduğunu ve kişiler sanatla eğitilirse sanatın içinde sanattır anlayışıyla sanatın ne kadar duyarlı ve önemli bir olgu olduğunu belirtmektedir.

Sanat eğitimi ile öğrencilerin yeteneğinin olduğu alanda kariyerlerini şekillendirmeyi amaçlayan mesleki eğitim kurumlarıdır. Mesleki eğitime geçiş sürecinde yapılan öğretim programını Millî Eğitim Bakanlığı hazırlamaktadır.

Türkiye'de devlete bağlı olan Güzel Sanatlar Liseleri ile beraber, Özel Güzel Sanatlar Liseleri de bulunmaktadır. Görsel sanatlar, müzik, tiyatro, bale, dans gibi farklı alanlara ayrılmaktadır. Yetenek sınavı ile, öğrencilerin hazırlandıkları alandan sınava girerek, performansları değerlendirilmektedir. Ortaokul başarı puanı ve yetenek sınavı sonucunun ortalaması ile sonuç belirlenmektedir.

2.1.9. Çalgı

Çalgı, müzikal olarak belirli bir ses elde edebilmek için kullanılan alete denir. Fransızcada enstrüman da denilmektedir.

Erich von Hornbostel ve Curt Sachs müzikolojinin önemli isimleri çalgıları şu şekilde sınıflandırmıştır:

Aerophones: Ses hava yoluyla titreşerek üretilir. Örneğin, üflemeli çalgılardan flüt, akordeon, trompet vb.

Chordophones: Ses tellerin titreşimiyle ortaya çıkar. Örneğin, telli çalgılardan gitar, arp vb.

Idiophones: Ses çalgının kendi titreşimiyle elde edilir. Örneğin, kastanyet, zil vb.

Membranophones: Ses derinin gerilmesiyle, titreşerek oluşur. Örneğin, timpani, davul, tef vb.

Elektrophones: Ses elektrik enerjisiyle üretilir. Örneğin elektronik çalgılar (Say, 2005).

2.1.10. Çalgı Eğitimi

Müzik aleti çalabilmek için teorik bilgi, beceri geliştirme sürecinde verilen eğitime çalgı eğitimi denir. Öğrencinin öğrenme hızına, çalgının türüne ve eğitim ortamına bağlı olarak, çalgı eğitiminde bireysel farklılıklar görülebilir. Çalgı eğitiminde doğru çalgı seçimi, ilgi, motivasyon, düzenli çalışma, teorik bilgi, aile ve çevrenin desteği sürecin etkili olabilmesini sağlamaktadır.

Çalgı öğrenirken, kendini yakından tanıma durumunda insanda, bazı değişim ve gelişim gözlemlenmektedir. Duyuşsal ve düşünsel alanda, çalgı öğrenerek insanın duygusal yönden eğitilmesine olanak sağlayabilmektedir. Çalgı öğrenmeye başlayan kişilerin hissiyatları daha çok güçlenerek, duygusal açıdan değişime neden olmaktadır (Uslu, 2013).

Çalgı çalabilmede hissiyat, özgünlük, yaratıcılık, hakimiyet, çalgı tekniği, ruhsal doyum, dinleme, kendini geliştirmek için olması gereken özelliklerdir.

Bir müzik aletini çalabilmek ve o çalgı aracılığıyla duyguları ifade edebilmek için ruhsal ve bedensel yeteneklerin birlikte gelişmesi gerektiği ifade edilmektedir. Ruhsal yeteneğin, bireyin beğeni düzeyi, hayal gücü, yaratıcılığı ve kültürel birikimi ile doğrudan ilişkili olduğu vurgulanmaktadır (Fenmen, 1991).

Müzik eğitimi bireyi duyuşsal, psikomotor ve bilişsel anlamda geliştirmektedir. Bireyin bedeni, zihni ve duyguları aynı anda etkin bir vaziyette olduğu için çalgı çalmak çok önemlidir.

Çalgı ve müzik öğreniminde öğrenme stratejileri öğrenmeyi hızlı, kalıcı, dikkatli ve anlamlandırarak etkin hale getirebilmektedir.

2.1.11. Çalgı Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntemleri

Çalgı öğretiminde öğrenmenin etkinliğini sağlayan bazı öğretim yöntem ve teknikleri vardır. Herhangi bir çalgı öğrenmek isteyen öğrencilere kazanım sağlamak isteyen öğretmenler farklı yaklaşım ve öğretim yöntemlerini kullanabilmektedir. Çalgı öğretiminde erken yaşta eğitimi savunan yaklaşımlar aşağıda beş farklı öğretim yöntemi olarak yer almaktadır.

2.1.11.1. Dalcroze Yöntemi: (1865-1950)

Emile Jaques Dalcroze (1921), müzik eğitiminde hareketin önemini vurgulayarak, doğru bir müzik eğitiminin ancak hareket ve müziğin iç içe geçtiği bir pedagojik yaklaşımla gerçekleşebileceğini belirtmiştir. Ona göre, ritim müziğin temel unsurlarından biridir ve vücut, müziğin doğal ritimlerini deneyimlemek için ilk

enstrümandır. Bu anlayışla, hareket olmadan müziğin tam anlamıyla anlaşılamayacağını savunmuştur. Müzikal duyarlılığın gelişimini Dalcroze üç yöntemle sağlamaktadır:

1.Fiziksel: Koordinasyon gelişimi, görüleni anlayarak yanıtlamayı sağlar.

2.Düşünsel: Odaklanma gelişimi, hafıza yoluyla öğrenme sağlar.

3.Duygusal: Grup içinde sosyalleşme, anlatım becerilerinin gelişmesini sağlar (İK 4).

2.1.11.2. Kodaly Yöntemi: (1882-1967)

Macar besteci Zoltan Kodaly yaşanılan yerin halk müziğinin müzikal ana dili olduğunu ve müzik eğitiminde kullanılması gerektiğini benimsemiştir. El işaretleri ile nota isimlerini kullanmıştır. Müzik okur yazarlığını müzik eğitiminde önemli görmektedir.

Kodaly, "Müzik eğitimi çocuğun doğumundan dokuz ay önce; ilaveten annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalıdır." diyerek müzik eğitimine erken yaşta başlanılmasının gereği üzerinde durmuştur (Mete ve Çoban, 2022, s. 542).

Kodaly yaklaşımı şarkı söyleme, ritim belleği, armoni, form bilgisi, müziksel işitme ve okuma yazma, çalgı çalma gibi birçok becerinin kazandırılmasında etkilidir (Soykunt, Kırca, Önder, 2023).

Bu yöntemle solfej, ses eğitimi, ritim, görsel grafikler ve halk müziği eğitiminin üzerinde durularak, çocukların işitme yetenekleri, ritim hareketleri ve görsel çizimlerle eğlenceli bir şekilde müzik öğrenilebileceğini savunmuştur.

2.1.11.3. Orff- schulwerk Yöntemi: (1895-1982)

Alman müzik adamı Carl Orff erken müzik eğitiminde vurmalı çalgıların, müziğe başlama çalgısı olduğunu vurgulamıştır. Vücut hareketleriyle ritim tutarak, dans ederek, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlamayı amaçlamaktadır. Erken müzik eğitiminde çocuklar; ksilofon, kastanyet, marakas, davul gibi çalgılarla, dersi eğlenerek öğrenebilirler.

Uygulamalar esnasında yaratılan eserler, tekerlemeler, oyun şarkıları genelde eski zamandan beri var olan çocuk şarkılarıdır. Bu eserde şarkı, şiir, konuşma çalışmaları, oyunlar ve ritmik çalışmalar, 6-7 ses aralığında olup, çok sesli ve tek sesli şarkılar bulunmaktadır (Eren, 2012).

2.1.11.4. Suzuki Yöntemi (1898-1998)

Japon kemancı Shinichi Suzuki yeteneğin doğuştan olmadığını, iyi bir eğitim ile herkesin bu beceriye sahip olabileceğini savunmuştur. Müzik eğitimine beş yaşından önce başlanılması gerektiğini belirtmiştir. Görerek öğrenme; çalgı çalabilen diğer öğrencileri gözlemlemek öğrenmenin ilk adımıdır. Müzikte teoriden önce dinleme vardır. Çocuğun nüansları öğrenebilmesi için, çalacağı eserleri çok iyi dinlemesi gerekir. Amaç müziksel işitme, ritim ve tempoyu hissedebilmeyi sağlamaktır. Bebek konuşmayı öğrenirken nasıl bir yol izleniyorsa müzikte de aynı şekildedir. Anne çocuğun ilk öğretmenidir. Anne, çocuğa belli müzikleri dinleterek çocuğun müziği belleğine almasını sağlar. Daha sonra bu müzik tekrar duyulduğunda tepki verilir. Tanıdık sesleri seven çocuklar bu sesleri enstrümanında çalmak ister. Çalgı bu aşamalarla daha rahat öğrenilebilmektedir (Sak Brody, 2016).

Ebeveynlerin çalgı konusunda çocuklara yardımcı olabilmeleri için notaları öğrenmelerinin gerekli olduğunu belirtmiştir. Suzuki müzik için her gün çalışılmasını şu şekilde belirtmiştir: “Sadece yemek yediğiniz günler çalışın” (İK 5).

Kulaktan çalma ve tonalizasyon ile çocuklar eserleri ezbere şarkı söyler gibi çalabilmektedir. İşitsel ve yazılı olarak Suzuki metodu bulunmaktadır.

Topluluk önünde çalgı çalabilmenin ve grup çalışmalarının çocukların sosyalleşmeleri açısından gerekli olduğunu savunmuştur.

2.1.11.5. Gordon Yöntemi (1927-2015)

Amerikalı Edwin Gordon “müzik eğitme teorisi” ile bebeklik döneminde müzik eğitiminin nasıl olacağını savunmuştur.

Gordon (2013), bebeklerin doğduklarında çevrelerindeki sesleri taklit ederek iletişim kurmayı öğrendiklerini ve bu sürecin, anlamlı sesler üretme ve müzikal işitme

becerilerinin gelişimiyle devam ettiğini belirtmektedir. Müzik Eğitme Teorisinde geçen önemli kazanımlar şöyle belirtilmiştir:

0-6 yaş enformel rehberlik olarak dinleme, şarkı ritim söyleme, ezgi tekrarı, düşünme, odiasyon ve doğaçlama

6 yaş sonrası formel eğitim okuma ve yazma (Çenberci, Tufan, 2020).

Bebeklerin konuşmayı öğrenirken, müziği de öğrenebilmesinin mümkün olabileceği ve ileri yaşlarda müzikte daha başarılı olabileceğini savunan bir yaklaşımdır.

2.1.12. Kemanın Tarihsel Gelişim Süreci

Kemanın ilk olarak nerede ortaya çıktığı kesin olarak bilinmemektedir. 9.yy'da yay kullanılarak çalınan ilk çalgının "huchyn" olduğu bilinmektedir. Orta Asya çalgılarına bakıldığında keman ilk olarak "kemengeh" adı ile karşımıza çıkmaktadır (İK 6). Daha sonra bu çalgı gelişerek kopuz, rebap ve sine kemanı isimlerini almıştır. Rebap kemanın ilk atalarından biridir (İK 7). Arapların ve Türklerin rebap adını verdiği bu çalgıya Avrupalılar "rebec" adını vermiştir. Rebecin Avrupa'ya gelişi ise Haçlı Seferleri sırasında olmuştur. Keman Avrupa'da bugün bildiğimiz son şeklini almıştır. İlk olarak 1550'lerde İtalya'da geliştirilmiştir. Sonraki yıllarda ise Fransa, İngiltere, Almanya, Rusya ve diğer ülkelerde gelişimini sürdürmüştür (İK 6). O yılların bilinen keman ustaları Gizueppe Guarnerius, Nicolo Amati, Paolo Maggini ve Antonio Stradivarius'tur (İK 7). Keman orkestradaki yerini ise ilk olarak 1560'ta St. Riggo ve Corteccia'nın eserlerinde almıştır (İK 6). Türkiye'de bilinen ilk keman virtüözü ise Rum asıllı "Corci Efendidir" (Say, 2005, s. 258).

Keman müziği rönesans döneminde "oluşmaya", barok dönemde "özgünlük kazanmaya" başlamıştır. Klasik dönemde "biçim ve tür", romantik dönemde "duygusal" anlamda gelişmiştir. Çağdaş dönemde farklı arayışlarla günümüze kadar gelmiştir (Uçan, 2005, s. 130).

2.1.13. Kemanın ve Yayın Yapısı ve Özellikleri

Gövdesi 36 santim, üst ve alt kapakları destekleyen yanlıklardan oluşan kemanın öğeleri; salyangoz, tel takacağı, f delikleri, tuşe, teller, sap eşiği, sap, ağaç burgular, fiksler, ses eşiği, kiriş eşiği, çenelik, omuzluk, kiriş düğmesidir.

Şekil 1. *Göğüs* **Şekil 2**. *Kasnak (yanlıklar)* **Şekil 3**. *Sırt (alt kapak)*

(Akpınar, 2021, s.14)

Şekil 4. *Kemanın Öğeleri*

*(*Akpınar, 2021, s.16)

Kemanda sol anahtarı kullanılır. Teller pesten tize doğru sol, re, la, mi notaları tam beşli aralığına göre ayarlanmaktadır (Say, 2005).

Şekil 5. *Yay (arşe)*

(Akpınar,2021, s. 32)

Yay (arşe), kıl ile gerilen, topuktan uç kısma kadar uzanan çubuğun adıdır. Yay kılının gerilen kısmı topukta bulunan vida ile sağlanır. Yayın çubuk kısmının yapım aşamasında pelesenk, gül ağacı, fernanbuk, karbonfiber gibi malzemeler kullanılmaktadır. Yayın kıldan oluşan bölümü, at kılından üretilen bir malzeme ile kullanılmakla birlikte, günümüzde maddi açıdan daha uygun sentetik ürünler tercih edilebilmektedir (Akpınar, 2021, s. 15).

2.1.14. Kemanda Pozisyon Kullanımı

Kemanda sol el tekniği; sol elin baş parmağının, bileğin, diğer parmakların, dirseğin doğru bir şekilde konumlandırılmasıdır. Keman eğitimi için yazılan kitaplarda, sol el tekniği ile ilgili yapılan araştırmalarda yer alan bilgiler şunlardır:

Keman sanatçısı Mieko Kanno (2001) 'ya göre; her parmağın tuşe üzerinde farklı görevleri vardır:

Birinci (İşaret) Parmak: Baş parmağa en yakında olması, sol eli yönlendirmesini sağlar. Bağımsız hareketi çok esnek değildir.

İkinci (Orta) Parmak: Kararlı, kontrollü, bağımsız ve çeviktir.

Üçüncü (Yüzük) Parmak: En az bağımsız ve az gücü olmasına karşı, duyarlı ve hassas özelliğe sahiptir.

Dördüncü parmağın zayıf ve hassasiyeti az olmasına rağmen, üçüncü parmaktan daha bağımsız ve esnek olduğunu belirtmektedir.

Dr. Refael Memedaliyev; parmakların keman teli üzerindeki mesafesi öyle olmalı ki, kısa sürede aktif ve enerjik bir biçimde, yerinde olması gerektiğini vurgulamıştır (Memedaliyev, 2003).

Kemanda pozisyon geçişinde önemli noktaları Taş, 2019 yılında yaptığı çalışmada şu şekilde belirtmiştir:

Kemanı doğru teknikle tutma, gergin olmama,

Pozisyon geçmeden korkmama,

Pozisyon geçişinde el-kol unsurlarının kemandaki yerlerinin pozisyonlarını doğru anlama,

Pozisyon geçişlerinde elin kat etmesi gereken mesafeyi hissetme,

Kaymanın duyurulmaması gerektiği durumlarda yapılması gerekenler,

Pozisyon geçmede görev alan parmakların dışında kalan-diğer parmakların duruşu

Pozisyon geçmede zamanlama ve cümleleme,

Pozisyon geçmede yay tekniği

2.1.15. 2022- 2023 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi 9-10-11 ve 12.Sınıf Keman Ders Kitaplarının Kemanda Konumlar (Pozisyonlar) Bölümlerinin İncelenmesi

2.1.15.1. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 9. Sınıf Ders Kitabı

Keman 9. Sınıf Ders Kitabında yer alan Kemanda 1.Pozisyon ve Örnek Uygulamalar bölümünde;

Kemanda pozisyon(konum)kavramı ve 1.poziyonda parmakların dizilişi üzerinde durulmuştur. 1.pozisyonun tüm tellerde uygulanması ve 1, 2, 3, 4.parmağın konumunu ve porte üzerindeki yerlerini gösteren etüt ve eserler yer almıştır.

Ünitenin sonunda ölçme ve değerlendirme ile kontrol listesi bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirmede yer alan açık uçlu ve çoktan seçmeli sorularla öğrenmenin pekiştirilmesi ve değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Kontrol listesinde yer alan sorularla öğrencinin ünite sonunda kazanımlara ne düzeyde ulaştığı ile ilgili öğretmeniyle beraber dolduracağı liste bulunmaktadır.

2.1.15.2. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 10. Sınıf Ders Kitabı

Keman 10. Sınıf Ders Kitabında yer alan Keman Çalmada Pozisyonlar bölümünde;

Kemanda 3. Pozisyon parmak dizilişi ve portede notaların yerleri parmak numaraları ile verilmiştir. Karekod uygulaması ile bağlantı linki bulunan etüde yer verilmiştir.3. pozisyonda parmakların alışabilmesi için gam çalışmaları bulunmaktadır.

3.pozisyonda kalarak, etüt ve eser çalışmalarına yer verilmiştir. 1-3 pozisyon geçişli dizi, etüt ve eserler yer almaktadır.

Ünitenin sonunda açık uçlu ile çoktan seçmeli ölçme ve değerlendirme soruları yer almaktadır. Ölçme ve değerlendirmeden sonra yer alan kontrol listesi ile gözlemlenen davranışlarla ilgili sorular öğrenci ve öğretmenin birlikte değerlendirmesi için bulunmaktadır. Diğer ünitede 1 ve 3. Pozisyonda tonal, makamsal ve popüler müzik repertuvarı yer almaktadır. Pozisyonda kalarak veya pozisyon geçişli tonal, makamsal eser ve popüler müzik eserleri yer almaktadır.

2.1.15.3. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 11. Sınıf Ders Kitabı

Keman 11. Sınıf Ders Kitabında yer alan Keman Çalmada Pozisyonlar bölümünde;

Kemanda 2.pozisyonun tüm tellerde parmak numaraları ile dizilişi verilmiştir. 2. pozisyonda kalarak çalınması gereken dizi, etüt ve eserler bulunmaktadır.1-2. Pozisyon geçişli dizi, etüt ve eserler bulunarak öğrenilen pozisyonun pekiştirilmesi sağlanmıştır.

Ünitenin sonunda ölçme ve değerlendirme ile kontrol listesi bulunmaktadır.

Kitabın diğer bir ünitesinde 3.pozisyonda çift sesli ve eşlikli 1, 2, ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etüt ve eserler yer almaktadır. 1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak ve geçişli tonal, makamsal, popüler eserler bulunmaktadır.

2.1.15.4. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman 12. Sınıf Ders Kitabı

Keman 12. Sınıf Ders Kitabında yer alan Keman Çalmada Pozisyonlar bölümünde;

Kemanda 4.pozisyon parmak numaraları ve notaların portedeki yeriyle gösterilmiştir.4. pozisyonda kalarak dizi, etüt ve eserler yer almaktadır.1-4.pozisyon geçişli etüt ve eserler yer almıştır. Ünitenin sonunda, ölçme ve değerlendirme ile kontrol listesi, kazanımlara ne düzeyde ulaşıldığını değerlendirmek üzere bulunmaktadır.

Pozisyonla ilgili kitabın diğer bölümünde, eşlikli ve 1-4. Pozisyon geçişli etüt ve eserler yer almaktadır.1-2-3 ve 4. pozisyonda kalarak tonal, modal ve popüler repertuvar

bulunmaktadır. 1-2-3 ve 4.pozisyon geçişli tonal, modal ve popüler eserler yer almaktadır.

2.1.16. 2022- 2023 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman Dersi 9,10,11,12. Sınıflar Öğretim Programı

Keman eğitimi; ilgi, yetenek, öğrenme becerisi, çalışma azmi, sorumluluk gerektiren ve özenle yürütülen bir süreçtir. Mesleki keman eğitiminde; bilişsel, psikomotor ve duyuşsal beceriler, çalışma disiplinleri, öğrenmedeki farklılıklar göz önünde bulundurulmuştur.

Keman öğrenme sürecinde, kemanın teknik boyutunun dışında, öğrencinin müziksel işitme, okuma ve yazma, doğaçlama müzik, deşifre gibi müziğin diğer uzantılarında da geliştirilmesi önemlidir.

Tablo 1.

9. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu

Ünite	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran (%)
Kemanın Telleri	3	4	3
Keman Çalmada Temel Unsurlar	20	12	8
1.Konum ve Örnek Uygulamalar	5	26	18
Yay Teknikleri	6	22	15
Diziler ve İlgili Dağarcık	40	42	29
Geliştirme ve Sergileme 1	3	38	27
Toplam	77	144	100

Tablo 2.

10. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu

Ünite	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran (%)
Keman Çalmada Temel Unsurlar	12	15	21
Keman Çalmada Pozisyonlar	8	5	7
Yay Teknikleri	9	10	14
Diziler ve İlgili Dağarcık	30	20	28
Keman Müziğinde Dönemler	3	4	5
Geliştirme ve Sergileme 2	9	18	25
Toplam	71	72	100

Tablo 3.

11. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu

Ünite	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran (%)
Seslendirme ve Yorumlamada Farklı Çalma Biçim Ve Uygulamaları	9	20	14
Keman Çalmada Pozisyonlar	8	20	14
Diziler ve İlgili Dağarcık	35	40	28
Keman Müziğinde Dönemler ve Formlar	8	18	12
Geliştirme ve Sergileme 3	14	46	32
Toplam	74	144	100

Tablo 4.

12. Sınıf Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu

Ünite	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran (%)
Seslendirme ve Yorumlamada Farklı Çalma Biçim ve Uygulamaları	6	20	14
Keman Çalmada Pozisyonlar	8	20	14
Yay Teknikleri	3	16	11
Diziler ve İlgili Dağarcık	35	40	28
Keman Müziğinde Dönemler	8	16	11
Geliştirme ve Sergileme 4	10	32	22
Toplam	70	144	100

9. Sınıf müfredatının %3'ü kemanın telleri, %8'i keman çalmada temel unsurlar, %18'i 1.pozisyon ve örnek uygulamalar, %15'i yay teknikleri, %29'u diziler ile ilgili dağarcık, %27'si ise geliştirme ve sergilemedir.

10.Sınıf müfredatının %21'i keman çalmada temel unsurlar, %7'si keman çalmada pozisyonlar, %14'ü yay teknikleri, %28'i diziler ile dağarcık, %5'i keman müziğinde dönemler, %25'i ise geliştirme ve sergilemedir.

11.Sınıf müfredatının %14'ü seslendirme ve yorumlamada farklı çalma biçim ve uygulamaları, %14'ü keman çalmada pozisyonlar, %28'i diziler ve ilgili dağarcık, %12'si keman müziğinde dönemler ve formlar, %32'si ise geliştirme ve sergilemedir.

12.Sınıf müfredatının %14'ü seslendirme ve yorumlamada farklı çalma biçim ve uygulamaları, %14'ü keman çalmada pozisyonlar, %11'i yay teknikleri, %28'i diziler ve ilgili dağarcık, %11'i keman müziğinde dönemler, %22'si ise geliştirme ve sergilemedir. 9,10,11 ve 12. Sınıflarda en çok ağırlık verilen konuların; diziler ve ilgili dağarcık ile geliştirme ve sergileme olduğu görülmektedir. 9,10,11 ve 12.Sınıfların konu, kazanım ve açıklamalarına bakıldığında:

9 ve 10. Sınıflarda kemandaki temel konuların yanı sıra tonal ve modal müziğin teknik becerilerinin üzerinde durulmuştur.11 ve 12.Sınıflarda ise tonal ve modal müzik teknik beceriler ile daha kapsamlı ve ileri düzeyde ele alınmıştır.

2.2. İlgili Araştırmalar

2.2.1. Yurt içinde Yapılan Araştırmalar

Ceyhan ve Alıcı (2023), "Güzel Sanatlar Lisesinde Çalgı Eğitimi Alan Kaynaştırma Öğrencilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri" ile İlgili makalede; Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi öğretmenlerinden 9 kişi, kaynaştırma öğrencilerinden ise 14 kişi ile nitel bir çalışma yapmıştır. Araştırma toplam 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak, öğretmenlerin yaşadığı problemleri ve neler yapılması gerektiği ile ilgili fikirlerini ortaya çıkarmak için yapılmıştır. Elde edilen verilere göre hiçbir müzik öğretmeni üniversite eğitimi boyunca özel gereksinimli bireyler hakkında eğitim almadıkları için yeterli olmadıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Kaynaştırma öğrencileri için ayrı bir program olmadığından, bol tekrarlı, basitleştirilmiş bir şekilde çalgı eğitimi verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bir öğrenci dışında diğer öğrenciler çalgı ödevlerini yerine getiremedikleri ve çalgılarına pek zaman ayırmadıkları için ilerleme kaydedemedikleri sonucuna varılmıştır.

Dersin verimli geçebilmesi için farklı engeli olan bireylerin gereksinimlerine göre müzik eğitimi planlanmalıdır. Kaynaştırma öğrencilerinin ek olarak, özel eğitim dersleri almaları gerekmektedir. Kaynaştırma öğrencilerinin başarılı olabilmesi için onların seviyelerine uygun program hazırlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Atalay ve Varış (2020), "Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Çalgı Toplulukları Öğretim Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri" ile ilgili makalede; öğretim programında yer alan kazanımlara ne derecede ulaşıldığını öğrenmek amacıyla 33 Güzel Sanatlar Lisesinden 33 öğretmenin görüşü alınmıştır. Kişisel bilgi formu ve öğretmen görüşleri alınarak 11. Ve 12. Sınıf batı müziği çalgı topluluğu dersi öğrencileri üzerinden veriler toplanmıştır. Güzel Sanatlar Lisesi Keman Öğretim Programında yer alan kazanımların eğitim öğretim süresince gerçekleşmesi zor olduğu sonucuna varmıştır. 11 ve 12. Sınıf öğrencilerinde hedeflenen kazanımlara ulaşma düzeyi ortadır. Öğretmenlerin mesleki deneyimi, öğretim programının yaşadığımız çevreye uygunluğu gibi faktörler etkili olmuştur.

Karadeniz ve Dalkıran (2020), "Güzel Sanatlar Liseleri Keman Eğitimcilerinin Dizi Çalışmalarına Yer Verme Durumları, Güzel Sanatlar Liseleri İçin Dizi Çalışma Önerileri" başlıklı makalede; Güzel Sanatlar Lisesinde keman eğitimi gören öğrencilerin, günlük keman çalışma saatlerinde dizi de çalışmaları için, öneride

bulunmak amacıyla yapılmıştır. Betimsel araştırma yöntemi kullanılarak doküman analizi, gözlem ve görüşme gibi nitel veri toplama teknikleri kullanılmıştır. 7 keman öğretmeni ve 10 öğrencinin günlük gam çalışmalarını incelemek için görüşme yapılmıştır. Elde edilen verilere göre keman dersinde öğrencilerin diziye en az 5, en çok 15 dakika zaman ayırdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bireysel çalgı ders saatlerinin azlığı, dizi çalışmalarına yeterince zaman ayrılmamasına neden olmaktadır. Dizi çalışmaları için ayrı bir ders saatinin olması, alışkanlık yaratması için, gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kolbaşı (2020), "Güzel Sanatlar Lisesi Keman Eğitimi Sürecinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri" adlı tezde; Güzel Sanatlar Lisesi keman öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar incelenmek istenmiştir. Araştırma tarama modelinde, betimsel olan, alan araştırmasıdır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğretmenlere sorular sorulmuştur. Araştırmanın örneklemini oluşturan 19 keman öğretmeninden alınan sonuçlara göre; bireysel çalgı dersinin tek öğrenciyle yapılamaması, çalgı derslerinin az olması, ders kitaplarının içeriğinin yetersiz olması, velilerin ilgisizliği, okula gelen öğrencilerin ortaokul diplomalarının düşüklüğü gibi ulaşılan sonuçlar için ders saatinin arttırılması, diploma puanının 3 ve üzerinde olması şartının olması, velilerle sık sık toplantı yapılması, kitap içeriğinin amacına hizmet etmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Taş (2019), "Kemanda Konum Geçişleri ve Konum Sınıflandırılması" başlıklı bildiride; keman eğitimcileri için teorik ve uygulamada yardımcı olabilmek amacıyla yazılmıştır. Tarama modeli kullanılmıştır. İçerik analizi ile yazılı veriler incelenmiştir. Konum geçişlerinin nasıl olması gerektiği üzerinde durulmuştur. Boş telle geçiş, tek parmakla geçiş, klasik geçiş, parmak değiştirimli geçiş, gecikmeli geçiş ve kombinasyonlu geçiş gibi kavramlar sınıflandırılmıştır. Keman dersinde yazılı ve görsel kaynakları kullanılması, keman geçiş türlerinin aktarılması, basitten zora doğru gösterilmesi, çalgının doğru tutulması, yay tekniğinin iyi olması kemanda konum geçişlerini olumlu bir şekilde etkilediği sonucuna varılmaktadır.

Özçelik Herdem (2018), "Keman Öğretim Sürecinde Kazanılan Bilgi ve Becerilerin Mesleki Yaşamda Kullanımı ile İlgili Öğretim Elemanı Görüşlerinin Değerlendirilmesi" başlıklı makale; eğitim fakültelerinin müzik öğretmeni yetiştiren bölümlerinde, bireysel çalgı derslerinden birisi olan keman öğretim sürecinde kazanılan

bilgi ve becerilerin mesleki yaşama aktarılabilmesi ile ilgili durumu öğretim elamanı görüşlerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden "içerik analizi" kullanılmıştır. Sonuç olarak, eğitim fakültelerinde uygulanan keman eğitiminin müzik öğretmenliğinin gerekleriyle uyumlu olmadığını düşünen öğretim elamanları sayısı, diğer görüşlere göre daha yüksek çıkmış, uyumsuzluğun nedeni olarak en fazla "bilgi ve becerileri transfer edememe" bildirilmiş ve çözüm önerisi olarak "müfredatta Türk ezgilerine yer verilmesi" bildirilmiştir.

Birgül ve Nacakçı (2017), "Güzel Sanatlar Liselerinde Repertuvara Yönelik Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri" ile ilgili makalede öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerini dikkate alarak repertuvar hakkında yapılabilecekleri ve kazanımların ne derecede gerçekleşebileceğini öğrenerek buna fayda sağlamak hedeflenmiştir. Betimsel araştırma tekniği kullanılmıştır. Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile 10 maddelik bir anket uygulanmıştır. 16 güzel sanatlar lisesi öğretmen ve öğrencileri örneklemi oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre 2017 yılına kadar güzel sanatlar lisesi viyola repertuvarının olmaması, her öğretmenin farklı kaynaklarla ders işlemesine sebep olmuştur. 2017'de çıkarılan viyola kitabı ise ihtiyacı tam karşılamamıştır. Repertuvarda öğrencilerin ilgisini çeken film müziği, popüler müzik gibi eserlere yer verilebileceği kanısına varılmıştır. Öğrenciler repertuvardan çok hoşlanmadıkları için başarılı olamadıklarını belirtmişlerdir. Repertuvarın dikkate alınması öğrencilerin başarıları üzerinde etkili olabileceği sonucuna varılmaktadır.

Gün Duru (2017), "Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Keman Öğrencilerinin Sol El Tekniği Sorunları" başlıklı makalesinde; öğrencilerin sol el ile ilgili sorunlarını ortaya çıkararak, bunlara çözüm bulmayı amaçlamıştır. Nitel çalışmada yapılandırılmış görüşme tekniği ve doküman analizi kullanılmıştır. 9 sol el tekniği sorunu, hazırlanan yapılandırılmış gözlem formu ile 15 kişilik öğrenci grubuna uygulanmıştır. Sonuç olarak; vibrato ve pozisyon geçişlerinde en çok sorun yaşanmaktadır. Keman öğrencilerine iyi bir keman tutuş tekniği öğretildikten sonra diğer tekniklere sırayla geçilmesi yanlış tutuşun önüne geçmektedir. Yanlış tutuş ve konumlanma, düzeltilmesi zor olan bir alışkanlığa dönüşebilmektedir. Doğru teknikle keman çalışma sol el sorunlarını ortadan kaldırabilmekte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Afacan ve Çilden (2017), "Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Keman Öğrencilerinin Temel Yay Tekniklerine İlişkin Kazanımların İncelenmesi" adlı

bildirisinde; amaç Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin teori ve uygulamada yay becerileri hakkında bilgi sahibi olmaktır. Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü 11 ve 12. Sınıfta öğrenim gören 9 öğrenci ile bilgi kazanım testi ve performans gözlem formu yapılmıştır. Yapılan testler sonucunda öğrencilerin yeterince bilgi sahibi olmadığı ve uygulamada eksikliklerin olduğu sonucuna varılmıştır.

Coşkuner (2016), "Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Bireysel Çalgı Eğitimi Dersinde (Yaylı Çalgılar) Piyano Eşlikli Çalışmalara İlişkin Öğretmen Görüşleri" ile ilgili makalede Güzel Sanatlar Liselerinde ana çalgı dersinde piyano eşliğinin ne kadar, nasıl yapıldığını, yaşanan aksaklıkları ve olumlu etkilerini ortaya çıkarmak istemiştir. Betimsel araştırma yöntemi kullanılan araştırmanın modeli, tekil arama modelidir. Ders programında eşlikli ana çalgı dersi gibi bir dersin olmaması öğrencilerin eşliğe yeterince zaman ayırmadığını göstermektedir. Öğrenciler konserlerde eşlik çalabilecek öğretmenlerden destek alamamaları durumunda eşliksiz eser çalmaya yönlendirilmektedir. Öğrencilerin eşlikli eserleri daha çok çalmak istedikleri ve motivasyon açısından da çok etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin çalışma odalarının akustik, ışık, sıcaklık açısından uygun koşullarda olması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Ö. Kaya ve E. Kaya (2013), "Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Yürütülen Keman Dersi Öğretim Programının İncelenmesi" başlıklı makale; keman öğretmenlerinin 2008' den itibaren geçerli olan program hakkındaki fikirlerini öğrenmek amacıyla yapılmıştır. Betimsel ve karşılaştırmalı yöntem kullanılmıştır. Türkiye'nin farklı illerinde bulunan 6 keman öğretmeni ile 9 sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu ile programla ilgili verilere ulaşılmıştır. Sonuç olarak öğretmenler dizi çalışmalarının programla birlikte devam ettiğini belirtilmiştir. Bir sonraki üniteye geçişte öğrenme düzeyi açısından yeniden değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Programda makamsal çalışmaların yetiştirilemediği belirtilmiştir. Konumlar kısmının kazanımı ile olumlu sonuca ulaşılmaktayken spicato ve martele yay tekniklerinin kazanımı ile olumsuz yanıtlara ulaşılmaktadır. Bireysel çalgı ders saatinin azlığı ve programın tekrardan gözden geçirilmesi hususunda sonuçlara ulaşılmıştır.

2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Buren, E. Van. (2015), "Teaching Violin to Children: A Practical Guide (Çocuklara Keman Öğretimi: Uygulamalı Bir Rehber)" adlı kitapta; pozisyon geçişlerinin öğretiminde öğrencilerin yaş, fiziksel özellikler ve motivasyon düzeyine uygun yöntemlerin seçilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu çalışma, sıralı öğretim modelinin değil, bireye göre uyarlanabilir sıralamanın pedagojik olarak daha etkili olduğunu savunur. Pozisyon öğretiminde 1-2-3-4 yerine 1-3-2-4 gibi alternatif sıralama öğretmenlerce önerilmiştir.

Wöllner, C., & Williamon, A. (2007), "An Exploratory Study of The Teaching and Learning of Expressive Performance In The Conservatoire Setting." (Konservatuvar Ortamında İfade Edici Performansın Öğretimi ve Öğrenimi Üzerine Keşifsel Bir Çalışma) bu makalede; müzik konservatuvarlarında keman eğitimi bağlamında öğretmenlerin öğrencilerle olan etkileşimi, pozisyon kullanımı ve teknik gelişime yönelik yöntemler incelenmiştir. Araştırma, üst düzey pozisyonların öğretiminde bireysel geribildirim ve esnek pedagojik yaklaşımın etkili olduğunu vurgulamaktadır.

Nielsen, S. G. (1999), 'Learning strategies in instrumental music practice (Çalgı Eğitiminde Öğrenme Stratejileri)' başlıklı makalede, keman öğrencilerinin kendi çalışmalarında kullandıkları öğrenme stratejileri incelenmiştir. Pozisyon geçişlerinin öğrenilmesinde öğrencilerin kendi tempolarını belirlemelerine olanak tanıyan, yapılandırılmış ama esnek programların başarıyı arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız, S. (2024), Effectiveness of the Teaching Program Prepared to Improve Intonation Skills in Violin Education (Keman Eğitiminde Entonasyon Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Hazırlanan Öğretim Programının Etkililiği) başlıklı bu 2024 tarihli yüksek lisans tezinde, Kuzey Kıbrıs'taki keman öğrencilerinin entonasyon (doğru ses basma) becerilerini geliştirmeye yönelik bir öğretim programının etkililiği incelenmiştir. Çalışmada bilgisayar destekli görsel geri bildirim yöntemleri kullanılmış ve öğretmen görüşleri doğrultusunda özellikle çift sesli pasajlardaki teknik zorluklar ve çözüm stratejileri değerlendirilmiştir. Betimsel vaka analizi yöntemiyle yürütülen araştırma, entonasyon öğretiminde teknoloji destekli yöntemlerin faydalı olabileceğini göstermektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli ve Yöntemi

Bu araştırmada, Güzel Sanatlar Liselerinde keman dersine yönelik pozisyon kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelenmiştir. Araştırmada karma yöntem kullanılarak nicel ve nitel veriler analiz edilmiştir. Karma yöntem, araştırmaya çok boyutlu bir bakış açısı kazandırarak, farklı veri toplama tekniklerinin bir arada kullanılmasına olanak sağlamaktadır (Akbaba ve diğerleri, 2021).

Araştırma kapsamında, Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE) sonuçlarına göre farklı bölgeden 104 öğretmene anket uygulanmıştır. Öğretmenlerin seçiminde tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak, Türkiye genelindeki Güzel Sanatlar Liselerindeki keman eğitimi hakkında geniş bir perspektif elde edilmesi sağlanmıştır.

Bu çalışmada kullanılan araştırma deseni, yakınsayan paralel desen olarak adlandırılmaktadır. Yakınsayan paralel desen, karma yöntem araştırmalarında kullanılan bir model olup, nicel ve nitel verilerin aynı anda yorumlandığı ve analiz edildiği bir yaklaşımdır (Creswell ve Plano Clark, 2011, akt. Özgül, Ocak, 2022, s. 259).

Araştırmanın nicel ve nitel verileri aynı anda, eşzamanlı olarak toplanmıştır. Bu araştırmada 5'li likert tipi ölçek ile nicel veriler toplanırken, yarı yapılandırılmış görüşmeler ile nitel veriler elde edilmiştir. Nicel ve nitel veriler bağımsız şekilde analiz edilmiştir.

Son aşamada, her iki veri türünün sonuçları birleştirilerek, karşılaştırılmıştır. Bu sayede, nicel sonuçlar ile nitel bulgular arasında bir uyum olup olmadığı ve birbirini nasıl desteklediği görülmüştür. Bu yaklaşım, araştırmanın bütünsel bir sonuç ortaya koymasını sağlamaktadır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

3.2.1.Evren

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye genelindeki Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi 102 Güzel Sanatlar Lisesi oluşturmaktadır. Araştırmada, Türkiye'deki Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı liselerde görev yapan öğretmenlerin geniş bir yelpazede incelenmesi amaçlanmaktadır.

3.2.2.Örneklem

Araştırmanın örneklemini SEGE' ye göre belirlenen bölgelerden 104 keman öğretmeni oluşturmaktadır. Her bölgeden tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen öğretmenlerle anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın nicel kısmı, öğretmenlerin sayısal olarak değerlendirildiği pozisyon kazanımları ile ilgili bilgiler verirken, nitel kısmı öğretmenlerin deneyimlerini ve bu kazanımların nasıl uygulandığını derinlemesine incelemektedir. Böylece sayısal verilerle programın genel değerlendirilmesi sağlanarak, öğretmenlerin bireysel gözlemleri ve tecrübeleriyle bu sonuçlar desteklenmiştir.

3.3. Verileri Toplama Süreci

Bu araştırmada veri toplama süreci, karma araştırma deseni kapsamında hem nicel hem de nitel veri toplama tekniklerinin eş zamanlı olarak kullanılmasıyla gerçekleştirilmiştir. Nicel veriler, Türkiye genelindeki Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan toplam 104 kadrolu keman öğretmenine uygulanan 5'li Likert tipi anket aracılığıyla toplanmıştır. Bu çalışmada daha önce alan yazında kullanılmış bir veri toplama aracı tercih edilmemiş; ölçek ve görüşme formunda yer alan sorular araştırmacı tarafından özgün olarak hazırlanmıştır. Geliştirilen sorular, alandaki uzman üç akademisyenin görüş ve önerileri doğrultusunda değerlendirilerek içerik geçerliği sağlanmıştır.

Nitel veriler ise, SEGE 'ye göre farklı bölgelerden rastgele seçilen Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan 10 kadrolu keman öğretmeniyle gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Görüşmeler, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yürütülmüştür.

Veri toplama sürecinde SEGE sınıflandırmasına göre 6. bölgede Güzel Sanatlar Lisesi bulunmadığı, 5. bölgede ise kadrolu keman öğretmeni atanmadığı için, araştırma örneklemi SEGE' de kalan 1., 2., 3. ve 4. bölge kapsamında yer alan okullarda görev yapan öğretmenlerle sınırlı tutulmuştur. Bu bölgelerdeki okullar, tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir.

3.4. Araştırmanın Nicel Boyutu için Verilerin Analizi

Araştırmanın betimsel tarama desenine uygun bir biçimde tasarlanan, 5'li Likert tipi anket formundan elde edilen veriler, SEGE'ye göre belirlenen Güzel Sanatlar Liselerinin bulunduğu bölgelerdeki 104 kadrolu keman öğretmenine uygulanarak verilerin analizi gerçekleştirilmiştir. Anket formu, alanında uzman üç kişinin görüşü alınarak, öğretmenlere uygulanmıştır. Verilerin analizinde istatistik paket programı kullanılmıştır. Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü keman derslerinde pozisyon kazanımına yönelik öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi amacıyla yüzde ve frekans hesaplamaları kullanılarak analize tabi tutulmuştur.

Bu araştırmada nicel veriler, betimsel tarama modeli kapsamında elde edilmiş ve istatistik paket programı kullanılarak frekans, yüzde gibi betimsel istatistiklerle analiz edilmiştir. Betimsel tarama modeli, mevcut durumu olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır ve bireylerin, olayların ya da nesnelerin belirli özellikler bakımından betimlenmesini sağlar (Karasar, 2012).

3.5. Araştırmanın Nitel Boyutu için Verilerin Analizi

SEGE'ye göre belirlenen Güzel Sanatlar Liselerinin bulunduğu bölgelerdeki okullardan, tesadüfi yöntemle seçilen toplam 10 keman öğretmeni ile görüşme sağlanmıştır. Görüşme formu, uygulanmadan önce alanında uzman üç kişi tarafından değerlendirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılarak uzman onayı alınmıştır. Görüşmelerden elde edilen nitel veriler, betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir.

Nitel verilerde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. "Betimsel analizde veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir, görüşülen ya da gözlenen bireylerin doğrudan alıntılarına sık sık yer verilir, bu yaklaşım araştırmacıya ulaştığı bulguları düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunma imkânı verir" (Yıldırım & Şimşek, 2022, s. 239).

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Demografik Bulgular

Bu bölümde katılımcıların eğitim durumları, mezuniyetleri, çalışma süreleri görev yaptıkları il ve ilçe gibi bazı demografik bulguları elde etmeye yönelik sorular yer almaktadır.

Tablo 5.

Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

Cevap	***f***	***%***
Lisans	61	58.65
Yüksek Lisans	39	37.5
Doktora	4	3.85
Toplam	**104**	**100**

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların eğitim durumlarına ilişkin dağılımın çeşitli seviyelerde olduğu görülmektedir. Veriler, en yüksek oranı gösteren eğitim durumunun açık bir şekilde diğer kategorilere kıyasla daha fazla tercih edildiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 5'te en yüksek orana sahip eğitim seviyesi 'Lisans' olarak belirlenmiştir. Bu durum, bu eğitim seviyesinin katılımcılar arasında baskın olduğunu göstermektedir. Katılımcıların çeşitli eğitim geçmişlerine sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 6.

Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Mezun Oldukları Müzik Eğitimi Programlarına Göre Dağılımları

Cevap	***f***	***%***
Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği	97	93.27
Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	5	4.81
Güzel Sanatlar Fakültesi	2	1.92
Toplam	**104**	**100.0**

Tablo 6 incelendiğinde, katılımcıların mezun oldukları müzik eğitimi programlarının çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. En yüksek oranı alan program, katılımcıların çoğunluğunun belirli bir müzik eğitimi modelinden mezun olduğunu göstermektedir. Diğer programlar ise farklı oranlarda temsil edilmekte olup geniş bir akademik çeşitliliği yansıtmaktadır.

Tablo 6'da en yüksek orana sahip mezuniyet programı 'Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği' olarak tespit edilmiştir. Bu durum, bu programın müzik eğitimi alanında en yaygın tercih edilen seçenek olduğunu göstermektedir. Diğer programlar ise daha düşük oranlarla temsil edilmekte olup, mezunların farklı müzik eğitimi geçmişlerine sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 7.

Güzel Sanatlar Liselerindeki Çalışma Sürelerine Göre Dağılımları

Cevap	***f***	***%***
1-5 yıl	22	21.15
6-10 yıl	26	25.0
11-15 yıl	24	23.08
15 yıldan fazla	32	30.77
Toplam	**104**	**100.0**

Tablo 7 incelendiğinde, katılımcıların Güzel Sanatlar Liselerindeki çalışma sürelerinin farklı süre dilimlerine yayıldığı görülmektedir. En yüksek oranı alan çalışma süresi, öğretmenlerin büyük bir kısmının belirli bir kıdeme sahip olduğunu göstermektedir.
Diğer süre dilimleri ise daha düşük oranlarda dağılım göstermektedir ve çalışma sürelerinde çeşitlilik olduğunu yansıtmaktadır.

Tablo 7'de en yüksek orana sahip çalışma süresi '15 yıldan fazla' olarak belirlenmiştir.
Bu durum, bu süre aralığında çalışan öğretmenlerin Güzel Sanatlar Liselerinde daha fazla deneyim kazandığını göstermektedir. Diğer çalışma süreleri ise nispeten daha dengeli bir dağılım sergileyerek farklı kıdem seviyelerindeki öğretmenlerin temsil edildiğini göstermektedir.

Tablo 8.

Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İllere Göre Dağılımları

Cevap	***f***	**%**
İstanbul	16	15.38
Balıkesir	5	4.81
Edirne	4	3.85
Trabzon	4	3.85
İzmir	4	3.85
Ankara	3	2.88
Aydın	4	3.85
Van	2	1.92
Erzurum	2	1.92
Iğdır	2	1.92
Manisa	2	1.92
Antalya	2	1.92

Kastamonu	2	1.92
Sivas	3	2.88
Mersin	2	1.92
Eskişehir	3	2.88
Bursa	2	1.92
Diyarbakır	2	1.92
Malatya	2	1.92
Gaziantep	2	1.92
Konya	2	1.92
Karabük	1	0.96
Çankırı	1	0.96
Tunceli	1	0.96
Kütahya	1	0.96
Elâzığ	1	0.96
Tokat	1	0.96
Bilecik	1	0.96
Çorum	1	0.96
Afyonkarahisar	1	0.96
Sinop	2	1.92
Uşak	1	0.96
Kayseri	1	0.96
Burdur	1	0.96
Hakkâri	1	0.96
Adıyaman	1	0.96
Yozgat	1	0.96
Zonguldak	1	0.96
Kars	1	0.96

Amasya	1	0.96
Çanakkale	1	0.96
Giresun	1	0.96
Mardin	1	0.96
Sakarya	1	0.96
Osmaniye	1	0.96
Muğla	2	1.92
Niğde	1	0.96
Şanlıurfa	1	0.96
Toplam	**104**	**100**

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin görev yaptıkları illerin geniş bir coğrafi dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Özellikle belirli illerde öğretmen yoğunluğunun daha fazla olduğu, diğer illerde ise daha az temsil edildiği dikkat çekmektedir. Bu dağılım, Güzel Sanatlar Liselerinin bölgesel yayılımı hakkında da fikir vermektedir.

Tablo 8'de en yüksek orana sahip il 'İstanbul' olarak belirlenmiştir. Bu durum, İstanbul'un Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan öğretmenlerin en fazla olduğu il olduğunu göstermektedir. Diğer iller ise daha düşük oranlarla temsil edilerek, öğretmen dağılımının bölgesel olarak farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 9.

Çalışma Grubundaki Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İlçelere Göre Dağılımları

Cevap	***f***	***%***
Merkez	33	31.73
Merkez efendi	4	3.85
Akçaabat	4	3.85
Beylikdüzü	3	2.88
Buca	3	2.88
Tepebaşı	3	2.88
Karesi	2	1.92
Yunus Emre	2	1.92
Bozüyük	2	1.92
Selçuklu	2	1.92
Yakutiye	2	1.92
Küçükçekmece	2	1.92
Başakşehir	2	1.92
Edremit	2	1.92
Mezitli	2	1.92
Efeler	4	3.85
Yenişehir	2	1.92
Yeşilyurt	2	1.92
Kadıköy	3	2.88
Nilüfer	2	1.92
Melikgazi	1	0.96

Üsküdar	2	1.92
Şehitkamil	1	0.96
Şahinbey	1	0.96
Bakırköy	1	0.96
Kepez	2	1.92
Safranbolu	1	0.96
Ataşehir	1	0.96
Karaköprü	1	0.96
Bağcılar	2	1.92
Menteşe	1	0.96
Kemalpaşa	1	0.96
Ayvalık	1	0.96
Ereğli	1	0.96
Artuklu	1	0.96
Çankaya	2	1.92
Adapazarı	1	0.96
Sincan	1	0.96
Koyunlu	1	0.96
Toplam	**104**	**100**

Tablo 9'da öğretmenlerin görev yaptığı ilçelerin frekans ve yüzde dağılımı gösterilmektedir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı belirli merkez ilçelerde yoğunlaşırken, bazı ilçelerde daha az sayıda öğretmenin görev yaptığı gözlemlenmektedir. Bu durum, eğitim kurumlarının dağılımı, nüfus yoğunluğu ve öğretmen atama politikaları gibi çeşitli faktörlerle ilişkilendirilebilir.

Tablo 9'a göre en yüksek öğretmen yoğunluğu 'Merkez' ilçesinde görülmektedir. Bu durum, merkezi bölgelerdeki okul sayısının fazlalığı ve öğretmen atamalarının yoğunlaşmasıyla açıklanabilir. Diğer ilçeler ise daha dengeli bir dağılım göstermektedir.

4.2.Nicel Bulgular

4.2.1. Güzel Sanatlar Liselerinde 9. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular

Tablo 10.

Kemanda pozisyon kavramını açıklar.

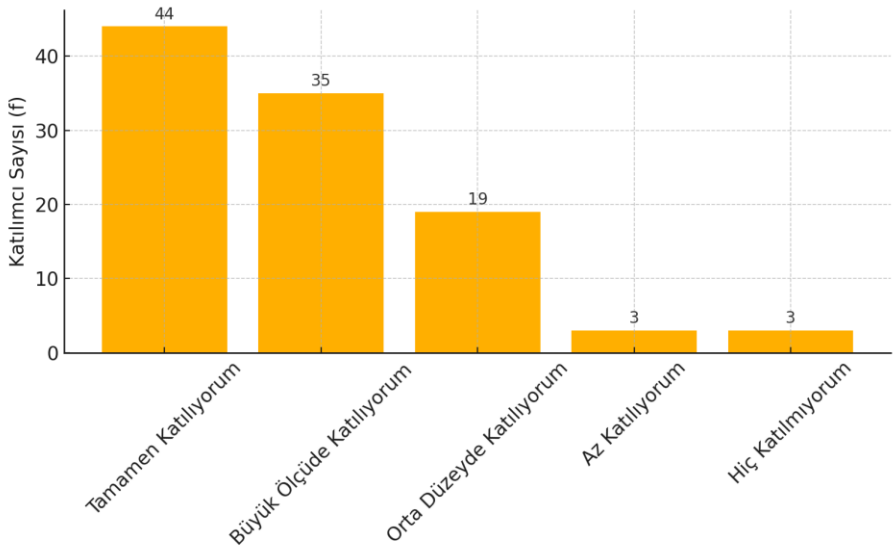
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	44	42.32
Büyük Ölçüde Katılıyorum	35	33.65
Orta Düzeyde Katılıyorum	19	18.27
Az Katılıyorum	3	2.88
Hiç Katılmıyorum	3	2.88
Toplam	**104**	**100**

Tablo 10'da öğrencilerin 'Kemanda pozisyon kavramını açıklar' kazanımına yönelik görüşleri frekans ve yüzde dağılımı ile sunulmaktadır. Veriler incelendiğinde, yanıtların büyük bir kısmının olumlu yönde olduğu, yani öğrencilerin pozisyon kavramını kavradığı görülmektedir. Bununla birlikte, daha düşük oranlarda kararsız ve olumsuz yanıtlar da bulunmaktadır, bu da bazı öğrencilerin konuyu yeterince anlayamamış olabileceğini göstermektedir.

Tablo 10'a göre en yüksek oran ‘Tamamen Katılıyorum’ yanıtında görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin büyük bir kısmının kemanda pozisyon kavramını başarıyla kavradığını göstermektedir. Diğer yanıtlar ise genel olarak dengeli bir dağılım sergileyerek, konunun yeterince anlaşılmadığını düşünen az sayıda öğrencinin de varlığını işaret etmektedir.

Grafik 10.

Kemanda pozisyon kavramını açıklar.

Tablo 11.

1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular.

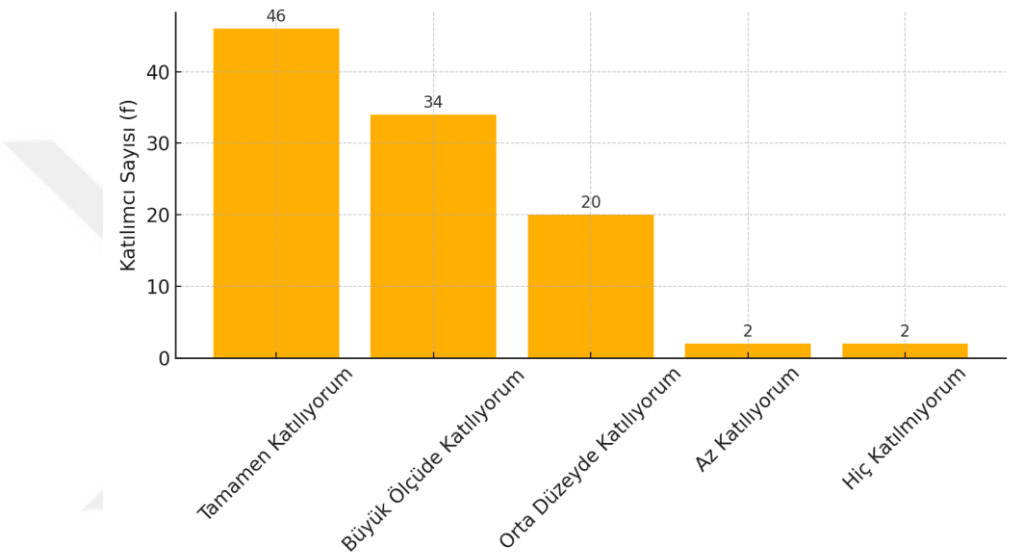
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	46	44.23
Büyük Ölçüde Katılıyorum	34	32.69
Orta Düzeyde Katılıyorum	20	19.23
Az Katılıyorum	2	1.92
Hiç Katılmıyorum	2	1.92
Toplam	**104**	**100**

Tablo 11'de, öğrencilerin '1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular' kazanımına yönelik görüşleri frekans ve yüzde dağılımı ile sunulmaktadır. Sonuçlar incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun bu kazanımı destekleyici yönde görüş bildirdiği görülmektedir. Bununla birlikte, daha düşük oranlarda kararsız ve olumsuz yanıtlar da bulunmakta olup, bazı öğrencilerin bu kazanımı yeterince içselleştirememiş olabileceği anlaşılmaktadır.

Tablo 11'e göre en yüksek oran ‘Tamamen Katılıyorum’ yanıtında görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin büyük bir kısmının 1. pozisyonda farklı parmak durumlarını başarıyla uygulayabildiğini göstermektedir. Diğer yanıtlar ise genel olarak dengeli bir dağılım göstererek, konunun anlaşılmasında bazı bireysel farklılıkların olduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 11.

1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular.

Tablo 12.

1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular.

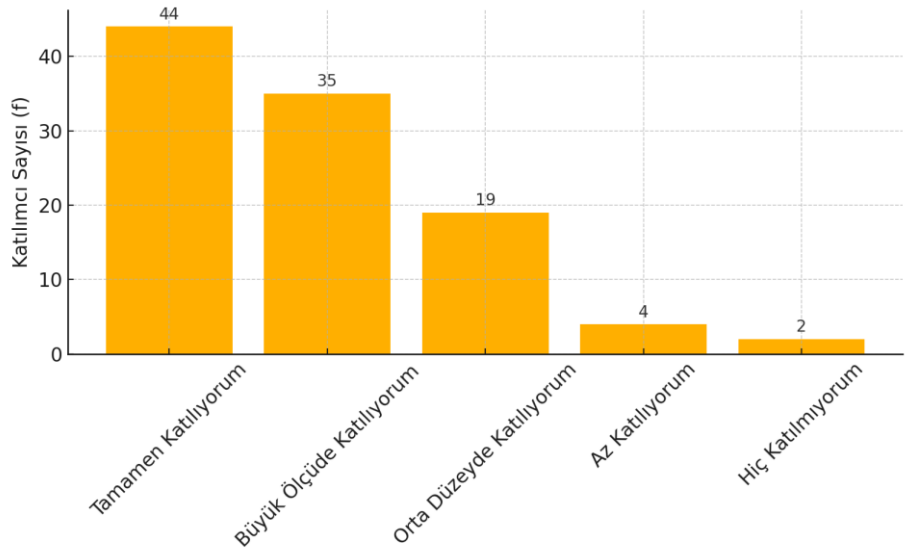
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	44	42.31
Büyük Ölçüde Katılıyorum	35	33.65
Orta Düzeyde Katılıyorum	19	18.27
Az Katılıyorum	4	3.85
Hiç Katılmıyorum	2	1.92
Toplam	**104**	**100**

Tablo 12'de, öğrencilerin '1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular' kazanımına yönelik görüşleri frekans ve yüzde dağılımı ile sunulmaktadır. Sonuçlar incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun bu kazanımı destekleyici yönde görüş bildirdiği görülmektedir. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin bu beceriyi yeterince geliştiremediği ya da daha fazla pratik gereksinimi duyduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 12'ye göre en yüksek oran 'Tamamen Katılıyorum' yanıtında görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin büyük bir kısmının 1. pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde başarıyla uygulayabildiğini göstermektedir. Diğer yanıtlar ise dengeli bir dağılım sergileyerek, bazı öğrencilerin bu konuda ek çalışmaya ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 12.

1.Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular.

Tablo 13.

*1. Pozisyonda tonal eserler çalar***.**

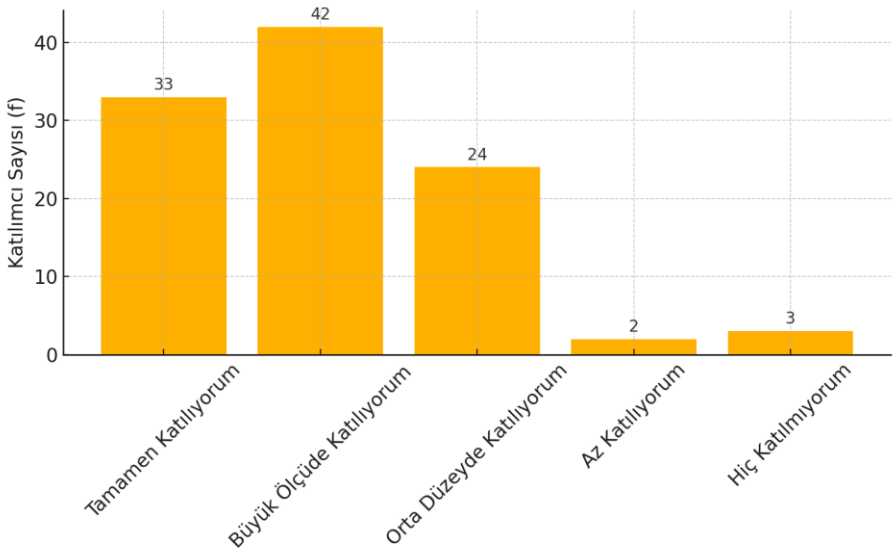
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	33	31.73
Büyük Ölçüde Katılıyorum	42	40.38
Orta Düzeyde Katılıyorum	24	23.08
Az Katılıyorum	2	1.92
Hiç Katılmıyorum	3	2.88
Toplam	**104**	**100**

Tablo 13’te, öğrencilerin '1. Pozisyonda tonal eserler çalar' kazanımına yönelik görüşleri frekans ve yüzde dağılımı ile sunulmaktadır. Sonuçlar incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun bu kazanımı benimsediği ve uygulayabildiği görülmektedir. Ancak, daha az sayıda öğrenci bu beceride zorlandığını veya ek çalışmaya ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir.

Tablo 13’e göre en yüksek oran ‘Büyük Ölçüde Katılıyorum’ yanıtında görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin büyük bir kısmının 1. pozisyonda tonal eserleri çalmada yetkinlik kazandığını göstermektedir. Diğer yanıtlar ise belirli seviyelerde farklılık göstererek, öğrencilerin bu beceriyi edinme sürecinde bireysel farklılıklar sergilediğini göstermektedir.

Grafik 13.

1. Pozisyonda tonal eserler çalar.

Tablo 14.

1. Pozisyonda makamsal eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	14	13.46
Büyük Ölçüde Katılıyorum	31	29.81
Orta Düzeyde Katılıyorum	27	25.96
Az Katılıyorum	19	18.27
Hiç Katılmıyorum	13	12.50
Toplam	**104**	**100**

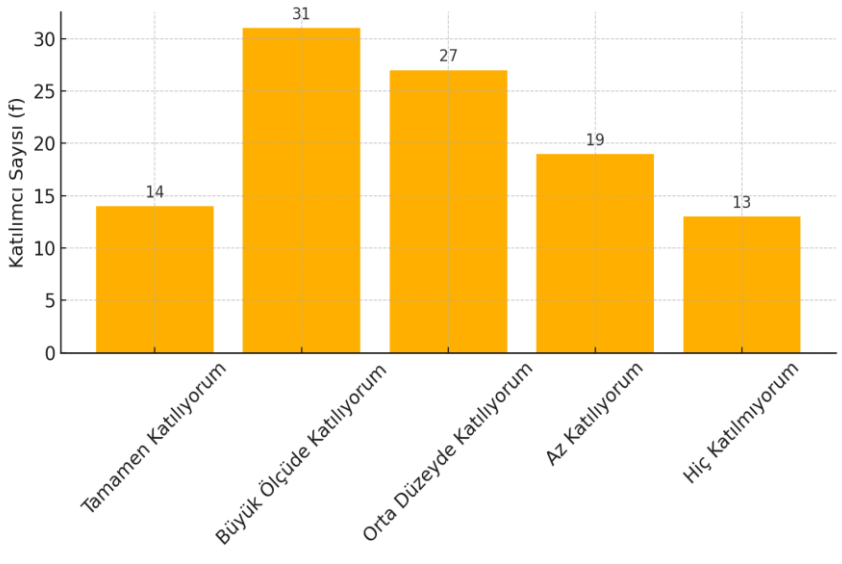
Tablo 14'te sunulan verilere göre, katılımcıların büyük çoğunluğu 1. pozisyonda makamsal eserler çalma konusunda belirgin bir görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 31 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının bu beceriyi kazandığını veya geliştirmeye yönelik bir eğilim gösterdiğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, diğer yanıt seçeneklerine verilen düşük frekanstaki yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriye dair farklı seviyelerde

yetkinlik veya algıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu dağılım, makamsal eser çalma becerisinin edinimininin bireyler arasında farklı hızlarda gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 14 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi geliştirdiğini veya olumlu bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, farklı oranlarda dağılan diğer seçenekler, bazı katılımcılar için beceri kazanımının henüz tamamlanmadığını düşündürmektedir. Bu durum, bireysel öğrenme süreçlerinin ve deneyimlerin farklı hızlarda ilerlediğini ve bu becerinin edinimde uygulamalı çalışmanın önem taşıdığını göstermektedir.

Grafik 14.

1. Pozisyonda makamsal eserler çalar.

1

Tablo 15.

1. Pozisyonda popüler müziklerden örnek eserler çalar.

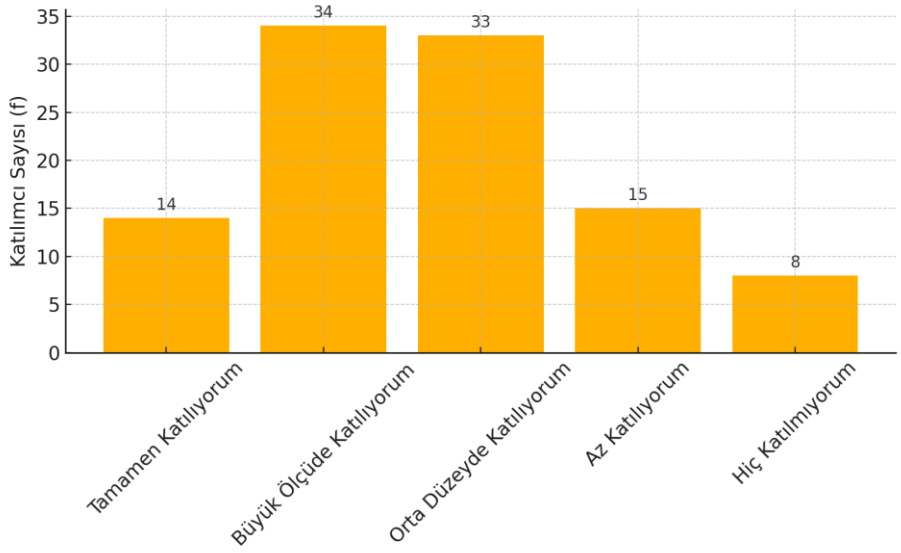
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	14	13.46
Büyük Ölçüde Katılıyorum	34	32.69
Orta Düzeyde Katılıyorum	33	31.73
Az Katılıyorum	15	14.42
Hiç Katılmıyorum	8	7.69
Toplam	**104**	**100**

Tablo 15'te, öğrencilerin 'Pozisyonda popüler müziklerden örnek eserler çalar' kazanımına yönelik görüşleri frekans ve yüzde dağılımı ile sunulmaktadır. Sonuçlar incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu beceriyi kazandığını ve uygulayabildiğini belirttiği görülmektedir. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin popüler müzik repertuvarına yönelik yeterli deneyime sahip olmadığı ya da bu alanda daha fazla uygulama gereksinimi duyduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 15’e göre en yüksek oran ‘Büyük Ölçüde Katılıyorum’ yanıtında görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin büyük bir kısmının pozisyonda popüler müziklerden eserleri çalmada yetkinlik kazandığını göstermektedir. Diğer yanıtlar ise belirli seviyelerde farklılık göstererek, bazı öğrencilerin bu beceriyi edinme sürecinde bireysel farklılıklar sergilediğini ortaya koymaktadır.

Grafik 15.

1. Pozisyonda popüler müziklerden örnek eserler çalar.

4.2.2. Güzel Sanatlar Liselerinde 10. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular

Tablo 16.

Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar.

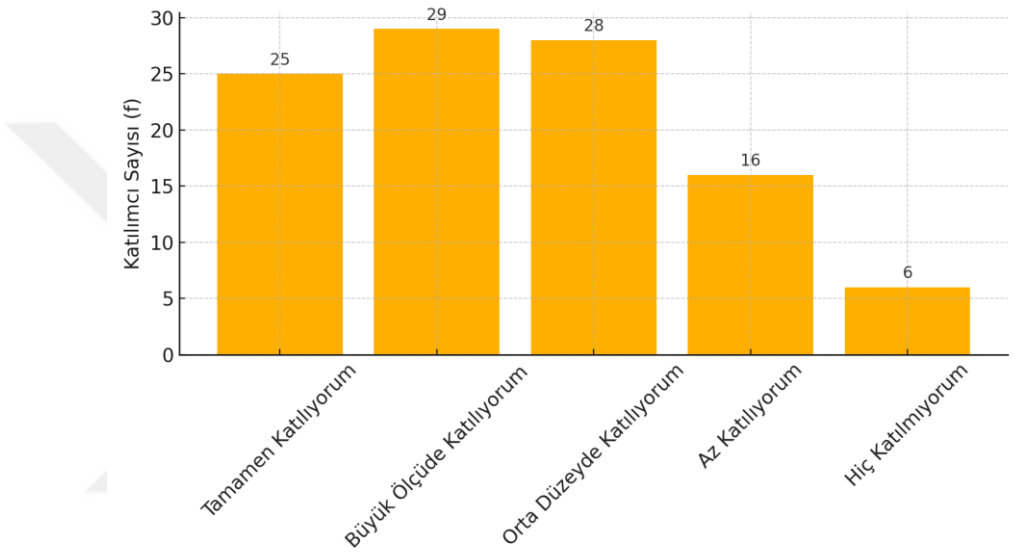
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	25	24.04
Büyük Ölçüde Katılıyorum	29	27.88
Orta Düzeyde Katılıyorum	28	26.92
Az Katılıyorum	16	15.38
Hiç Katılmıyorum	6	5.77
Toplam	**104**	**100**

Tablo 16'da öğrencilerin 'Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar' kazanımına yönelik görüşleri frekans ve yüzde dağılımı ile sunulmaktadır. Sonuçlar incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu kazanımı benimsediği ve kavradığı görülmektedir. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin 3. pozisyon kavramına dair yeterli farkındalığı geliştirmek için ek çalışmaya ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 16'ya göre en yüksek oran 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' yanıtında görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin büyük bir kısmının kemanda 3. pozisyon kavramını açıklamada yetkinlik kazandığını göstermektedir. Diğer yanıtlar ise belirli seviyelerde farklılık göstererek, bazı öğrencilerin bu beceriyi edinme sürecinde bireysel farklılıklar sergilediğini ortaya koymaktadır.

Grafik 16.

Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar.

Tablo 17.

3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.

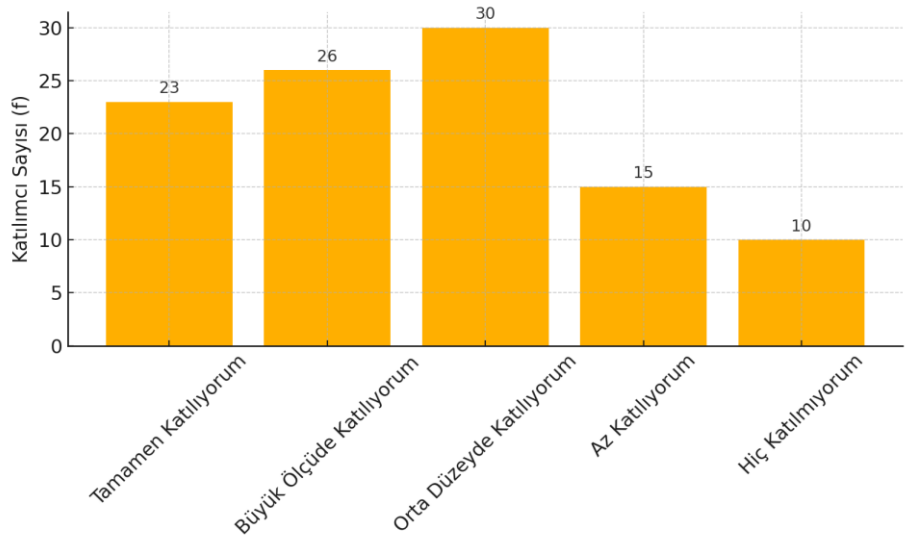
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	26	25.00
Orta Düzeyde Katılıyorum	30	28.85
Az Katılıyorum	15	14.42
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 17'de, öğrencilerin ‘3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar’ kazanımına yönelik görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı sunulmaktadır. Veriler incelendiğinde, en yüksek oran Orta Düzeyde Katılıyorum yanıtında toplanmıştır (%28,85). Bu durum, öğrencilerin önemli bir kısmının bu kazanımı belirli bir seviyede edindiğini ancak tam anlamıyla içselleştiremediğini göstermektedir. Bununla birlikte, Büyük Ölçüde Katılıyorum yanıtı da %25.00 oranıyla yüksek bir değere sahiptir, yani öğrencilerin büyük bir bölümü bu beceriyi yeterli düzeyde kazandığını ifade etmektedir.

Tamamen Katılıyorum yanıtı ise %22,12 oranında olup, öğrencilerin bir kısmının bu beceriyi tam anlamıyla edindiğini göstermektedir. Ancak, Az Katılıyorum (%14.42) ve Hiç Katılmıyorum (%9,62) yanıtlarının varlığı, bazı öğrencilerin bu konuda zorluk yaşadığını ve ek çalışmaya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu dağılım, öğrencilerin 3. pozisyonda tüm tellerde doğru basma becerisini geliştirme sürecinde farklı seviyelerde ilerlediğini ve teknik gelişim açısından bireysel farklılıklar sergilediğini ortaya koymaktadır.

Grafik 17.

3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.

Tablo 18.

3. Pozisyonda kalarak diziler çalar.

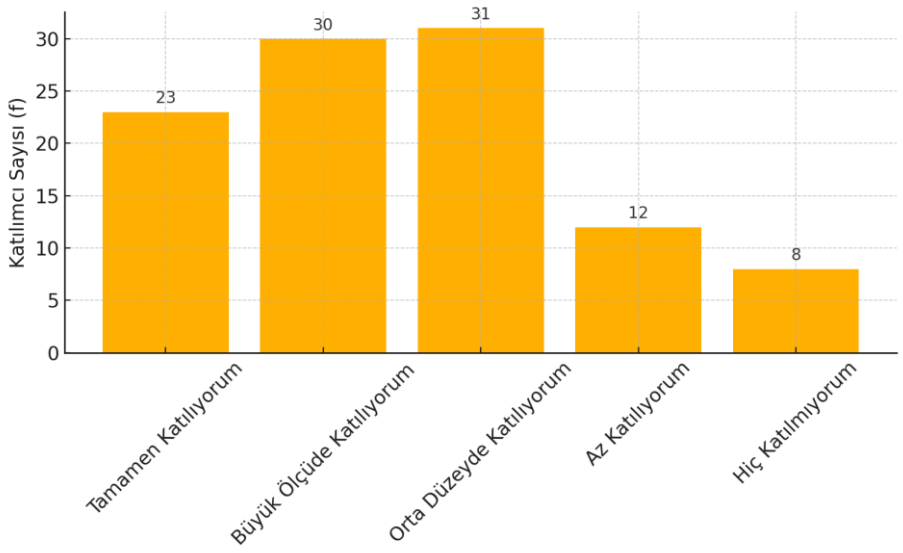
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	30	28.85
Orta Düzeyde Katılıyorum	31	29.81
Az Katılıyorum	12	11.54
Hiç Katılmıyorum	8	7.69
Toplam	**104**	**100**

Tablo 18'de, öğrencilerin ‘3. Pozisyonda kalarak diziler çalar’ kazanımına yönelik görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı sunulmaktadır. Veriler incelendiğinde, en yüksek oran Orta Düzeyde Katılıyorum yanıtında toplanmıştır. Bu durum, öğrencilerin büyük bir kısmının bu kazanımı belirli bir seviyede edindiğini ancak tam anlamıyla içselleştiremediğini göstermektedir. Büyük Ölçüde Katılıyorum yanıtı da dikkate değer bir orana sahiptir, yani öğrencilerin önemli bir bölümü bu beceriyi yeterli düzeyde kazandığını ifade etmektedir.

Tamamen Katılıyorum yanıtı belirli bir oranda bulunurken, Az Katılıyorum ve Hiç Katılmıyorum yanıtlarının varlığı, bazı öğrencilerin bu beceride zorlandığını ve ek çalışmaya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu dağılım, öğrencilerin 3. pozisyonda kalarak diziler çalma becerisini edinme sürecinde farklı seviyelerde ilerlediğini ve bireysel farklılıkların bu süreci etkilediğini ortaya koymaktadır.

Grafik 18.

3. Pozisyonda kalarak diziler çalar.

Tablo 19.

3. Pozisyonda kalarak etütler çalar.

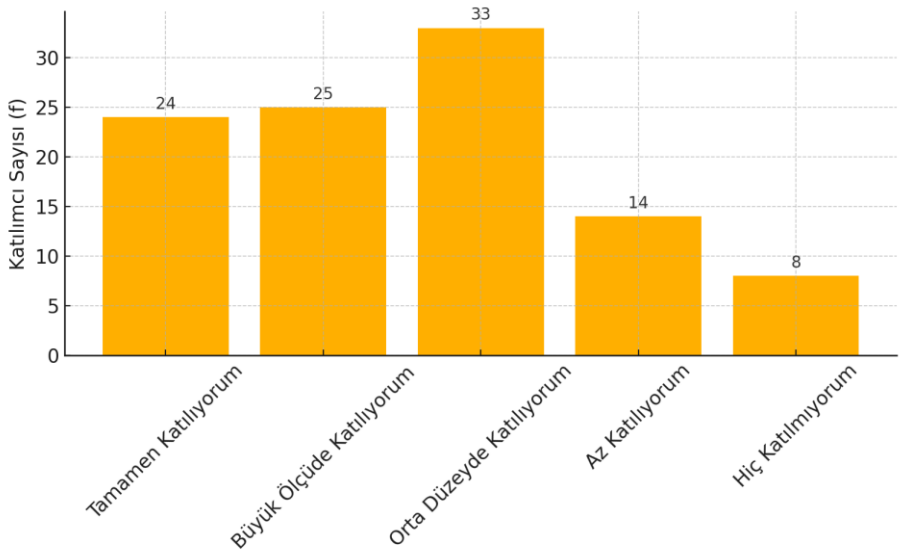
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	24	23.08
Büyük Ölçüde Katılıyorum	25	24.04
Orta Düzeyde Katılıyorum	33	31.73
Az Katılıyorum	14	13.46
Hiç Katılmıyorum	8	7.69
Toplam	**104**	**100**

Tablo 19'da öğrencilerin '3. Pozisyonda kalarak etütler çalar' kazanımına yönelik görüşleri frekans ve yüzde dağılımı açısından incelenmiştir. Verilere bakıldığında, en yüksek oran 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, öğrencilerin önemli bir kısmının bu beceriyi belirli bir seviyede edinebildiğini ancak henüz tam olarak ustalaşmadığını göstermektedir. Büyük Ölçüde Katılıyorum yanıtının da önemli bir paya sahip olması, öğrencilerin büyük bir bölümünün 3. pozisyon etütlerini çalmada kendini yeterli hissettiğini göstermektedir.

Tamamen Katılıyorum yanıtının belirli bir oranda bulunması, bazı öğrencilerin bu beceriyi tam anlamıyla kazandığını ortaya koymaktadır. Öte yandan, Az Katılıyorum ve Hiç Katılmıyorum yanıtlarının varlığı, belirli bir grubun bu konuda eksiklik hissettiğini ve daha fazla çalışma gereksinimi duyduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, öğrencilerin 3. pozisyonda kalarak etüt çalma becerisi konusunda bireysel farklılıklar sergilediğini ve gelişim sürecinin kişiye göre değiştiğini ortaya koymaktadır.

Grafik 19.

3. Pozisyonda kalarak etütler çalar.

Tablo 20.

3. Pozisyonda kalarak eserler çalar.

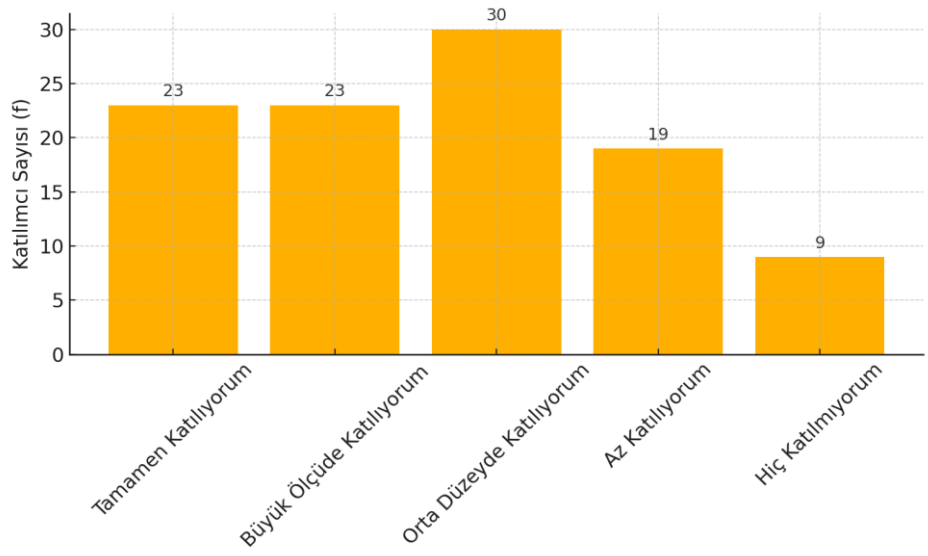
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	23	22.12
Orta Düzeyde Katılıyorum	30	28.85
Az Katılıyorum	19	18.27
Hiç Katılmıyorum	9	8.65
Toplam	**104**	**100**

Tablo 20'de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 3. pozisyonda kalarak eserler çalma becerisine yönelik olumlu görüş bildirmiştir. Özellikle en yüksek oran, %28,85 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, katılımcıların önemli bir bölümünün bu beceriyi yüksek düzeyde benimsediğini göstermektedir. Diğer yanıt kategorileri ise daha düşük oranlarda dağılmış olup genel eğilim, bu becerinin kabul gördüğü yönündedir.

Tablo 20 incelendiğinde, 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinin en yüksek oranı aldığı görülmektedir. Bu sonuç, katılımcıların çoğunluğunun bu beceriyi geliştirmeye yönelik güçlü bir eğilime sahip olduğunu göstermektedir. Diğer seçeneklere verilen yanıtlar ise görece daha düşük olup, katılımcıların büyük bir kısmının bu yetkinliği kazandığını ya da kazanmaya yönelik olumlu bir bakış açısına sahip olduğunu işaret etmektedir.

Grafik 20.

3. Pozisyonda kalarak eserler çalar.

Tablo 21.

1 ve 3. Pozisyon geçişli diziler çalar.

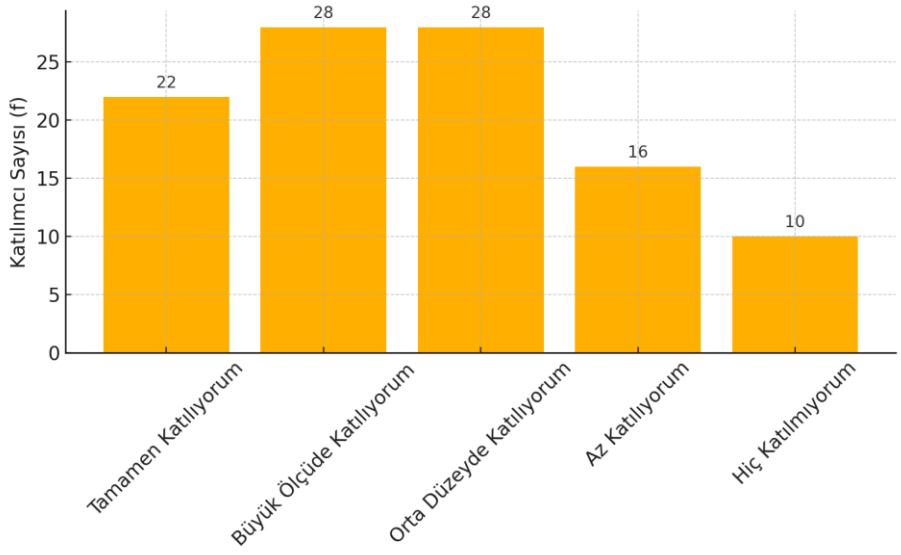
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	22	21.15
Büyük Ölçüde Katılıyorum	28	26.92
Orta Düzeyde Katılıyorum	28	26.92
Az Katılıyorum	16	15.38
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 21'de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 1 ve 3. pozisyon geçişli diziler çalma konusunda olumlu görüş belirtmiştir. En yüksek oran, %26,92 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' ve ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ seçeneğine aittir. Bu durum, katılımcıların bu beceriyi büyük ölçüde kazandığını veya geliştirmeye istekli olduğunu göstermektedir. Diğer yanıtlar daha düşük oranlarda yer alsa da genel eğilim, bu becerinin desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 21 incelendiğinde, 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' ve ‘Orta Düzeyde Katılıyorum’ seçeneğinin en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriye yönelik olumlu bir eğilim içinde olduğunu göstermektedir. Diğer seçeneklere verilen yanıtlar ise daha sınırlı bir dağılım sergilemekte olup, genel olarak katılımcıların bu yetkinliği edinmeye yönelik bir bakış açısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 21.

1 ve 3. Pozisyon geçişli diziler çalar.

Tablo 22.

1 ve 3. Pozisyon geçişli etütler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	21	20.19
Büyük Ölçüde Katılıyorum	25	24.04
Orta Düzeyde Katılıyorum	32	30.77
Az Katılıyorum	16	15.38
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

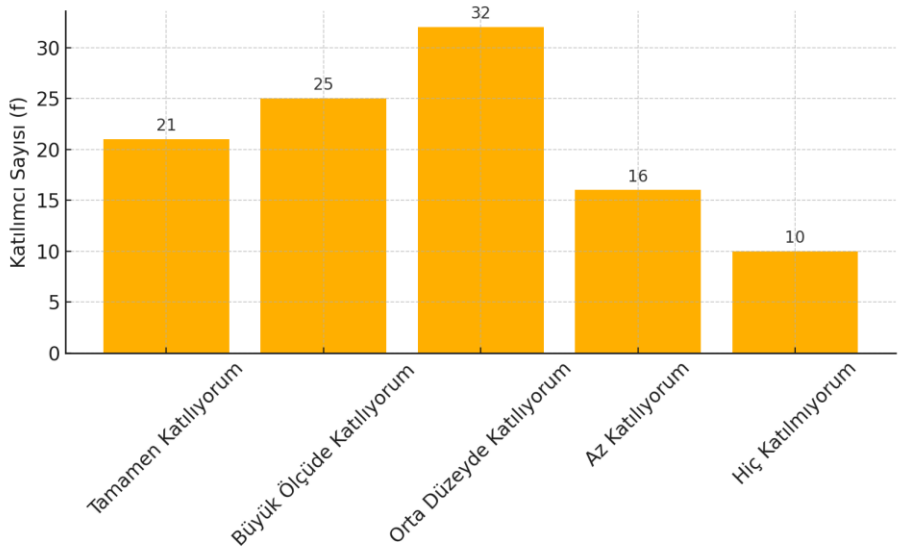
Tablo 22'de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 1 ve 3. pozisyon geçişli etütler çalma konusunda farklı seviyelerde görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 32 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde toplanmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük çoğunluğunun bu beceriye yönelik belirgin bir görüşe sahip olduğunu göstermektedir. Öte yandan, düşük frekansta kalan yanıtlar, bu beceriye dair farklı seviyelerde yetkinlik ve algının bulunduğuna işaret etmektedir. Genel eğilim

incelendiğinde, bu beceriye yönelik olumlu bir yaklaşım olmasına karşın, bazı katılımcıların gelişim sürecinde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 22 incelendiğinde, en yüksek frekans 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların çoğunluğunun bu beceriye yönelik belirli bir farkındalık geliştirdiğini göstermektedir. Ancak, diğer seçeneklere verilen yanıtların dağılımı, bazı katılımcıların bu beceriyi tam anlamıyla edinmemiş olabileceğini düşündürmektedir. Özellikle, 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinin yüksek bir orana sahip olması, bu becerinin kazanımı konusunda farklı seviyelerde deneyimlerin bulunduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, bu beceriye yönelik öğrenme sürecinin heterojen bir yapıya sahip olduğu söylenebilir.

Grafik 22.

1 ve 3. Pozisyon geçişli etütler çalar.

Tablo 23.

1 ve 3. Pozisyon geçişli eserler çalar.

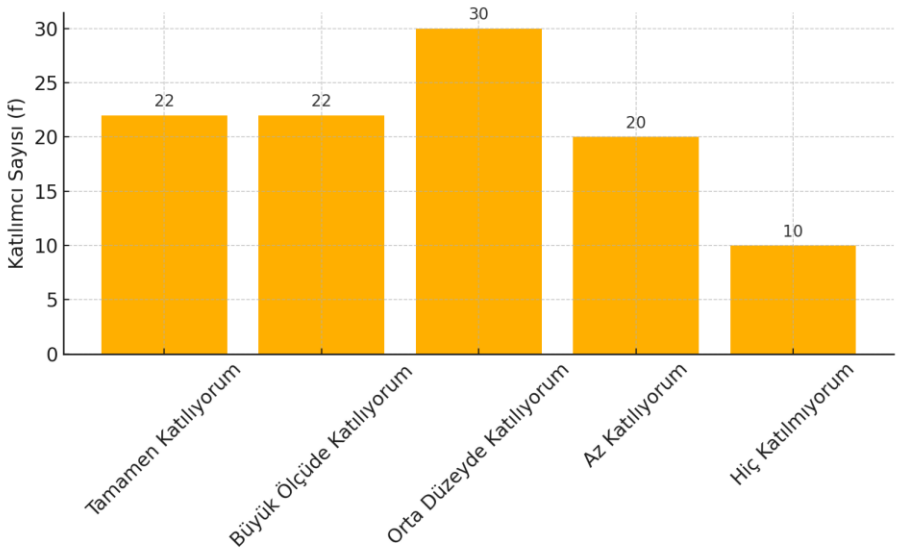
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	22	21.15
Büyük Ölçüde Katılıyorum	22	21.15
Orta Düzeyde Katılıyorum	30	28.85
Az Katılıyorum	20	19.23
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 23 incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun 1 ve 3. pozisyon geçişli eserler çalma konusunda belirli bir görüşe sahip olduğu görülmektedir. En yüksek frekans, 30 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde toplanmıştır. Bu durum, katılımcıların bu beceriye yönelik bir yeterlilik hissettiğini veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Öte yandan, az sayıda katılımcının olumsuz veya tereddütlü yanıtlar vermesi, bu beceriye yönelik kişisel deneyimlerin farklılık gösterebileceğini işaret etmektedir. Genel olarak, sonuçlar katılımcıların önemli bir bölümünün bu beceriyi kazanma yolunda ilerlediğini düşündürmektedir.

Tablo 23'teki veriler, en yüksek frekansın 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi olumlu değerlendirdiğini veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, daha düşük oranlarda dağılan diğer seçenekler, katılımcılar arasında farklı seviyelerde yetkinlik ve güvenin bulunduğunu düşündürmektedir. Bu nedenle, bu becerinin edinim sürecinin bireysel farklılıklar gösterebileceği ve bazı katılımcılar için daha fazla deneyim ve pratik gerektirebileceği söylenebilir.

Grafik 23.

1 ve 3. Pozisyon geçişli eserler çalar.

Tablo 24.

1 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	20	19.23
Büyük Ölçüde Katılıyorum	28	26.92
Orta Düzeyde Katılıyorum	30	28.85
Az Katılıyorum	16	15.38
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

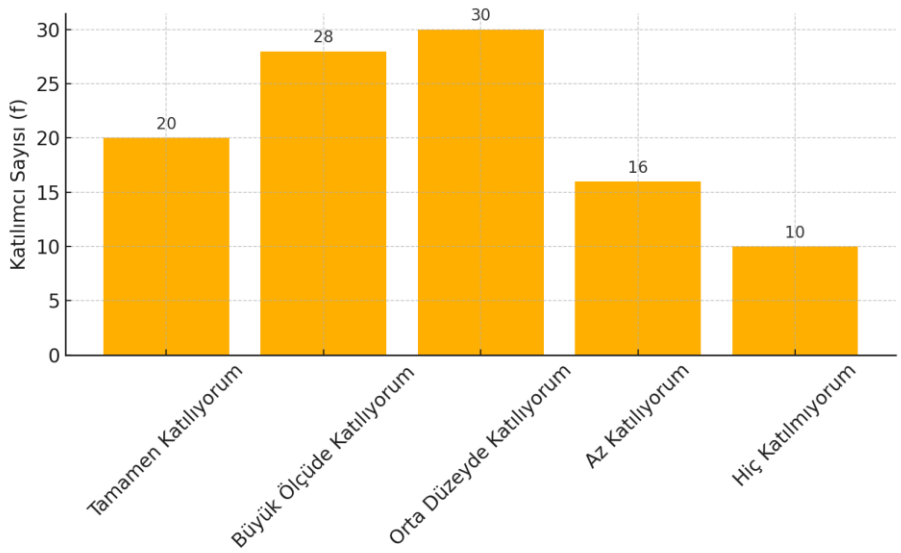
Tablo 24'te sunulan verilere göre, katılımcıların 1 ve 3. pozisyonda kalarak tonal eserler çalma konusunda farklı görüşlere sahip olduğu gözlemlenmektedir. En yüksek frekans, 30 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde toplanmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük çoğunluğunun bu beceriyi olumlu bir şekilde değerlendirdiğini göstermektedir. Ancak, az da olsa farklı seviyelerde yanıtların bulunması, bu becerinin öğrenme sürecinde bireysel farklılıklar gösterdiğini işaret etmektedir. Sonuçlar, bu

beceriyi kazanan bireylerin çoğunlukta olduğunu gösterirken, gelişim sürecinde olan bireylerin de bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 24 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının 1 ve 3. pozisyonda kalarak tonal eserler çalma becerisine sahip olduğunu veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Ancak, düşük seviyede yer alan diğer yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriyi henüz tam anlamıyla edinmediğini düşündürmektedir. Bu durum, bireysel öğrenme süreçlerinin farklı hızlarda ilerlediğini ve bu becerinin kazanımında deneyimin önemli bir faktör olduğunu göstermektedir.

Grafik 24.

1 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.

Tablo 25.

1 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.

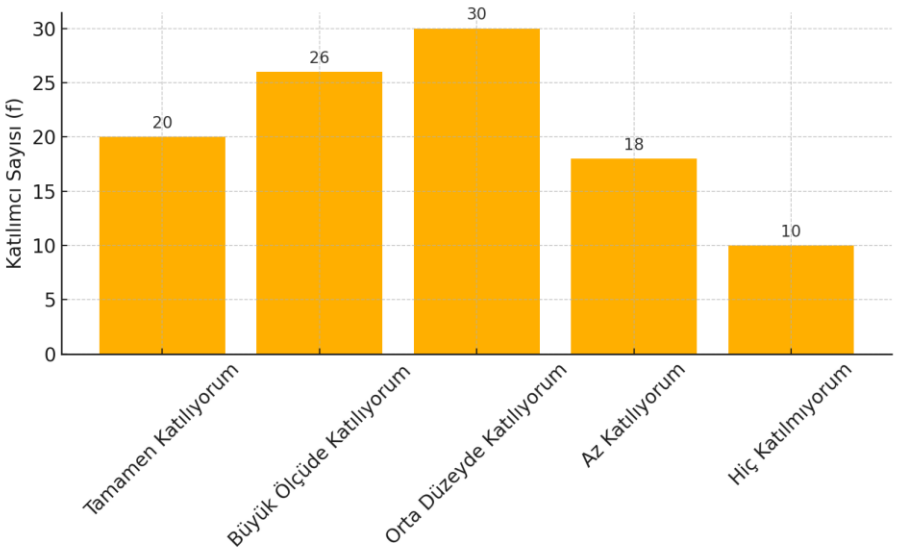
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	20	19.23
Büyük Ölçüde Katılıyorum	26	25.00
Orta Düzeyde Katılıyorum	30	28.85
Az Katılıyorum	18	17.31
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 25'te sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 1 ve 3. pozisyonda geçişli tonal eserler çalma konusunda olumlu görüş bildirmiştir. En yüksek oran, %28,85 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu sonuç, katılımcıların bu beceriyi edinme veya geliştirme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Diğer yanıtlar daha düşük oranlarda dağılsa da genel eğilim, bu becerinin desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 25 incelendiğinde, en yüksek oranların 'Orta Düzeyde Katılıyorum' ve 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneklerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Ancak, 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneği, doğrudan becerinin kazanıldığını göstermemektedir. Bu durum, katılımcıların bu beceriye yönelik farkındalığının arttığını ancak henüz tam anlamıyla içselleştirilmemiş olabileceğini düşündürmektedir. Diğer seçeneklere verilen yanıtlar ise görece daha düşük olup, genel olarak katılımcıların bu yetkinliği kazanmaya yönelik eğilim gösterdiği söylenebilir.

Grafik 25.

1 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.

Tablo 26.

1 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	12	11.54
Büyük Ölçüde Katılıyorum	15	14.42
Orta Düzeyde Katılıyorum	31	29.81
Az Katılıyorum	30	28.85
Hiç Katılmıyorum	16	15.38
Toplam	**104**	**100**

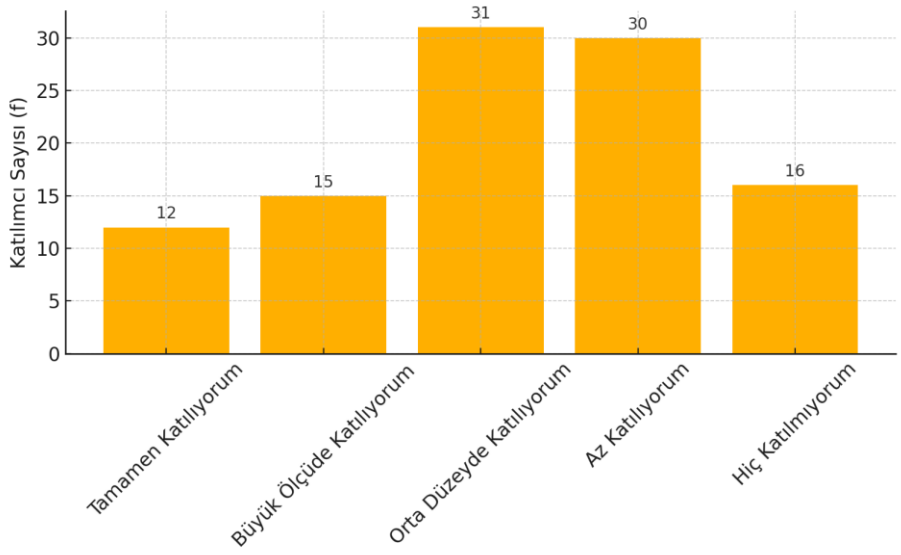
Tablo 26'da sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 1 ve 3. pozisyonda kalarak makamsal eserler çalma konusunda olumlu görüş bildirmiştir. En yüksek oran, %29,81 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu

sonuç, katılımcıların bu beceriyi edinme veya geliştirme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Diğer yanıtlar daha düşük oranlarda dağılsa da genel eğilim, bu becerinin desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 26 incelendiğinde, en yüksek oranların 'Orta Düzeyde Katılıyorum' ve 'Az Katılıyorum' seçeneklerinde eşite yakın bir şekilde yoğunlaştığı görülmektedir. Ancak, 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneği ve ‘Az katılıyorum’ seçeneği becerinin tam olarak kazanılmadığını, henüz gelişme aşamasında olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının bu beceriye yönelik bir farkındalığa sahip olduğunu ancak henüz tam olarak içselleştirmemiş olabileceklerini düşündürmektedir.

Grafik 26.

1 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.

Tablo 27.

1 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.

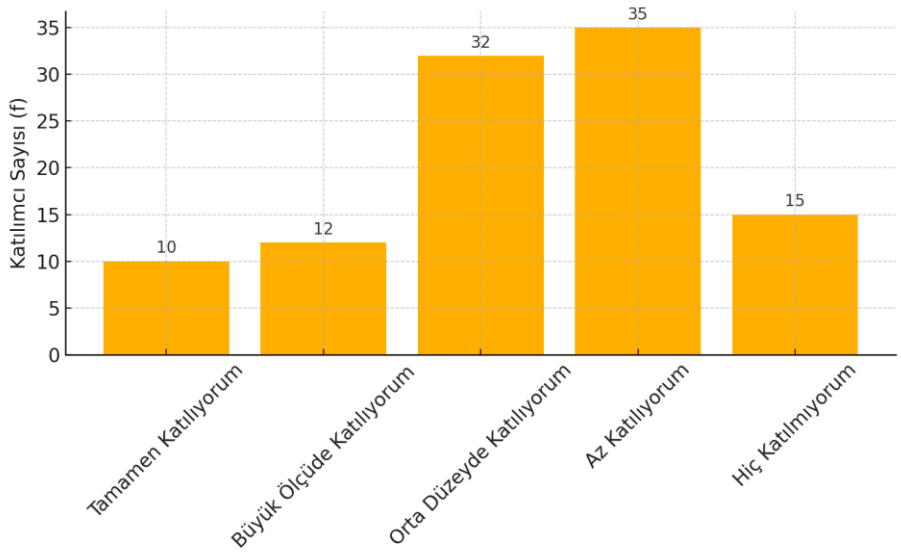
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	10	9.62
Büyük Ölçüde Katılıyorum	12	11.54
Orta Düzeyde Katılıyorum	32	30.77
Az Katılıyorum	35	33.65
Hiç Katılmıyorum	15	14.42
Toplam	**104**	**100**

Tablo 27'de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük çoğunluğu 1 ve 3. pozisyonda geçişli makamsal eserler çalma konusunda belirli bir görüş üzerinde yoğunlaşmıştır. En yüksek frekans, 35 ile 'Az Katılıyorum' seçeneğinde toplanmıştır. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının bu beceriyi tam olarak kazanamadığı ve geliştirmeye yönelik bir eğilim gösterdiğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, diğer yanıt seçeneklerine verilen düşük frekanstaki yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriye dair farklı seviyelerde yetkinlik veya algıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu dağılım, makamsal eser çalma becerisinin ediniminin bireyler arasında farklı hızlarda gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 27 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Az Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi geliştiremediğini göstermektedir. Ancak, farklı oranlarda dağılan diğer seçenekler, bazı katılımcılar için beceri kazanımının henüz tamamlanmadığını düşündürmektedir. Bu durum, bireysel öğrenme süreçlerinin ve deneyimlerin farklı hızlarda ilerlediğini ve bu becerinin ediniminde uygulamalı çalışmanın önem taşıdığını göstermektedir.

Grafik 27.

1 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.

Tablo 28.

1 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	10	9.62
Büyük Ölçüde Katılıyorum	20	19.23
Orta Düzeyde Katılıyorum	37	35.58
Az Katılıyorum	21	20.19
Hiç Katılmıyorum	16	15.38
Toplam	**104**	**100**

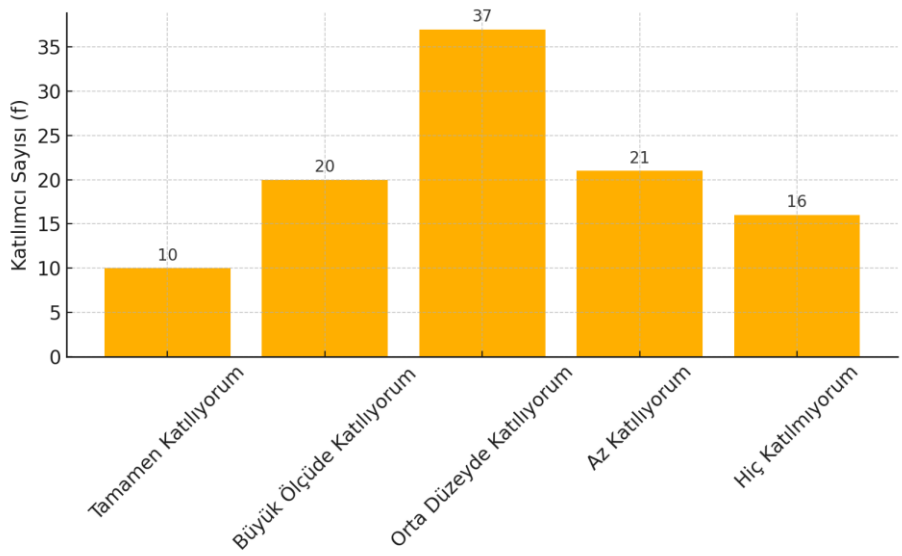
Tablo 28'de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük çoğunluğu 1 ve 3. pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalma konusunda belirgin bir görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 37 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriye yönelik olumlu bir algıya sahip olduğunu göstermektedir. Öte yandan, düşük frekansta kalan yanıtlar, bu becerinin kazanımı noktasında bireysel farklılıkların bulunduğunu ve katılımcıların

farklı seviyelerde yetkinlik gösterdiğini düşündürmektedir. Genel olarak, veriler popüler müzik eserleri çalma becerisinin önemli bir bölümü tarafından desteklendiğini ancak bazı katılımcılar için geliştirilmesi gereken bir alan olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 28 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının popüler müzik eserleri çalma konusunda belirli bir yetkinlik veya eğilime sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneği becerinin kazanıldığını kesin olarak göstermemektedir. Bu yanıt, bireylerin gelişim sürecinde olduklarını, ancak becerinin tam anlamıyla kazanılamamış olabileceğini düşündürmektedir. Bu nedenle, popüler müzik eserlerini çalma becerisinin edinimi bireyler arasında farklı seviyelerde ilerlemekte olup, bazı katılımcılar için daha fazla deneyim ve uygulama gerektirebilir.

Grafik 28.

1 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Tablo 29.

1 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.

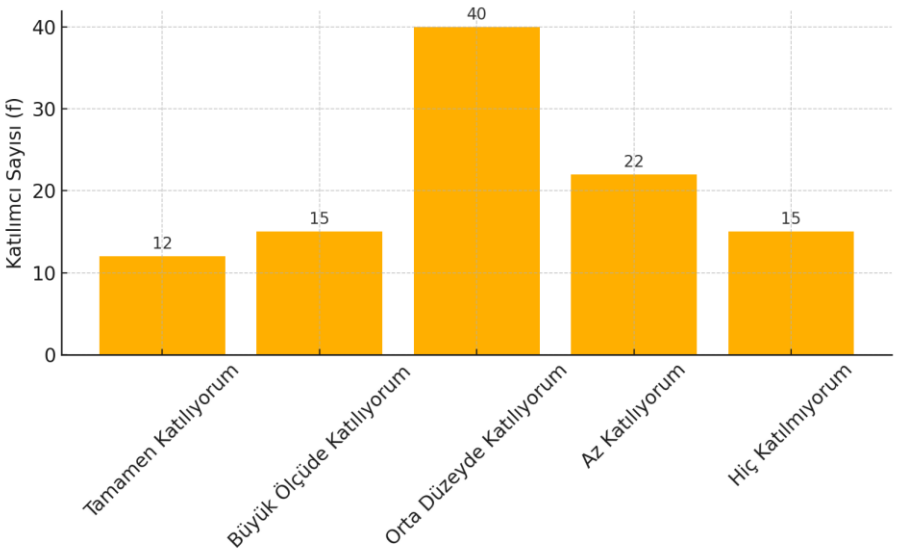
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	12	11.54
Büyük Ölçüde Katılıyorum	15	14.42
Orta Düzeyde Katılıyorum	40	38.46
Az Katılıyorum	22	21.15
Hiç Katılmıyorum	15	14.42
Toplam	**104**	**100**

Tablo 29'da sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 1 ve 3. pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalma konusunda çeşitli seviyelerde görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 40 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının bu beceriye yönelik bir farkındalık geliştirdiğini göstermektedir. Ancak, 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde görülen yoğunluk, bu becerinin kazanım sürecinde olduğunu, ancak henüz tam olarak edinilmediğini düşündürmektedir. Dolayısıyla, veriler popüler müzik eserleri çalma becerisinin gelişim aşamasında olduğunu ve katılımcıların farklı seviyelerde yetkinlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 29 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Ancak, özellikle 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde görülen yığılma, bu becerinin tam olarak kazanılmadığını, öğrenme sürecinin devam ettiğini düşündürmektedir. Özetle, bireysel müzikal ilginin ve pratiğin bu beceri üzerindeki etkisi belirgin olup, daha fazla deneyim ve uygulama gerekliliği gözlemlenmektedir.

Grafik 29.

1 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.

4.2.3. Güzel Sanatlar Liselerinde 11. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular

Tablo 30.

Kemanda 2. Pozisyonu açıklar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	26	25.00
Büyük Ölçüde Katılıyorum	41	39.42
Orta Düzeyde Katılıyorum	21	20.19
Az Katılıyorum	9	8.65
Hiç Katılmıyorum	7	6.73
Toplam	**104**	**100**

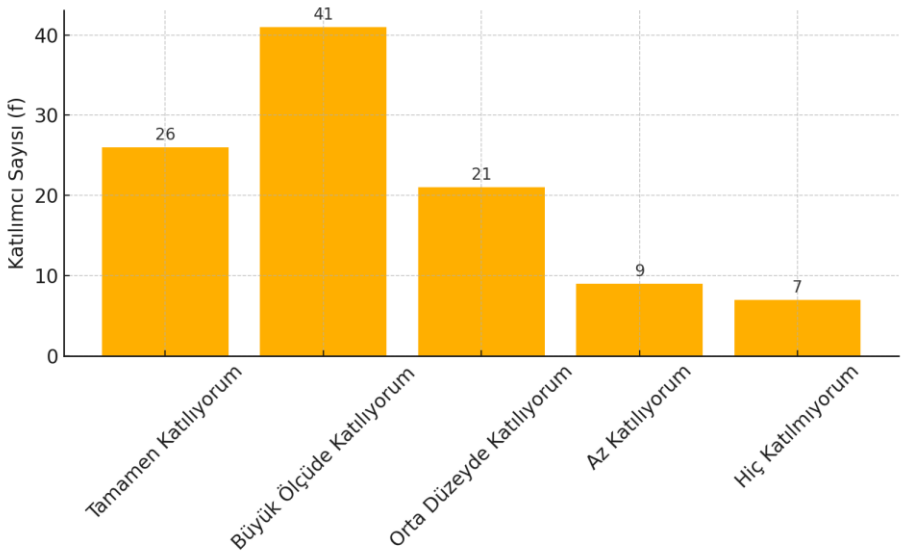
Tablo 30'da sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı keman eğitiminde 2. pozisyonu açıklama konusunda belirgin bir görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 41 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum,

katılımcıların önemli bir kısmının 2. pozisyonu açıklama konusunda bilgi sahibi olduğunu ve bu beceriyi edindiklerini düşündürmektedir. Ancak, diğer seçeneklere verilen yanıtların dağılımı, bazı katılımcıların bu beceriye dair farklı seviyelerde yetkinliğe sahip olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, 2. pozisyonun keman eğitiminde nasıl açıklandığına dair genel bir farkındalık olsa da bireysel öğrenme süreçleri farklılık göstermektedir.

Tablo 30 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının keman eğitiminde 2. pozisyonu açıklayabildiğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, düşük oranlarda yer alan diğer seçenekler, bazı katılımcıların bu beceriyi edinme sürecinde olduğunu ve farklı seviyelerde bilgiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, keman eğitiminde 2. pozisyonun kazandırılma sürecinin bireysel deneyimlere ve eğitimin içeriğine bağlı olarak değişkenlik gösterebileceğini düşündürmektedir.

Grafik 30.

Kemanda 2. Pozisyonu açıklar.

Tablo 31.

2. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.

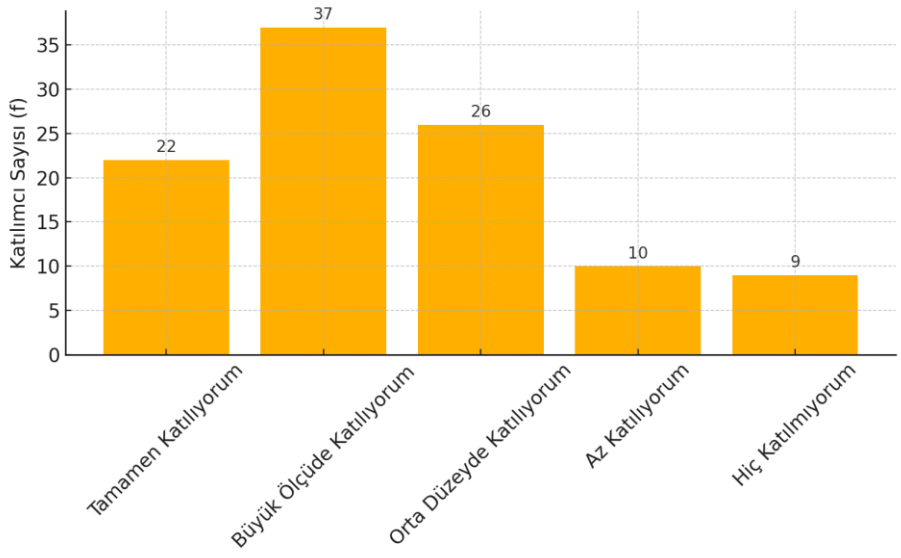
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	22	21.15
Büyük Ölçüde Katılıyorum	37	35.58
Orta Düzeyde Katılıyorum	26	25.00
Az Katılıyorum	10	9.62
Hiç Katılmıyorum	9	8.65
Toplam	**104**	**100**

Tablo 31’de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı kemanda 2. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basma konusunda belirgin bir görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 37 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi edinme sürecinde olduğunu veya belirli bir düzeye ulaştığını göstermektedir. Bununla birlikte, diğer seçeneklere verilen yanıtların dağılımı, bazı katılımcıların bu beceri konusunda henüz tam anlamıyla yeterli olmadığını düşündürmektedir. Sonuç olarak, kemanda 2. pozisyonda doğru parmak basma becerisinin edinimi genel olarak olumlu yönde ilerlemekte ancak bireysel farklılıklar da gözlemlenmektedir.

Tablo 31 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi kazandığını veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Diğer yanıtlar ise görece daha düşük oranlarda dağılmış olup, bireysel öğrenme sürecinde bazı farklılıkların bulunduğunu düşündürmektedir. Genel olarak, bu becerinin kazanımında öğrenme sürecinin bireysel faktörlerden etkilendiği ve bazı katılımcıların daha fazla pratik yapmaya ihtiyaç duyabileceği söylenebilir.

Grafik 31.

2. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.

Tablo 32.

2. Pozisyonda kalarak diziler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	39	37.50
Orta Düzeyde Katılıyorum	25	24.04
Az Katılıyorum	9	8.65
Hiç Katılmıyorum	8	7.69
Toplam	**104**	**100**

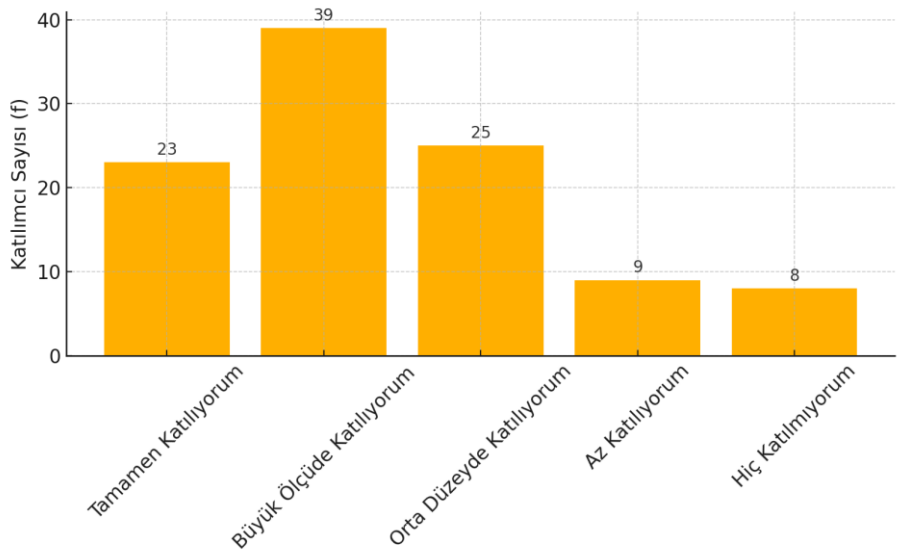
Tablo 32'de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük çoğunluğu 2. pozisyonda kalarak diziler çalma konusunda belirgin bir görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 39 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi edindiğini veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, diğer seçeneklere verilen yanıtların dağılımı, bazı

katılımcıların bu beceriyi kazanma sürecinde olduklarını ve henüz tam anlamıyla içselleştirmediklerini düşündürmektedir. Genel olarak, katılımcıların çoğunluğu 2. pozisyonda diziler çalmada olumlu bir eğilim gösterse de bireysel öğrenme süreçlerinde farklılıklar gözlemlenmektedir.

Tablo 32 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının 2. pozisyonda diziler çalma konusunda yeterlilik kazandığını göstermektedir. Diğer yanıtlar ise görece daha düşük oranlarda dağılmış olup, bazı katılımcıların öğrenme sürecinde farklı hızlarda ilerlediğini düşündürmektedir. Genel olarak, bu becerinin kazanımı bireysel öğrenme sürecine bağlı olup, bazı katılımcılar için ek pratik ve deneyim gerektirdiği söylenebilir.

Grafik 32.

2. Pozisyonda kalarak diziler çalar.

Tablo 33.

2. Pozisyonda kalarak etütler çalar.

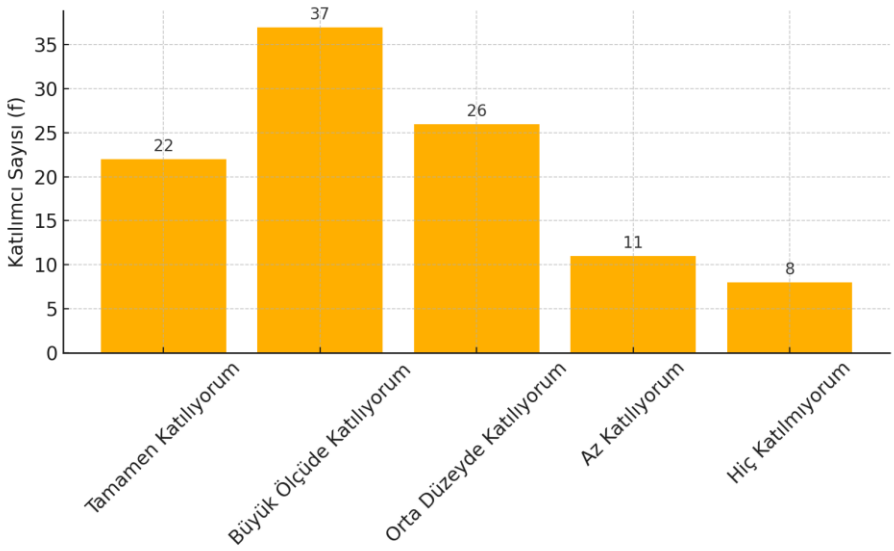
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	22	21.15
Büyük Ölçüde Katılıyorum	37	35.58
Orta Düzeyde Katılıyorum	26	25.00
Az Katılıyorum	11	10.58
Hiç Katılmıyorum	8	7.69
Toplam	**104**	**100**

Tablo 33'teki verilere göre, 2. pozisyonda etüt çalma konusunda katılımcılar arasında belirgin bir görüş oluşmuştur. Yanıtlar arasında en yüksek frekans, 37 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi kazanma veya geliştirme sürecinde olduğunu düşündürmektedir. Öte yandan, diğer yanıtlara bakıldığında, bireysel öğrenme hızları ve deneyim seviyelerindeki farklılıkların mevcut olduğu görülmektedir. Sonuçlar, etüt çalma becerisinin kazanım sürecinde olanların sayısının fazla olduğunu ancak bu sürecin herkes için aynı hızda ilerlemediğini ortaya koymaktadır.

Tablo 33 incelendiğinde, en çok yanıtın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde toplandığı görülmektedir. Bu durum, katılımcıların büyük çoğunluğunun 2. pozisyonda etüt çalma becerisi konusunda olumlu bir deneyime sahip olduğunu ya da bu beceriyi geliştirme eğiliminde bulunduğunu göstermektedir. Diğer yanıtların dağılımı ise, bazı katılımcıların bu beceriyi kazanma sürecinde farklı seviyelerde olduğunu ve ilerleme hızlarının değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Genel olarak, bu becerinin edinim sürecinde uygulama ve bireysel çalışmanın önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

Grafik 33.

2. Pozisyonda kalarak etütler çalar.

Tablo 34.

2. Pozisyonda kalarak eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	21	20.19
Büyük Ölçüde Katılıyorum	31	29.81
Orta Düzeyde Katılıyorum	29	27.88
Az Katılıyorum	14	13.46
Hiç Katılmıyorum	9	8.65
Toplam	**104**	**100**

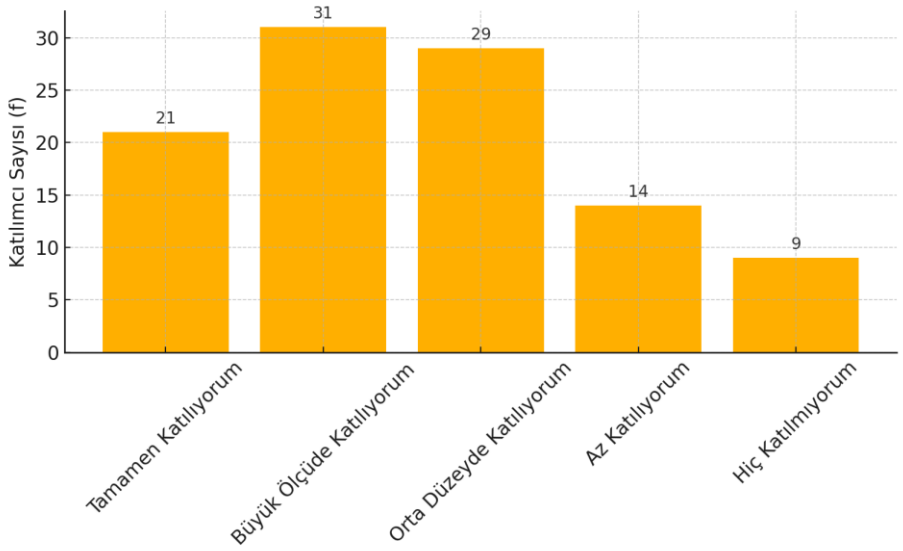
Tablo 34’te yer alan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 2. pozisyonda kalarak eser çalma becerisinde belirli bir yetkinlik seviyesine ulaşmıştır. En yüksek frekans, 31 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu bulgu, bu becerinin katılımcılar arasında yaygın bir şekilde kazanıldığını ve uygulandığını göstermektedir. Ancak, diğer seçeneklerdeki yanıtların dağılımı, bazı bireylerin bu

alanda farklı seviyelerde olduğunu ve sürecin herkes için eşit ilerlemediğini düşündürmektedir. Sonuçlar, bu becerinin edinim sürecinin bireysel çalışma, eğitim ve uygulama süreçlerinden etkilendiğini ve kişisel deneyimin önemli bir belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 34 incelendiğinde, en yüksek oran 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde toplanmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük bölümünün 2. pozisyonda eser çalma becerisini kazandığını veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, daha düşük frekanslarda görülen diğer seçenekler, bazı katılımcıların bu beceriye hâlâ tam olarak hâkim olmadığını ve öğrenme sürecinin kişiden kişiye değişiklik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Genel olarak, bu becerinin kazanım süreci pratik, deneyim ve eğitime bağlı olarak şekillenmekte ve gelişimi bireysel faktörlere göre farklılık göstermektedir.

Grafik 34.

2. Pozisyonda kalarak eserler çalar.

Tablo 35.

1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.

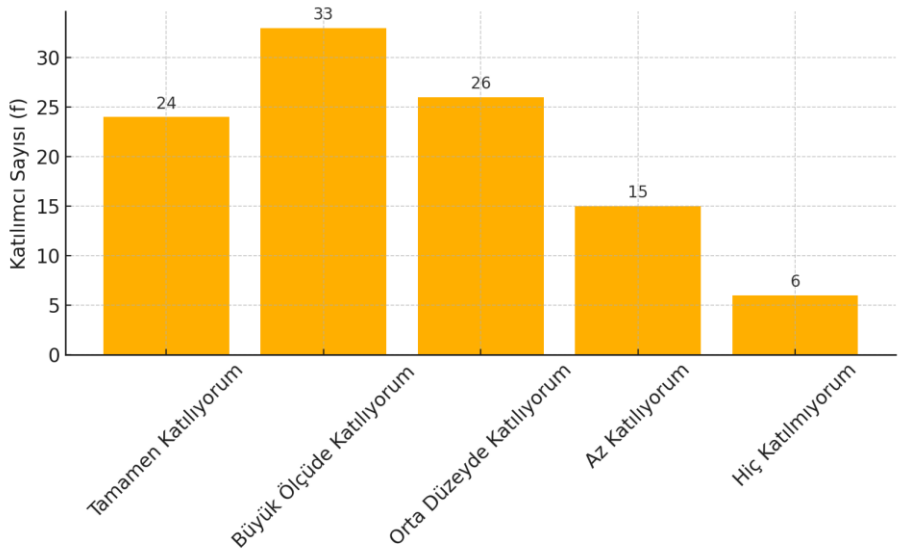
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	24	23.08
Büyük Ölçüde Katılıyorum	33	31.73
Orta Düzeyde Katılıyorum	26	25.00
Az Katılıyorum	15	14.42
Hiç Katılmıyorum	6	5.77
Toplam	**104**	**100**

Tablo 35’te sunulan verilere göre, katılımcıların büyük çoğunluğu 1 ve 2. pozisyonlar arası geçişli diziler çalma konusunda belirgin bir görüş bildirmiştir. En yüksek frekans, 33 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi edinme sürecinde olduğunu veya belirli bir düzeye ulaştığını göstermektedir. Bununla birlikte, diğer seçeneklere verilen yanıtların dağılımı, bazı katılımcıların bu beceri konusunda henüz tam anlamıyla yeterli olmadığını düşündürmektedir. Sonuç olarak, 1 ve 2. pozisyonlar arası geçişli diziler çalma becerisinin edinimi genel olarak olumlu yönde ilerlemekte ancak bireysel farklılıklar da gözlemlenmektedir.

Tablo 35 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi kazandığını veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Diğer yanıtlar ise görece daha düşük oranlarda dağılmış olup, bireysel öğrenme sürecinde bazı farklılıkların bulunduğunu düşündürmektedir. Genel olarak, bu becerinin kazanımında öğrenme sürecinin bireysel faktörlerden etkilendiği ve bazı katılımcıların daha fazla pratik yapmaya ihtiyaç duyabileceği söylenebilir.

Grafik 35.

1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.

Tablo 36.

1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	34	32.69
Orta Düzeyde Katılıyorum	28	26.92
Az Katılıyorum	13	12.50
Hiç Katılmıyorum	6	5.77
Toplam	**104**	**100**

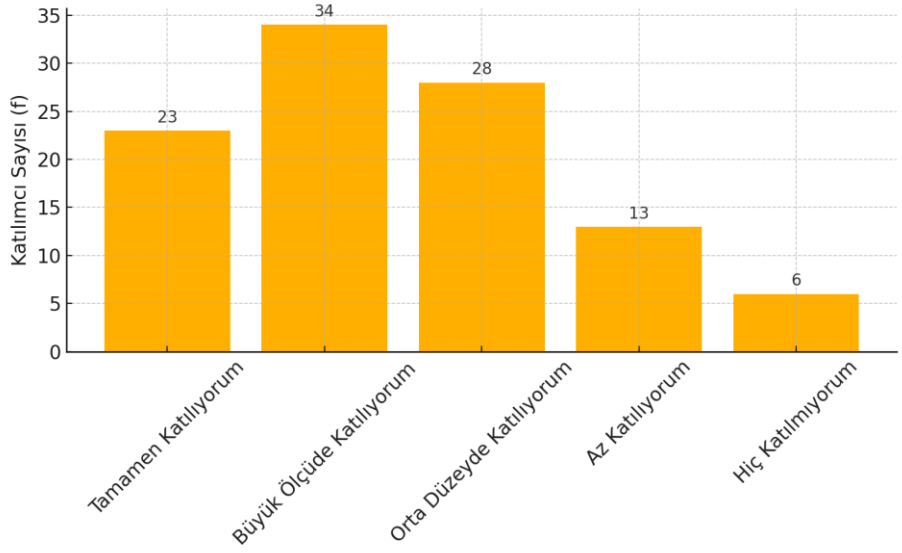
Tablo 36’da yer alan verilere göre, 1 ve 2. pozisyonlar arası geçişli etütler çalma konusunda katılımcılar arasında belirgin bir eğilim görülmektedir. En fazla tercih edilen yanıt, 34 frekans ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğidir. Bu sonuç, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi edinmekte olduğunu veya belirli bir düzeye ulaştığını göstermektedir. Ancak, diğer seçeneklerin de belirli oranlarda tercih edilmesi, bireysel öğrenme hızlarının farklı olduğunu ve bu becerinin herkes için eşit ilerlemediğini

düşündürmektedir. Genel olarak, bu becerinin gelişimi için düzenli çalışma, teknik uygulamalar ve bireysel deneyimlerin önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 36 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir bölümünün 1 ve 2. pozisyonlar arası geçişli etütler çalma becerisini kazandığını veya geliştirdiğini düşündürmektedir. Diğer yanıtların dağılımı, bazı katılımcıların bu beceriyi edinme sürecinde farklı aşamalarda olduğunu ve öğrenme hızlarının bireysel farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Genel olarak, bu becerinin kazanımı bireysel çaba, düzenli uygulamalar ve eğitsel destek ile gelişmektedir.

Grafik 36.

1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

Tablo 37.

1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

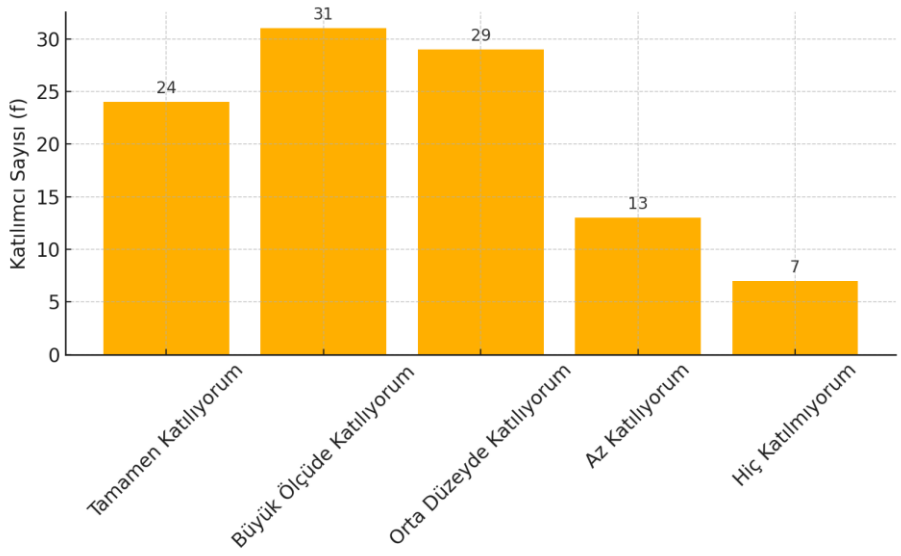
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	24	23.08
Büyük Ölçüde Katılıyorum	31	29.81
Orta Düzeyde Katılıyorum	29	27.88
Az Katılıyorum	13	12.50
Hiç Katılmıyorum	7	6.73
Toplam	**104**	**100**

Tablo 37’de yer alan verilere göre, 1 ve 2. pozisyonlar arası geçişli eserler çalma konusunda katılımcıların büyük bir kısmı belirli bir seviyeye ulaşmıştır. En yüksek frekans, 31 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde toplanmıştır. Bu durum, katılımcıların çoğunluğunun bu beceriye yönelik olumlu bir deneyime sahip olduğunu veya bu beceriyi geliştirme sürecinde ilerleme kaydettiğini düşündürmektedir. Ancak, farklı seçeneklere verilen yanıtların dağılımı, bireysel öğrenme süreçlerinde farklılıkların mevcut olduğunu göstermektedir. Genel olarak, 1 ve 2. pozisyon geçişleriyle eser çalma becerisinin kazanımı sürecinde, kişisel çaba ve düzenli uygulamaların önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

Tablo 37 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriye hâkim olduğunu ya da geliştirme sürecinde bulunduğunu göstermektedir. Diğer yanıtlar ise, bazı katılımcıların bu beceriye tam anlamıyla hâkim olmadığını ve öğrenme sürecinin bireysel faktörlerden etkilendiğini düşündürmektedir.

Grafik 37.

1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

Tablo 38.

Boş tel kullanarak 3. Pozisyonda çift ses çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	19	18.27
Büyük Ölçüde Katılıyorum	35	33.65
Orta Düzeyde Katılıyorum	24	23.08
Az Katılıyorum	18	17.31
Hiç Katılmıyorum	8	7.69
Toplam	**104**	**100**

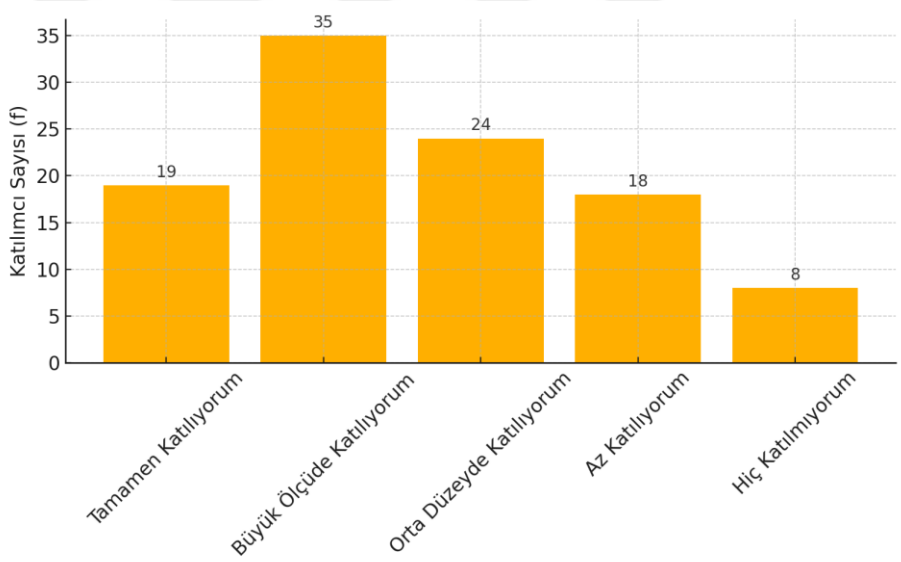
Tablo 38’deki veriler incelendiğinde, boş tel kullanarak 3. pozisyonda çift ses çalma becerisinin katılımcılar arasında belirli bir yaygınlık kazandığı görülmektedir. En yüksek frekans, 35 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, birçok katılımcının bu teknik beceriyi geliştirdiğini ve uygulamalarında kullandığını göstermektedir. Ancak, farklı seviyelerde geri dönüşler alınması, öğrenme sürecinin bireyler arasında değişkenlik gösterdiğine işaret etmektedir. Bu bağlamda, bu

becerinin edinimi için sistematik pratiklerin, kademeli eğitim yaklaşımlarının ve teknik geliştirme çalışmalarının önemli olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo 38'in sonuçları incelendiğinde, 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde toplanan yüksek frekans dikkat çekmektedir. Bu bulgu, bazı katılımcıların boş tel kullanarak 3. pozisyonda çift ses çalma becerisini etkili bir şekilde geliştirdiğini ve bu süreci başarıyla tamamladığını göstermektedir. Bununla birlikte, daha düşük frekansta kalan diğer seçenekler, bazı katılımcılar için bu becerinin hâlâ geliştirilmesi gereken bir alan olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, bireysel öğrenme hızlarının ve teknik yeterlilik seviyelerinin bu becerinin kazanımında belirleyici faktörler olduğu söylenebilir.

Grafik 38.

Boş tel kullanarak 3. Pozisyonda çift ses çalar.

Tablo 39.

Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

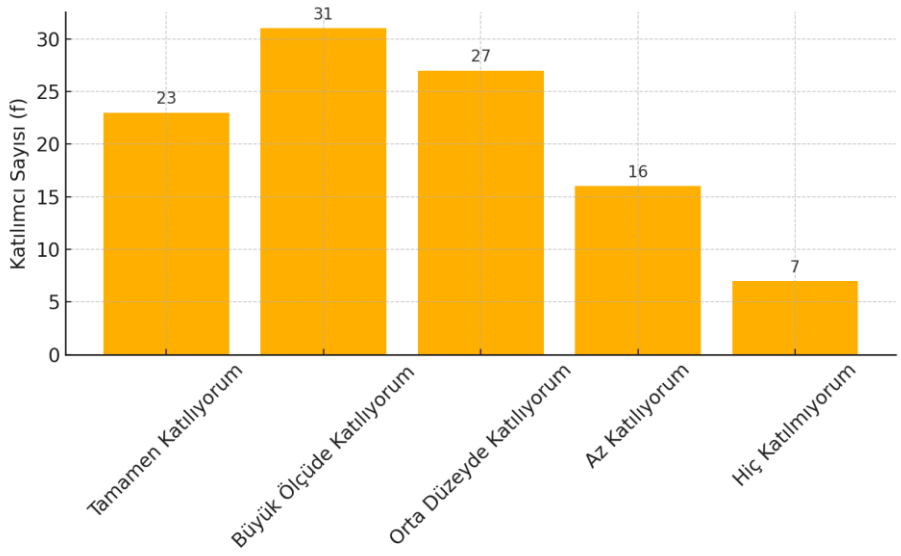
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	31	29.81
Orta Düzeyde Katılıyorum	27	25.96
Az Katılıyorum	16	15.38
Hiç Katılmıyorum	7	6.73
Toplam	**104**	**100**

Tablo 39’da yer alan verilere göre, katılımcılar arasında eşlikli 1, 2 ve 3. pozisyonlar arası geçişli etütler çalma becerisinin kazanımı konusunda belirgin bir eğilim bulunmaktadır. En yüksek frekans, 31 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının bu beceriyi edindiğini veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Ancak, diğer seçeneklere verilen yanıtlar, bireysel öğrenme hızlarında farklılıklar olduğunu ve bazı katılımcıların bu beceriyi tam anlamıyla edinme sürecinde olduğunu düşündürmektedir. Genel olarak, eşlikli pozisyon geçişlerini içeren etütlerin öğrenilmesi, teknik gelişim kadar ritmik ve melodik uyumu da gerektiren bir beceri olarak önem taşımaktadır.

Tablo 39 incelendiğinde, 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinin en yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir bölümünün eşlikli 1, 2 ve 3. pozisyonlar arası geçişleri içeren etütleri başarıyla çaldığını veya bu süreçte önemli bir ilerleme kaydettiğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, daha düşük oranlarda dağılmış diğer yanıtlar, bu becerinin bazı katılımcılar için hâlâ geliştirilmesi gereken bir alan olduğunu göstermektedir. Genel olarak, sistematik egzersizler ve teknik çalışmalar, bu becerinin gelişiminde kilit bir rol oynamaktadır.

Grafik 39.

Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

Tablo 40.

Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	31	29.81
Orta Düzeyde Katılıyorum	28	26.92
Az Katılıyorum	15	14.42
Hiç Katılmıyorum	7	6.73
Toplam	**104**	**100**

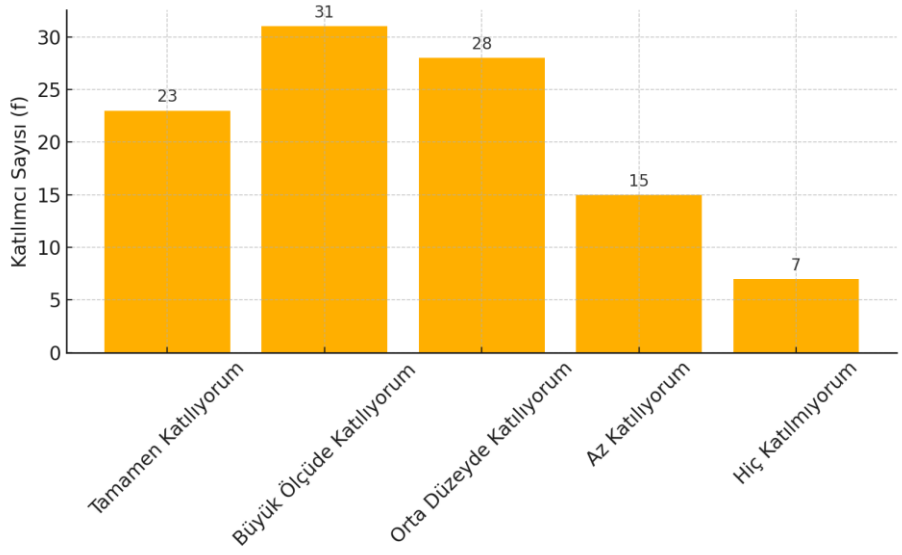
Tablo 40'ta sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı eşlikli 1, 2 ve 3. pozisyonlar arası geçişli eserler çalma becerisine yönelik belirgin bir eğilim göstermektedir. En yüksek frekans, 31 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının bu teknik beceriyi kazandığını veya geliştirme sürecinde olduğunu göstermektedir. Ancak, diğer

seçeneklere verilen yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriye henüz tam anlamıyla hâkim olmadığını ve öğrenme sürecinin bireysel farklılıklar gösterdiğini düşündürmektedir. Özellikle, pozisyonlar arası geçişlerde eşlik uyumunu sağlayabilmek, teknik yeterlilik kadar ritmik ve harmonik denge gerektiren bir süreç olarak öne çıkmaktadır.

Tablo 40 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının eşlikli eser çalma konusunda ilerleme kaydettiğini veya belirli bir seviyeye ulaştığını göstermektedir. Öte yandan, diğer yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriye henüz yeterli düzeyde hâkim olmadığını ve öğrenme sürecinin bireysel farklılıklara bağlı olarak değiştiğini ortaya koymaktadır. Genel olarak, eşlikli eserler çalma sürecinde teknik kontrol, ritmik uyum ve koordinasyonun önemli olduğu söylenebilir.

Grafik 40.

Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

Tablo 41.

1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.

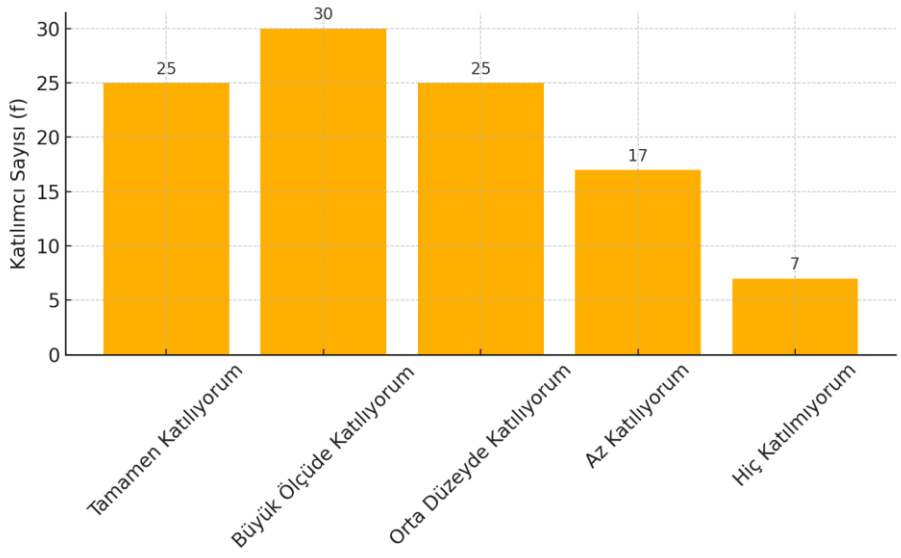
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	25	24.04
Büyük Ölçüde Katılıyorum	30	28.85
Orta Düzeyde Katılıyorum	25	24.04
Az Katılıyorum	17	16.35
Hiç Katılmıyorum	7	6.73
Toplam	**104**	**100**

Tablo 41 incelendiğinde, katılımcıların büyük bir kısmının 1, 2 ve 3. pozisyonda kalarak tonal eserler çalma becerisine belirgin bir eğilim gösterdiği görülmektedir. En yüksek frekans, 30 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu sonuç, katılımcıların önemli bir kısmının tonal eserleri pozisyon değişimi yapmadan çalma konusunda belirli bir seviyeye ulaştığını ancak bu becerinin tüm katılımcılar tarafından eşit derecede geliştirilmediğini göstermektedir. Daha düşük frekansta kalan yanıtlar ise, bazı bireylerin bu teknik alanda daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu düşündürmektedir.

Tablo 41’de en yüksek frekans 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde toplanmıştır. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının 1, 2 ve 3. pozisyonda kalarak tonal eserler çalma becerisini geliştirdiğini göstermektedir. Bununla birlikte, diğer yanıtlar incelendiğinde, bazı katılımcıların bu beceriyi tam anlamıyla kazanamadığı ve bireysel teknik gelişim süreçlerinde farklılıkların bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle, teknik etütlerin yoğunlaştırılması ve pozisyonda kalma süresini artırmaya yönelik çalışmaların güçlendirilmesi önerilmektedir.

Grafik 41.

1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.

Tablo 42.

1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	24	23.08
Büyük Ölçüde Katılıyorum	29	27.88
Orta Düzeyde Katılıyorum	29	27.88
Az Katılıyorum	15	14.42
Hiç Katılmıyorum	7	6.73
Toplam	**104**	**100**

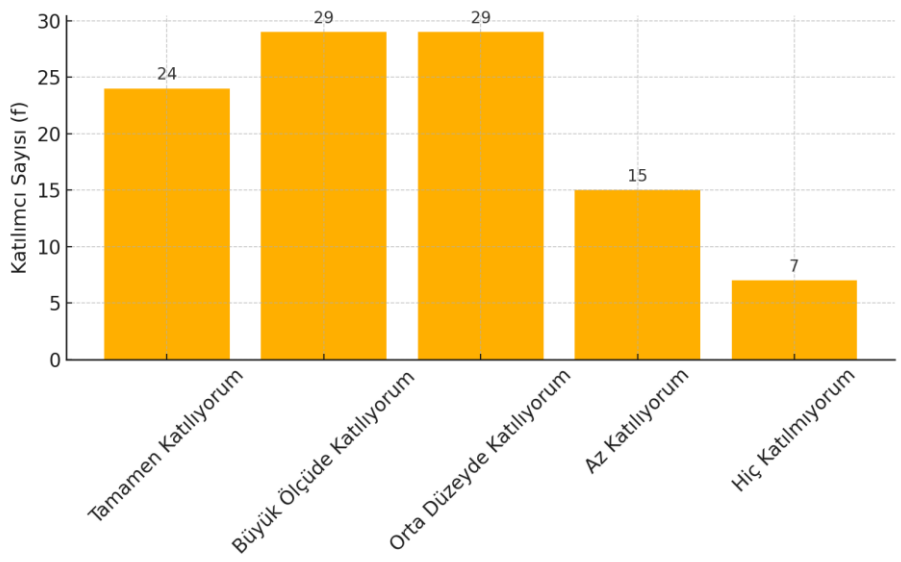
Tablo 42 incelendiğinde, katılımcıların büyük bir kısmının 1, 2 ve 3. pozisyonda geçişli tonal eserler çalma becerisine ilişkin olumlu bir eğilim gösterdiği görülmektedir. En yüksek frekanslar, 29 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum, Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneklerinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının geçişli tonal eserleri çalma konusunda belirli bir yetkinlik kazandığını ancak gelişimin

tamamen eşit düzeyde olmadığını göstermektedir. Diğer seçeneklerde daha düşük oranlarda yanıtların bulunması, bireysel teknik gelişimde farklılıklar olabileceğini düşündürmektedir.

Tablo 42'de en yüksek frekansın 'Büyük Ölçüde Katılıyorum, Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneklerinde olması, katılımcıların önemli bir kısmının 1, 2 ve 3. pozisyonda geçişli tonal eserleri çalma becerisini belirli bir düzeye kadar geliştirdiğini göstermektedir. Ancak, daha düşük oranlarda kalan yanıtlar incelendiğinde, bu becerinin tüm katılımcılar tarafından aynı seviyede kazanılmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, geçişli çalma becerisinin geliştirilmesine yönelik teknik eğitimlerin artırılması ve bireysel uygulamalara daha fazla ağırlık verilmesi önerilmektedir.

Grafik 42.

1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.

Tablo 43.

1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.

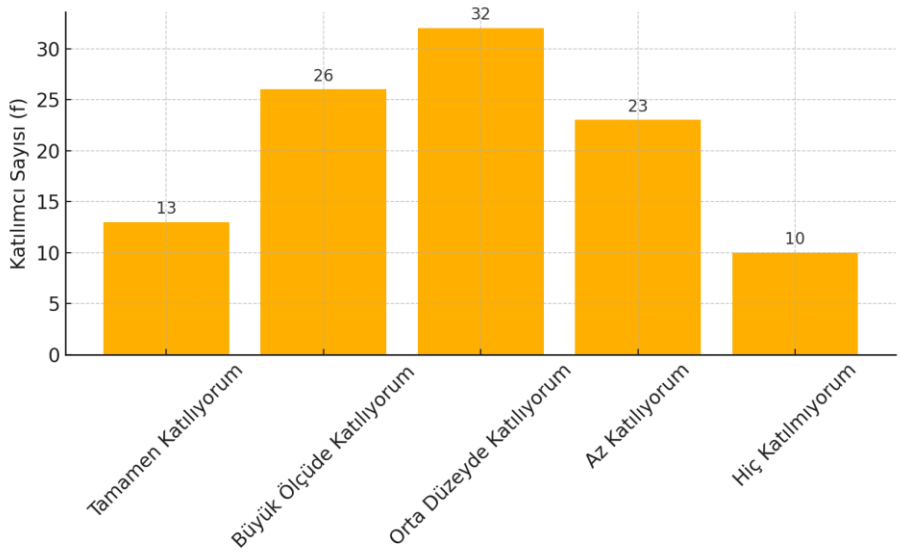
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	13	12.50
Büyük Ölçüde Katılıyorum	26	25.00
Orta Düzeyde Katılıyorum	32	30.77
Az Katılıyorum	23	22.12
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 43 incelendiğinde, katılımcıların 1, 2 ve 3. pozisyonda kalarak makamsal eserler çalma becerisine ilişkin farklı görüşler sunduğu görülmektedir. En yüksek frekans, 32 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, makamsal müzik icrasında pozisyon sabitlemenin katılımcılar tarafından belirli bir düzeyde benimsenmiş olduğunu ancak gelişim sürecinin homojen bir yapıya sahip olmadığını göstermektedir. Diğer seçeneklere verilen yanıtlar, bu becerinin henüz tam anlamıyla kazanılamadığını ve bireysel farklılıkların bu süreçte belirleyici olduğunu düşündürmektedir.

Tablo 43'te en yüksek frekansın 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde olması, katılımcıların büyük bir kısmının 1, 2 ve 3. pozisyonları kullanarak makamsal eserleri çalma konusunda belli bir aşamaya geldiğini göstermektedir. Ancak, diğer yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriyi henüz tam anlamıyla içselleştiremediğini ve teknik olarak daha fazla yönlendirmeye ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, makamsal müzik icrasında pozisyon kullanımıyla ilgili daha fazla teknik çalışma ve repertuvar odaklı pratikler önerilmektedir.

Grafik 43.

1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.

Tablo 44.

1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	14	13.46
Büyük Ölçüde Katılıyorum	21	20.19
Orta Düzeyde Katılıyorum	26	25.0
Az Katılıyorum	27	25.96
Hiç Katılmıyorum	16	15.38
Toplam	**104**	**100**

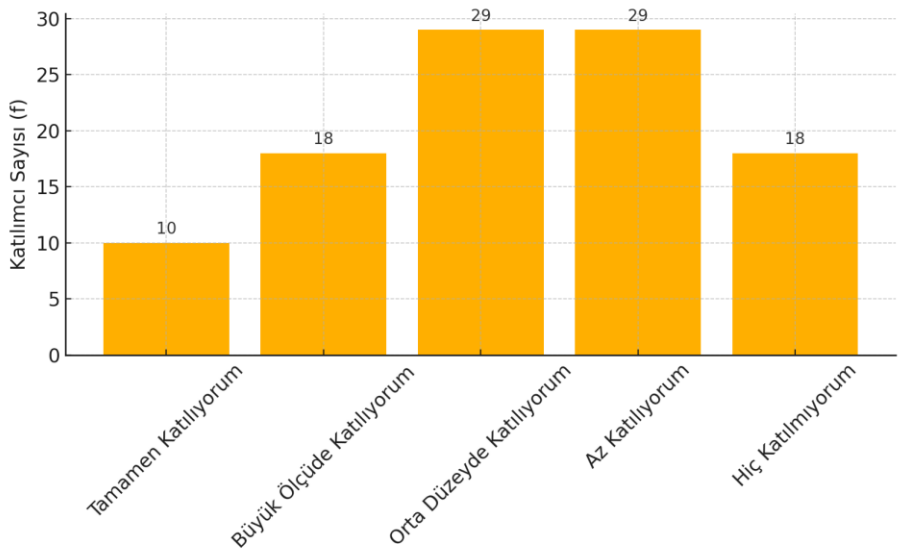
Tablo 44'te sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 1, 2 ve 3. pozisyonlarda geçişli makamsal eserler çalma becerisine yönelik belirgin bir eğilim göstermektedir. En yüksek frekans, 27 ile 'Az Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu bulgu, katılımcıların önemli bir kısmının bu beceriyi tam olarak geliştirmediğini ve pozisyon geçişlerinde yeterince akıcılık sağlayamadıklarını göstermektedir. Ancak,

diğer seçeneklere verilen yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriyi belirli bir seviyede benimsediğini ve bireysel öğrenme sürecinin farklı hızlarda ilerlediğini düşündürmektedir. Özellikle, makamsal eserlerde pozisyon geçişlerinin akıcı olması, müzikal ifade ve teknik yeterlilik açısından kritik bir faktördür.

Tablo 44 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Az Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının pozisyon geçişleriyle makamsal eserler çalma konusunda belirli zorluklar yaşadığını göstermektedir. Bununla birlikte, diğer yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriyi belirli ölçüde geliştirdiğini ve öğrenme sürecinin bireysel farklılıklarla şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Grafik 44.

1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.

Tablo 45.

1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

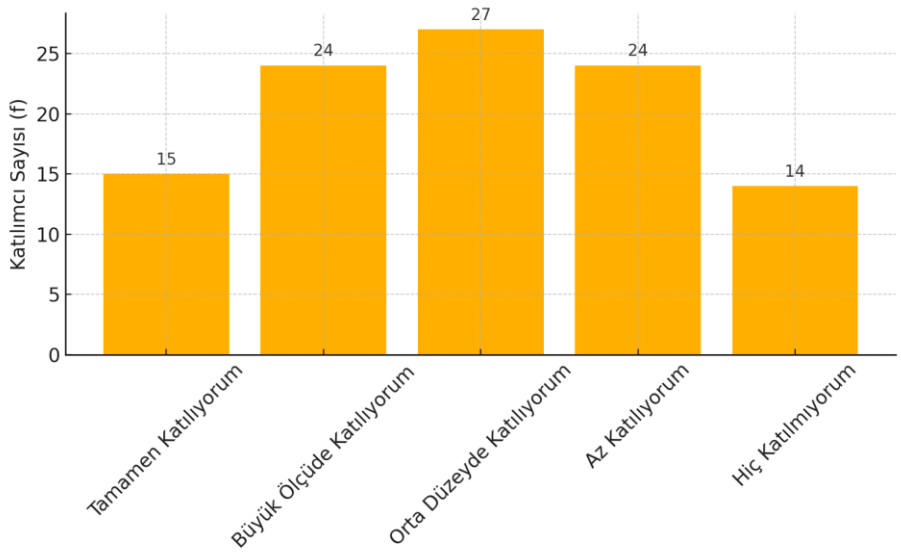
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	15	14.42
Büyük Ölçüde Katılıyorum	24	23.08
Orta Düzeyde Katılıyorum	27	25.96
Az Katılıyorum	24	23.08
Hiç Katılmıyorum	14	13.46
Toplam	**104**	**100**

Tablo 45'te sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı 1, 2 ve 3. pozisyonda kalarak popüler müzik eserleri çalma konusunda belirgin bir eğilim göstermektedir. En yüksek frekans, 27 ile 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu bulgu, katılımcıların önemli bir kısmının bu beceriyi geliştirdiğini ve popüler müzik repertuvarını pozisyon sınırlamaları içinde icra edebildiğini göstermektedir. Ancak, diğer seçeneklere verilen yanıtlar, bazı katılımcıların bu beceriyi henüz tam olarak benimseyemediğini ve bireysel farklılıkların öğrenme sürecinde etkili olduğunu düşündürmektedir.

Tablo 45 incelendiğinde, en yüksek frekansın 'Orta Düzeyde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu durum, katılımcıların büyük bir kısmının popüler müzik eserlerini 1, 2 ve 3. pozisyonlarda çalmaya yönelik yetkinlik geliştirdiğini göstermektedir. Ancak, '27' katılımcının (%25,96) 'Orta Düzeyde Katılıyorum' yanıtını vermesi, kazanımın tam anlamıyla edinilmediğine dair önemli bir göstergedir. Bu sonuç, öğrencilerin bu alanda gelişime açık olduğunu ve teknik çalışmaların bu süreci desteklemesi gerektiğini düşündürmektedir.

Grafik 45.

1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Tablo 46.

1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	16	15.38
Büyük Ölçüde Katılıyorum	24	23.08
Orta Düzeyde Katılıyorum	25	24.04
Az Katılıyorum	26	25.0
Hiç Katılmıyorum	13	12.5
Toplam	**104**	**100**

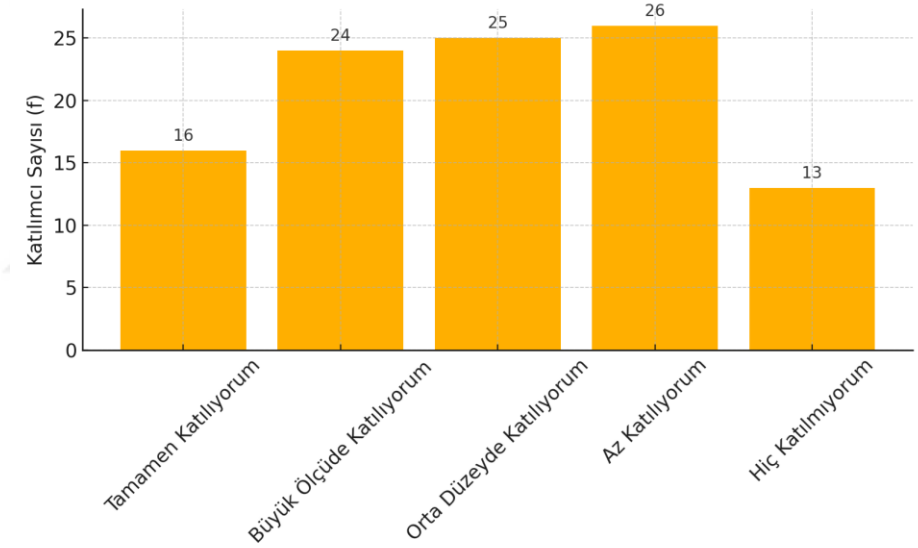
Tablo 46 incelendiğinde, katılımcıların büyük bir kısmının 1, 2 ve 3. pozisyonda geçişli popüler müzik eserlerini çalma konusunda kararsız veya düşük düzeyde yeterlilik gösterdiği gözlemlenmektedir. En yüksek frekans, 26 ile 'Az Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmış olsa da 'Az Katılıyorum' yanıtının 26 kişi tarafından verilmesi ve toplamda %25,0 oranında yer tutması, bu kazanımın henüz tam anlamıyla

sağlanmadığını göstermektedir. Bu durum, katılımcıların pozisyon geçişlerinde yeterli teknik esnekliğe sahip olmadığını ve bu becerinin geliştirilmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Tablo 46'da en yüksek frekans 'Az Katılıyorum' seçeneğinde olsa da 'Az Katılıyorum' yanıtının %25,0 oranında olması dikkat çekicidir. Bu durum, popüler müzik repertuvarında pozisyon geçişlerini uygulama konusunda eksiklikler olduğunu ve öğrencilerin bu beceriyi kazanmak için daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Grafik 46.

1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.

4.2.4. Güzel Sanatlar Liselerinde 12. Sınıf Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına Yönelik Görüşlerle İlgili Bulgular

Tablo 47.

Kemanda 4. Pozisyon kavramını açıklar.

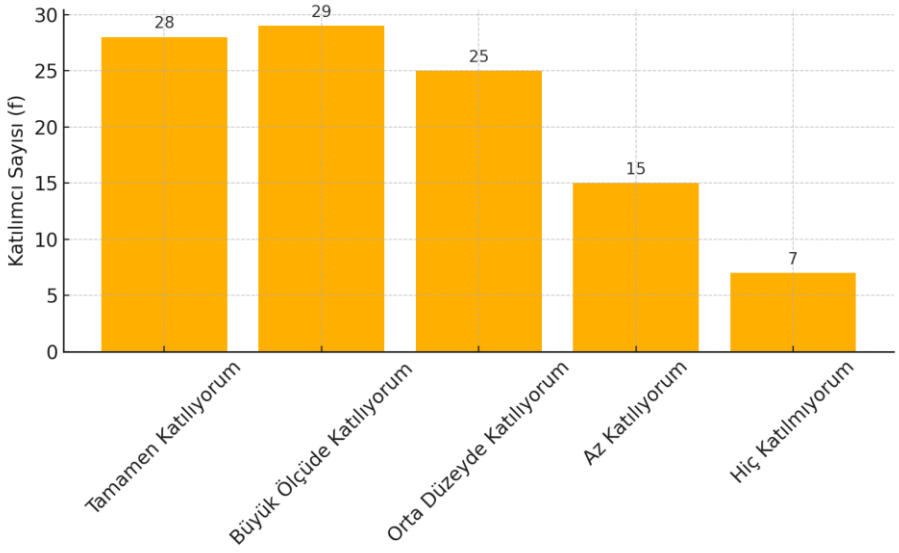
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	28	26.92
Büyük Ölçüde Katılıyorum	29	27.88
Orta Düzeyde Katılıyorum	25	24.04
Az Katılıyorum	15	14.42
Hiç Katılmıyorum	7	6.73
Toplam	**104**	**100**

Tablo 47'de sunulan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı kemanda 4. pozisyon kavramını açıklama konusunda olumlu bir eğilim göstermektedir. En yüksek frekans, 29 ile 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların büyük bir bölümünün 4. pozisyon hakkında temel bilgiye sahip olduğunu ve bu kavramı tanımlayabildiğini göstermektedir. Ancak, diğer seçeneklere verilen yanıtlar, bazı bireylerin bu kazanımı henüz tam olarak edinemediğine işaret etmektedir.

Tablo 47 incelendiğinde, en yüksek frekans 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde olduğu görülmektedir. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının 4. pozisyonu kavramsal olarak tanımlayabildiğini göstermektedir. Ancak, diğer yanıtlar dikkate alındığında, bazı katılımcıların bu kazanımı tam olarak edinmediği ve teorik bilgi eksiklikleri olduğu görülmektedir. Bu nedenle, özellikle teknik açıklamalar ve uygulamalı eğitimler arttırılarak 4. pozisyon kavramının daha kapsamlı bir şekilde öğrenilmesi desteklenmelidir.

Grafik 47.

Kemanda 4. Pozisyon kavramını açıklar.

Tablo 48.

4. Pozisyonda kalarak diziler çalar.

Cevap	***f***	**%**
Tamamen Katılıyorum	26	25.0
Büyük Ölçüde Katılıyorum	27	25.96
Orta Düzeyde Katılıyorum	23	22.12
Az Katılıyorum	20	19.23
Hiç Katılmıyorum	8	7.69
Toplam	**104**	**100**

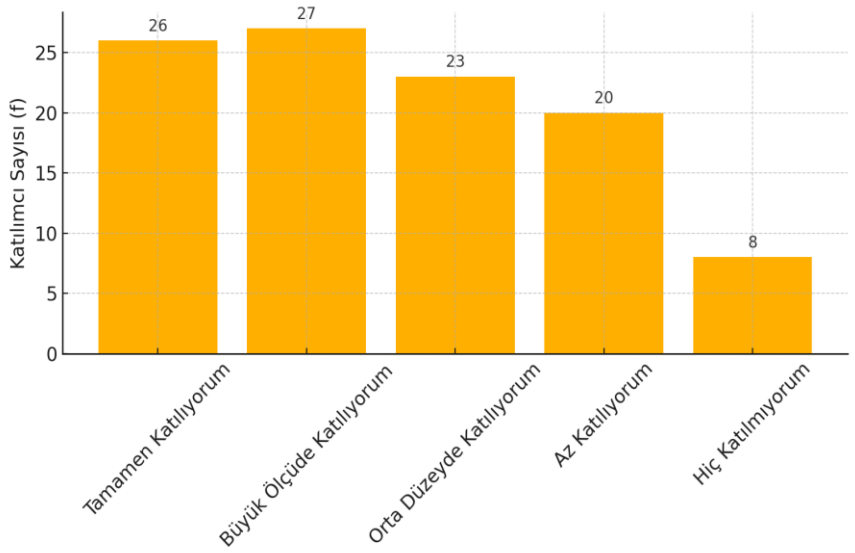
Tablo 48 incelendiğinde, katılımcıların büyük bir kısmının 4. Pozisyonda kalarak diziler çalma becerisi üzerine farklı seviyelerde görüş belirttiği görülmektedir. En yüksek frekans, 27 ile ‘Büyük Ölçüde Katılıyorum’ seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, katılımcıların önemli bir kısmının bu beceriyi kazanmaya yönelik ilerleme

kaydettiğini ve teknik yeterliliklerini geliştirdiğini göstermektedir. Ancak, düşük düzeyde katılım gösteren cevapların varlığı, bu kazanımın tam anlamıyla tüm katılımcılar tarafından benimsenmediğini ortaya koymaktadır.

Tablo 48'de en yüksek frekans 'Büyük Ölçüde Katılıyorum' seçeneğinde görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların önemli bir kısmının 4. Pozisyonda kalarak diziler çalma becerisinde belirli bir aşamaya geldiğini göstermektedir. Bununla birlikte, diğer katılımcıların verdiği yanıtlar, bu becerinin henüz tam anlamıyla tüm öğrenciler tarafından kazanılmadığını ve bireysel gelişim farklılıklarının süreci etkilediğini düşündürmektedir. Bu nedenle, teknik etütler ve pratik uygulamalar aracılığıyla kazanımın desteklenmesi önerilmektedir.

Grafik 48.

4. Pozisyonda kalarak diziler çalar.

Tablo 49.

4. Pozisyonda kalarak etütler çalar.

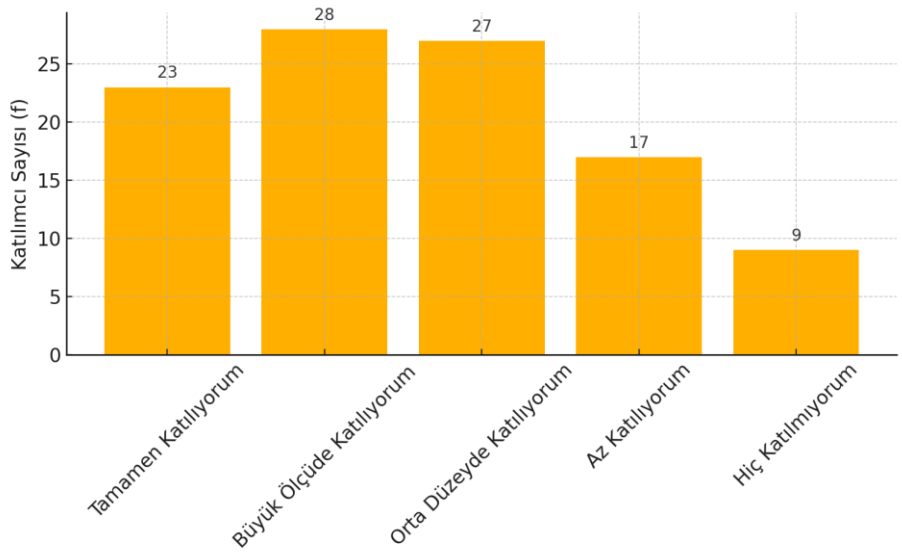
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	28	26.92
Orta Düzeyde Katılıyorum	27	25.96
Az Katılıyorum	17	16.35
Hiç Katılmıyorum	9	8.65
Toplam	**104**	**100**

Tablo 49 incelendiğinde, katılımcıların büyük bir kısmının 4. Pozisyonda kalarak etütler çalma becerisine yönelik çeşitli düzeylerde görüş belirttiği görülmektedir. En yüksek frekans, 28 ile ‘Büyük Ölçüde Katılıyorum’ seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, birçok katılımcının 4. Pozisyon etütlerini çalma konusunda belirli bir düzeye ulaştığını göstermektedir. Bununla birlikte, verilen yanıtların farklı seviyelerde dağılmış olması, bu becerinin her öğrenci tarafından eşit derecede kazanılmadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 49’da en yüksek frekans ‘Büyük Ölçüde Katılıyorum’ seçeneğinde toplanmıştır. Bu bulgu, birçok katılımcının 4. Pozisyonda kalarak etüt çalma becerisini geliştirmekte olduğunu göstermektedir. Ancak, diğer yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların bir kısmının bu beceriyi kazanma sürecinde bazı teknik eksiklikler yaşadığı söylenebilir. Bu nedenle, öğretim süreçlerinde 4. Pozisyon etütlerine yönelik destekleyici çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Grafik 49.

4. Pozisyonda kalarak etütler çalar.

Tablo 50.

4. Pozisyonda kalarak eserler çalar.

Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	22	21.15
Büyük Ölçüde Katılıyorum	26	25.00
Orta Düzeyde Katılıyorum	26	25.00
Az Katılıyorum	21	20.19
Hiç Katılmıyorum	9	8.65
Toplam	**104**	**100**

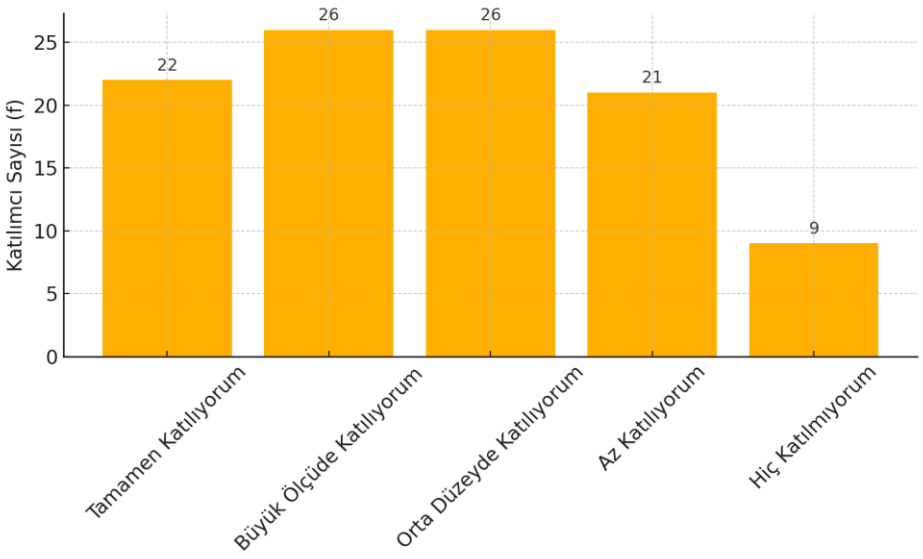
Tablo 50'de görüldüğü üzere, "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtı en yüksek frekansa sahip olup, %25 oranında katılım göstermektedir. "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı da aynı orana sahiptir. "Tamamen Katılıyorum" yanıtı %21,15 ile üçüncü sırada yer alırken, "Az Katılıyorum" yanıtı %20,19 ile buna yakın bir oran sergilemektedir. "Hiç Katılmıyorum" yanıtı ise %8,65 ile en düşük oranda kalmıştır. Bu dağılım,

öğrencilerin bir kısmının 4. pozisyonda kalarak eser çalabilme yetisine ulaşamadığını göstermektedir.

Tablo 50'deki veriler incelendiğinde, "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtı en yüksek oranı almış olsa da bu oran %25 ile sınırlı kalmaktadır. "Tamamen Katılıyorum" yanıtı ise %21,15 seviyesindedir. Bu sonuçlar, 4. pozisyonda eser çalma kazanımının tam anlamıyla edinildiğini söylemek için yeterli değildir. Özellikle "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve "Az Katılıyorum" yanıtlarının toplam oranı %45,19 seviyesinde olup, öğrencilerin büyük bir bölümünün bu kazanımı yalnızca kısmen elde ettiğini göstermektedir. Bu durum, eğitim sürecinde 4. pozisyonda eser çalma becerisinin tam olarak geliştirilmesi için ek çalışmaların ve uygulamaların gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Grafik 50.

4. Pozisyonda kalarak eserler çalar.

Tablo 51.

1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.

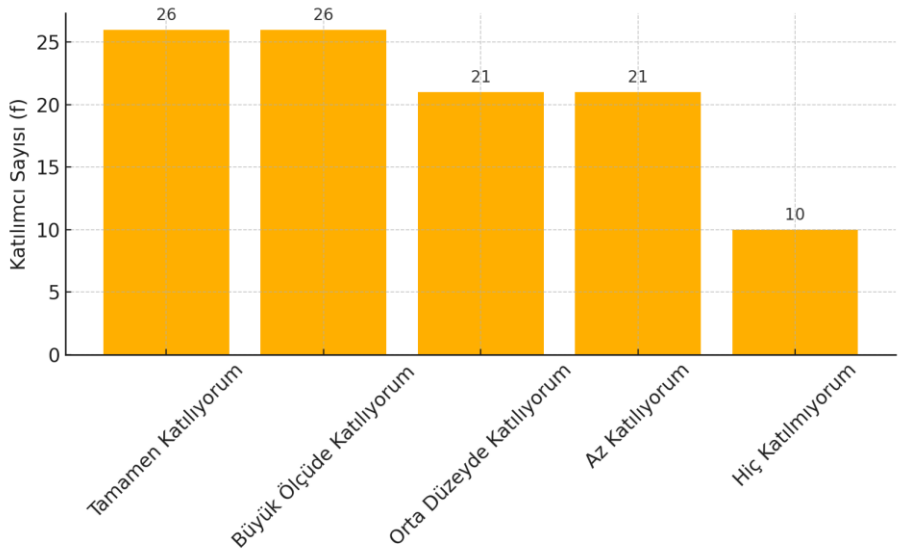
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	26	25.00
Büyük Ölçüde Katılıyorum	26	25.00
Orta Düzeyde Katılıyorum	21	20.19
Az Katılıyorum	21	20.19
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 51'de görüldüğü üzere, "Tamamen Katılıyorum" ve "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtları en yüksek frekansa sahip olup, her biri %25 oranında katılım göstermektedir. "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve "Az Katılıyorum" yanıtları %20,19 seviyesinde olup, bu kazanımın kısmen edinildiğine işaret etmektedir. "Hiç Katılmıyorum" yanıtı ise %9,62 ile en düşük oranda kalmıştır. Bu dağılım, öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilerin 1 ve 4. pozisyonlar arasında geçişli dizileri çalma becerisini büyük ölçüde kazandığını düşündüğünü göstermektedir.

Tablo 51'de en yüksek oranı alan "Tamamen Katılıyorum" ve "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtları, öğretmenlerin önemli bir kısmının öğrencilerin 1 ve 4. pozisyonlar arasında geçişli dizileri çalma becerisini büyük ölçüde kazandığını düşündüğünü göstermektedir. Bu durum, eğitim sürecinin bu beceriyi desteklediğini ve öğrencilerin teknik yeterlilik açısından belirli bir seviyeye ulaştığını ortaya koymaktadır. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin bir kısmının bu kazanımı tam olarak edinemediği anlaşılmaktadır.

Grafik 51.

1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.

Tablo 52.

1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

Cevap	***f***	**%**
Tamamen Katılıyorum	25	24.04
Büyük Ölçüde Katılıyorum	24	23.08
Orta Düzeyde Katılıyorum	23	22.12
Az Katılıyorum	22	21.15
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

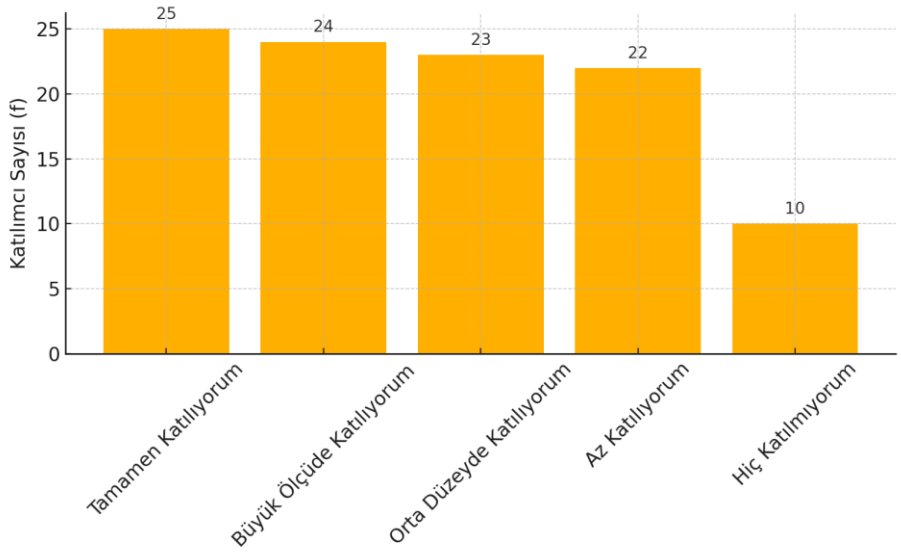
Tablo 52'de görüldüğü üzere, "Tamamen Katılıyorum" yanıtı %24,04 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtı %23,08 ile onu takip etmektedir. "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve "Az Katılıyorum" yanıtları sırasıyla %22,12 ve %21,15 oranında yer almakta olup, öğrencilerin bu beceriyi edinme düzeyinin homojen bir dağılım sergilediği görülmektedir. "Hiç Katılmıyorum" yanıtı ise %9,62 ile

en düşük seviyede kalmıştır. Bu dağılım, öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilerin 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütleri çalabildiklerini gösterirken bazı öğretmenler ise öğrencilerinin bu beceriyi kazanamadıkları konusunda görüşlerini bildirmektedir.

Tablo 52'de en yüksek oranı alan "Tamamen Katılıyorum" yanıtı, öğretmenlerin önemli bir kısmının öğrencilerin 1 ve 4. pozisyonlar arasında geçişli etütleri tam anlamıyla çalabildiğini düşündüğünü göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin teknik beceri kazanımı açısından belirli bir düzeye ulaştığını işaret etmektedir. Diğer yanıtlar değerlendirildiğinde, öğrencilerin belirli bir kısmının bu kazanımı tam olarak edinmekte zorlandığı söylenebilir.

Grafik 52.

1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

Tablo 53.

1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

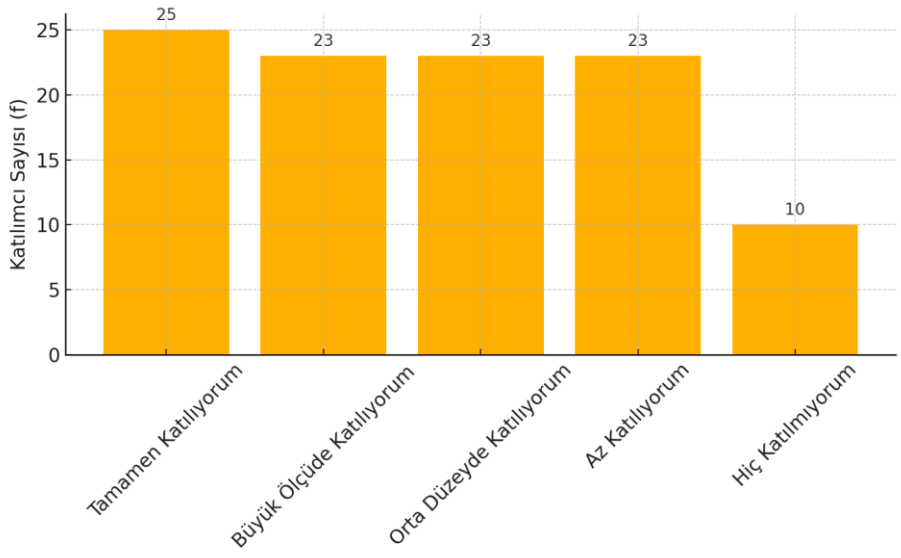
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	25	24.04
Büyük Ölçüde Katılıyorum	23	22.12
Orta Düzeyde Katılıyorum	23	22.12
Az Katılıyorum	23	22.12
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 53’te görüldüğü üzere, "Tamamen Katılıyorum" yanıtı %24,04 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Büyük Ölçüde Katılıyorum", "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve "Az Katılıyorum" yanıtları ise birbirine yakın oranlarla sırasıyla %22,12 seviyesinde yer almaktadır. "Hiç Katılmıyorum" yanıtı ise %9,62 ile en düşük seviyede kalmıştır. Bu dağılım, öğrencilerin 1 ve 4. pozisyonlar arasında geçişli eserler çalma becerisinin belirli bir düzeyde kazanıldığını ancak tam anlamıyla edinilmediğini göstermektedir.

Tablo 53’te en yüksek oranı alan "Tamamen Katılıyorum" yanıtı, öğretmenlerin önemli bir kısmının öğrencilerin 1 ve 4. pozisyonlar arasında geçişli eserleri tam anlamıyla çalabildiğini düşündüğünü göstermektedir. Bu durum, öğretim sürecinin bu beceriyi büyük ölçüde desteklediğini ancak tam olarak yeterli görülmediğini ortaya koymaktadır. Diğer yanıtlar değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının bu kazanımı tam olarak edinemediği söylenebilir.

Grafik 53.

1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

Tablo 54.

Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

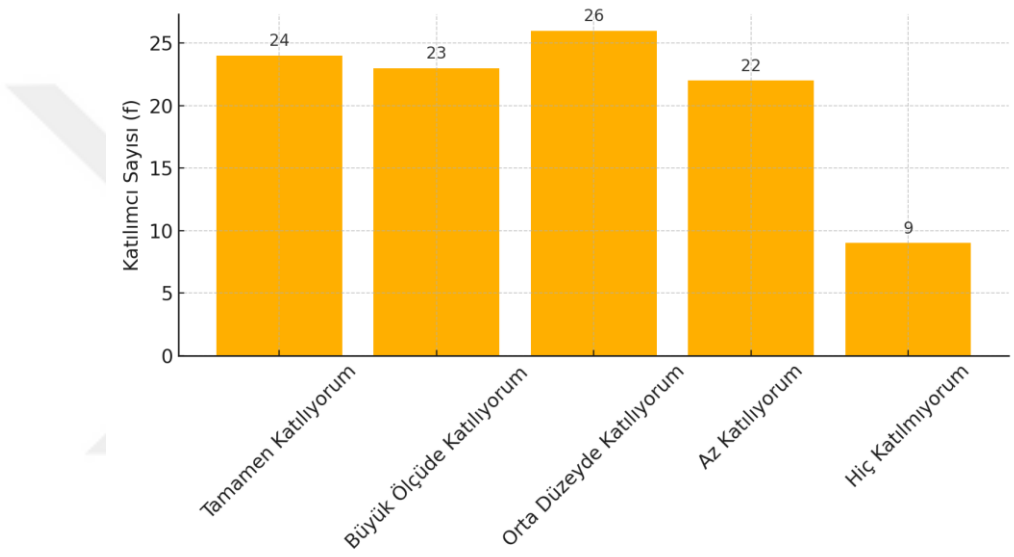
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	24	23.08
Büyük Ölçüde Katılıyorum	23	22.12
Orta Düzeyde Katılıyorum	26	25.00
Az Katılıyorum	22	21.15
Hiç Katılmıyorum	9	8.65
Toplam	**104**	**100**

Tablo 54'te görüldüğü üzere, "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı %25 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Tamamen Katılıyorum" ve "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtları ise birbirine yakın oranlarla sırasıyla %23,08 ve %22,12 seviyesinde yer almaktadır. "Az Katılıyorum" yanıtı %21,15 oranında iken, "Hiç Katılmıyorum" yanıtı %8,65 ile en düşük seviyede kalmıştır. Bu dağılım, öğrencilerin eşlikli 1 ve 4. pozisyonlar arasında geçişli etütleri çalma becerisinin büyük oranda kazanılmış olsa da tam anlamıyla yeterli beceriye ulaşılabildiğini göstermemektedir.

Tablo 54'te en yüksek oranı alan "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı, öğrencilerin bu beceriyi tam anlamıyla kazanmadığını ancak belirli bir düzeye ulaştığını göstermektedir. Bu, öğretim sürecinde daha fazla pratik ve teknik destek gerektiğine işaret etmektedir. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının kazanımı üst seviyede edinebildiği ancak bir kesimin halen zorlandığı söylenebilir.

Grafik 54.

Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.

Tablo 55.

Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

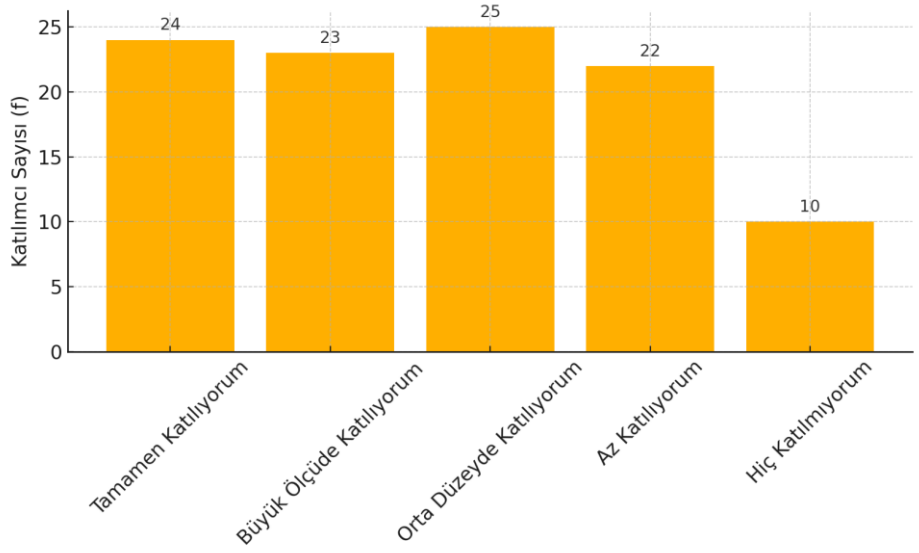
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	24	23.08
Büyük Ölçüde Katılıyorum	23	22.12
Orta Düzeyde Katılıyorum	25	24.04
Az Katılıyorum	22	21.15
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 55'te görüldüğü üzere, "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı %24,04 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Tamamen Katılıyorum" ve "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtları ise sırasıyla %23,08 ve %22,12 oranında yer almaktadır. "Az Katılıyorum" yanıtı %21,15 oranında bulunurken, "Hiç Katılmıyorum" yanıtı %9,62 ile en düşük seviyede kalmıştır. Bu dağılım, öğrencilerin eşlikli 1 ve 4. pozisyonlar arasında geçişli eserleri çalma becerisinin orta düzeyde kazanıldığını, ancak yeterli seviyeye ulaşmadığını göstermektedir.

Tablo 55'de en yüksek oranı alan "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı, öğrencilerin bu beceriyi tam anlamıyla kazanmadığını ancak belirli bir düzeye ulaştığını göstermektedir. Bu, öğretim sürecinde daha fazla uygulama ve teknik desteğin gerektiğine işaret etmektedir. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin bir kısmının kazanımı edinebildiği ancak bazı öğrencilerin hala zorlandığı söylenebilir.

Grafik 55.

Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.

Tablo 56.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.

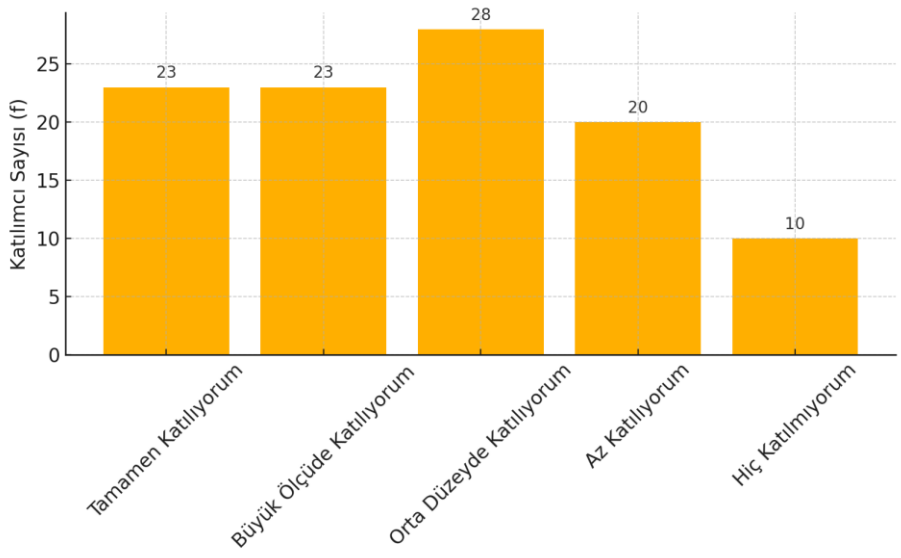
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	23	22.12
Büyük Ölçüde Katılıyorum	23	22.12
Orta Düzeyde Katılıyorum	28	26.92
Az Katılıyorum	20	19.23
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 56'da görüldüğü üzere, "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı %26,92 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Tamamen Katılıyorum" ve "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtları ise eşit oranlarla %22,12 seviyesinde yer almaktadır. "Az Katılıyorum" yanıtı %19,23 oranında iken, "Hiç Katılmıyorum" yanıtı %9,62 ile en düşük seviyede kalmıştır. Bu dağılım, öğrencilerin 1, 2, 3 ve 4. pozisyonlarda tonal eserler çalma becerisini belirli bir düzeye kadar geliştirdiğini ancak bu kazanımın tam olarak oturmadığını göstermektedir.

Tablo 56'da en yüksek oranı alan "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı, öğrencilerin bu beceriyi orta seviyede kazandığını, ancak tam anlamıyla yetkin olmadığını göstermektedir. Bu, daha fazla teknik çalışma ve yönlendirme gerekliliğini işaret etmektedir. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının kazanımı üst seviyede edinebildiği ancak bazılarının hala eksiklikler yaşadığı söylenebilir.

Grafik 56.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.

Tablo 57.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.

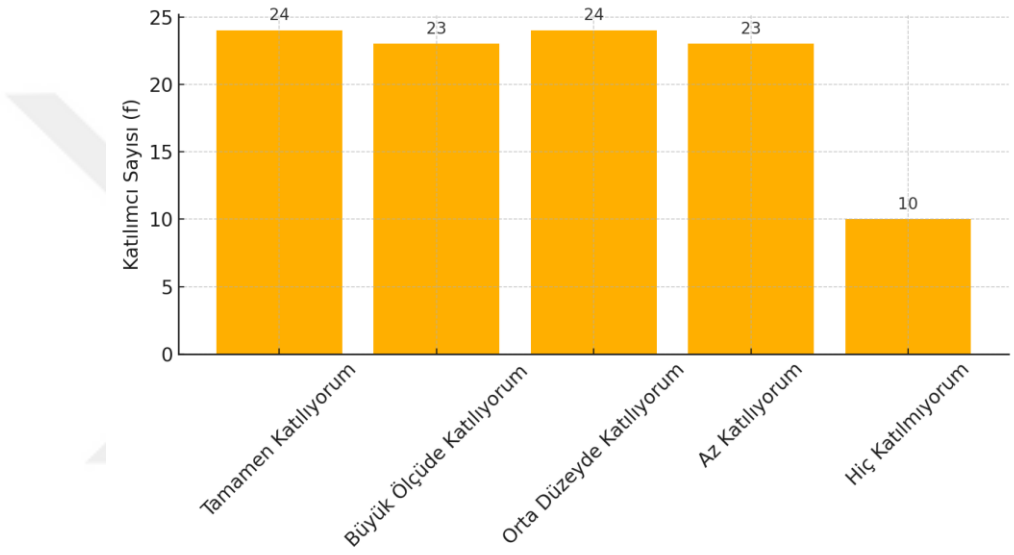
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	24	23.08
Büyük Ölçüde Katılıyorum	23	22.12
Orta Düzeyde Katılıyorum	24	23.08
Az Katılıyorum	23	22.12
Hiç Katılmıyorum	10	9.62
Toplam	**104**	**100**

Tablo 57'de görüldüğü üzere, "Tamamen Katılıyorum" ve "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtları eşit oranda olup, %23,08 seviyesinde yer almaktadır. "Büyük Ölçüde Katılıyorum" ve "Az Katılıyorum" yanıtları ise birbirine yakın oranlarla sırasıyla %22,12 seviyesinde bulunurken, "Hiç Katılmıyorum" yanıtı %9,62 ile en düşük seviyede kalmıştır. Bu dağılım, öğrencilerin 1, 2, 3 ve 4. pozisyonlarda geçişli tonal eserler çalma becerisini belirli bir düzeye kadar geliştirdiğini ancak bu becerinin tam anlamıyla kazanılmadığını göstermektedir.

Tablo 57’de en yüksek oranı alan "Tamamen Katılıyorum" ve "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtları, öğrencilerin bu beceriyi büyük ölçüde kazandığını ancak tam anlamıyla yetkin hale gelmediğini göstermektedir. Bu, öğretim sürecinde daha fazla uygulama ve teknik destek gerektiğine işaret etmektedir. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin büyük bir kısmının kazanımı üst seviyede edinebildiği ancak belirli bir kesimin halen zorluk yaşadığı söylenebilir.

Grafik 57.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.

Tablo 58.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.

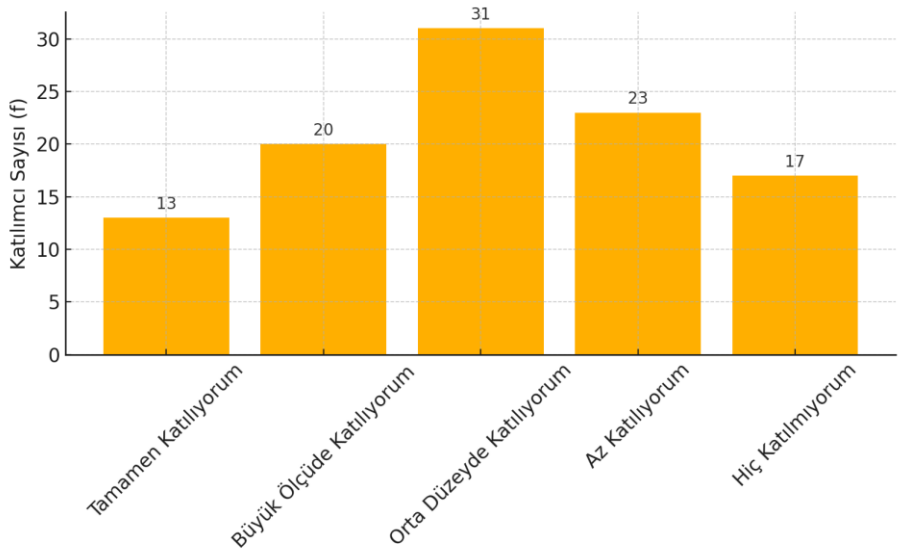
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	13	12.50
Büyük Ölçüde Katılıyorum	20	19.23
Orta Düzeyde Katılıyorum	31	29.81
Az Katılıyorum	23	22.12
Hiç Katılmıyorum	17	16.35
Toplam	**104**	**100**

Tablo 58'de görüldüğü üzere, "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı %29,81 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtı %19,23 ile yer alırken, "Az Katılıyorum" yanıtı %22,12 seviyesinde görülmektedir. "Tamamen Katılıyorum" yanıtı %12,50 ile nispeten düşük bir oran sergilerken, "Hiç Katılmıyorum" yanıtı %16,35 ile dikkat çekmektedir. Bu dağılım, öğrencilerin makamsal eserleri çalma becerisini tam olarak kazanamadığını, ancak belirli bir düzeye kadar geliştirdiğini göstermektedir.

Tablo 58'de en yüksek oranı alan "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı, öğrencilerin bu beceriyi belirli bir seviyede kazandığını ancak tam anlamıyla yetkin hale gelmediğini göstermektedir. Bu durum, öğretim sürecinde daha fazla pratik ve teknik çalışma gerektiğini ortaya koymaktadır. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının kazanımı üst seviyede edinebildiği ancak belirli bir kesimin halen eksiklikler yaşadığı söylenebilir.

Grafik 58.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.

Tablo 59.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.

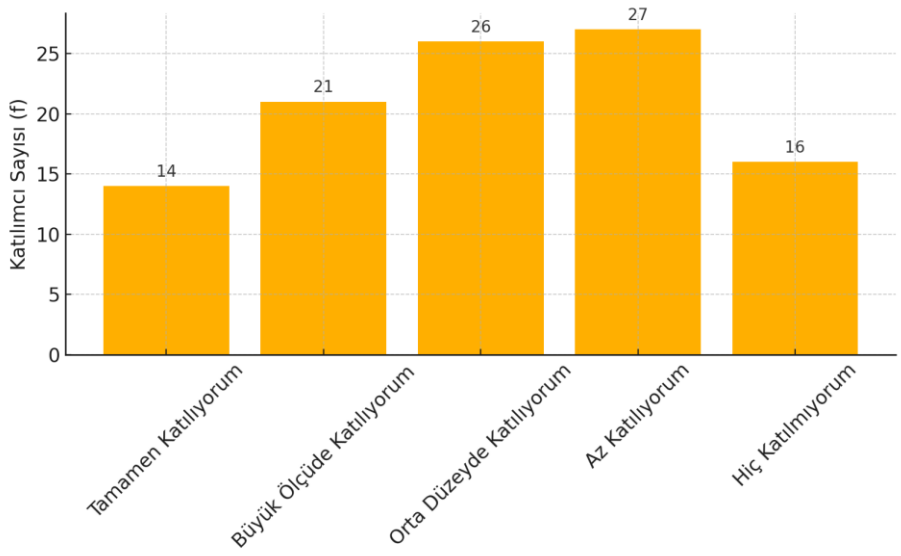
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	14	13.46
Büyük Ölçüde Katılıyorum	21	20.19
Orta Düzeyde Katılıyorum	26	25.00
Az Katılıyorum	27	25.96
Hiç Katılmıyorum	16	15.38
Toplam	**104**	**100**

Tablo 59'da görüldüğü üzere, "Az Katılıyorum" ve "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtları en yüksek oranlara sahip olup, sırasıyla %25,96 ve %25,00 seviyesinde yer almaktadır. "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtı %20,19 oranında bulunurken, "Tamamen Katılıyorum" yanıtı %13,46 ile daha düşük bir seviyede yer almaktadır. "Hiç Katılmıyorum" yanıtı ise %15,38 ile en düşük grupta yer almaktadır. Bu dağılım, öğrencilerin geçişli makamsal eserler çalma becerisinin tam anlamıyla kazanılmadığını, ancak belirli bir düzeyde geliştiğini göstermektedir.

Tablo 59'da en yüksek oranı alan "Az Katılıyorum" yanıtı, öğrencilerin bu beceriyi tam anlamıyla kazanmakta zorlandığını göstermektedir. Bu durum, öğretim sürecinde daha fazla pratik ve teknik çalışma gerekliliğini ortaya koymaktadır. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının bu kazanımı geliştirdiği ancak yeterli seviyeye ulaşamadığı söylenebilir.

Grafik 59.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.

Tablo 60.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

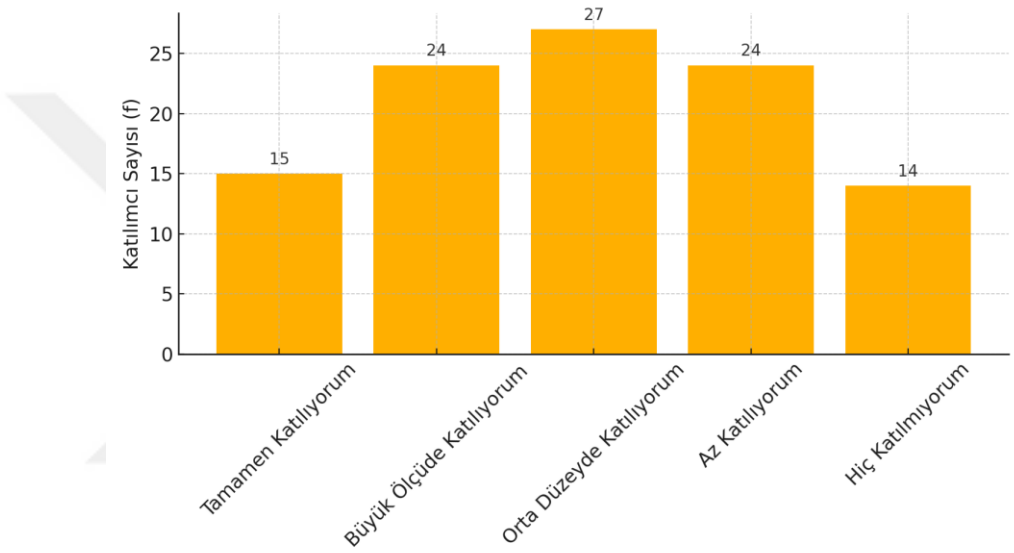
Cevap	***f***	***%***
Tamamen Katılıyorum	15	14.42
Büyük Ölçüde Katılıyorum	24	23.08
Orta Düzeyde Katılıyorum	27	25.96
Az Katılıyorum	24	23.08
Hiç Katılmıyorum	14	13.46
Toplam	**104**	**100**

Tablo 60'ta görüldüğü üzere, "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı %25,96 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Büyük Ölçüde Katılıyorum" ve "Az Katılıyorum" yanıtları eşit oranla %23,08 seviyesinde bulunurken, "Tamamen Katılıyorum" yanıtı %14,42 ve "Hiç Katılmıyorum" yanıtı %13,46 ile daha düşük oranlara sahiptir. Bu dağılım, öğrencilerin popüler müziklerden örnek eserleri çalma becerisini orta düzeyde kazandığını, ancak tam anlamıyla yetkinleşmediğini göstermektedir.

Tablo 60'ta en yüksek oranı alan "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı, öğrencilerin bu beceriyi belirli bir seviyede kazandığını ancak tam anlamıyla yetkin hale gelmediğini göstermektedir. Bu durum, öğretim sürecinde daha fazla uygulama ve teknik çalışma gerektiğini ortaya koymaktadır. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının bu kazanımı geliştirdiği ancak yeterli seviyeye ulaşmakta zorlandığı söylenebilir.

Grafik 60.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Tablo 61.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden eserler çalar.

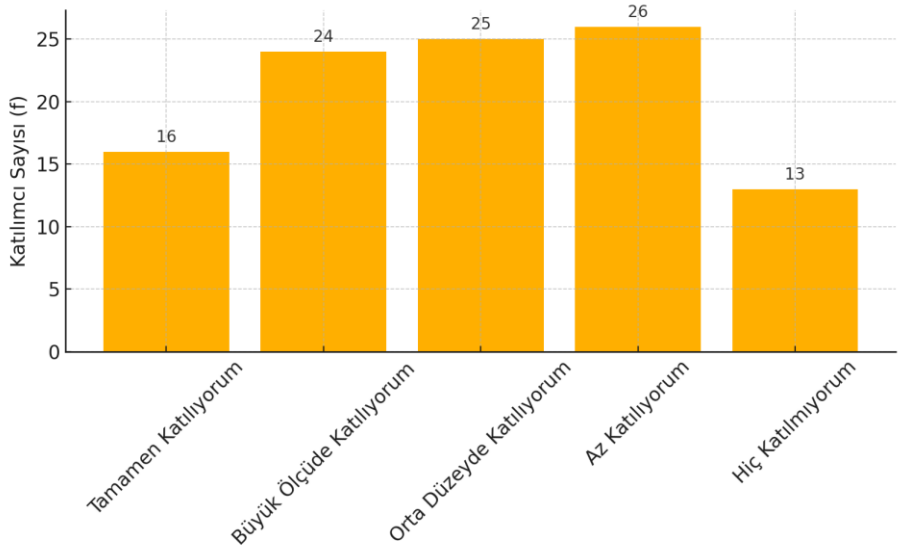
Cevap	***f***	**%**
Tamamen Katılıyorum	16	15.38
Büyük Ölçüde Katılıyorum	24	23.08
Orta Düzeyde Katılıyorum	25	24.04
Az Katılıyorum	26	25.00
Hiç Katılmıyorum	13	12.50
Toplam	**104**	**100**

Tablo 61'de görüldüğü üzere, "Az Katılıyorum" yanıtı %25,00 oranıyla en yüksek değere sahiptir. "Orta Düzeyde Katılıyorum" yanıtı %24,04 ile ikinci sırada yer alırken, "Büyük Ölçüde Katılıyorum" yanıtı %23,08 seviyesinde bulunmuştur. "Tamamen Katılıyorum" yanıtı %15,38 oranında görülürken, "Hiç Katılmıyorum" yanıtı %12,50 ile en düşük seviyede kalmıştır. Bu dağılım, öğrencilerin geçişli popüler müzik eserlerini çalma becerisini tam anlamıyla kazanmadığını, ancak belirli bir seviyeye ulaştığını göstermektedir.

Tablo 61'de en yüksek oranı alan "Az Katılıyorum" yanıtı, öğrencilerin bu beceriyi tam anlamıyla kazanmakta zorlandığını göstermektedir. Bu durum, öğretim sürecinde daha fazla pratik ve teknik çalışma gerekliliğini ortaya koymaktadır. Diğer yanıtlar birlikte değerlendirildiğinde, öğrencilerin önemli bir kısmının bu kazanımı geliştirdiği ancak yeterli seviyeye ulaşmakta zorlandığı söylenebilir.

Grafik 61.

1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden eserler çalar.

4.3. Nitel Bulgular

Bu araştırmada nitel veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. SEGE'ye göre belirlenmiş bölgelerden tesadüfi yöntemle seçilen 10 öğretmen ile görüşme yapılmıştır. Yanıtlar çalışmaya aktarılırken öğretmen isimleri yerine 'Öğretmen 1(Ö. 1), Öğretmen 2(Ö. 2)' gibi rumuzlar kullanılmıştır. Bu görüşmelerde öğretmenlere sorulan sorular şunlardır;

1-Güzel Sanatlar Lisesi Ortaöğretim Programı keman eğitiminde pozisyon kazanımlarına ne düzeyde ulaşıldığını düşünüyorsunuz?

2-Ortaöğretim Programı keman dersinde pozisyon kazanımları bazı yıllar 1,2,3,4 iken bazı yıllar 1,3,2,4 şeklinde verilmiştir. Pozisyon sıralaması sizce hangi şekilde olmalıdır, neden?

3-Kazanımlara ulaşamayan öğrenci var mıdır, nedenleri nelerdir?

4-MEB'in Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi kitabındaki dizi, etüt ve eserler öğrencilerin gelişimi açısından ne düzeydedir?

5-Güzel Sanatlar Lisesinden önce kemana başlamış ve seviyesi ileride olan öğrenciler için MEB kitapları dışında ek kaynaklardan da faydalanıyor musunuz, bunlar nelerdir?

4.3.1. Güzel Sanatlar Lisesi Ortaöğretim Programı keman eğitiminde pozisyon kazanımlarına ne düzeyde ulaşıldığını düşünüyorsunuz? Sorusuna verilen cevaplar:

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğunluğu, Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan ortaöğretim programındaki keman eğitimi kapsamında yer alan pozisyon kazanımlarına öğrencilerin tam anlamıyla ulaşamadığını belirtmektedir. Öğretmenlerin değerlendirmeleri, öğrencilerin bireysel farklılıkları, müziksel altyapıları ve okulun fiziki ve pedagojik koşullarına bağlı olarak kazanımlara ulaşma düzeyinde belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır.

Ö.1, pozisyon kazanımlarına ulaşmada ciddi bir farklılaşma yaşandığını belirtmiş ve bunun temel nedenini öğrencilerin Güzel Sanatlar Lisesi öncesinde herhangi bir keman eğitimi almamış olmalarına bağlamıştır. Aynı doğrultuda Ö.5 de, öğrencilerin

teknik yeterliliklerinin zayıf oluşunun ikinci ve üçüncü pozisyonlara geçişi geciktirdiğini vurgulamış, programda yer alan kazanımların hedef kitlenin gerçek durumu dikkate alınmadan yapılandırıldığını ifade etmiştir.

Ö.2 ise, bazı öğrencilerin bireysel çabalarıyla kazanımları yakalayabildiğini ancak genel eğilimde eksiklikler olduğunu söylemiştir. Bu görüşe benzer şekilde Ö.6, kazanımlara ulaşımın büyük ölçüde öğrencinin bireysel motivasyonu ve önceki müziksel geçmişiyle ilgili olduğunu vurgulamıştır. Ö.3, konuyu sistemsel bir açıdan değerlendirerek, mevcut öğretim saatlerinin ve birebir ders sürelerinin yetersizliğinin pozisyon çalışmalarını aksattığını belirtmiştir. Bu bağlamda, kazanımların uygulamada yeterince desteklenmediğine dikkat çekmiştir.

Ö.4 ve Ö.7 ise, programda belirtilen pozisyon hedeflerinin, özellikle düşük düzeydeki öğrenciler için gerçekçi olmadığını ifade etmiştir. Ö.4, "Bazı öğrenciler ikinci pozisyona geçmeden mezun oluyor" derken, Ö.7, teknik düzeyi düşük öğrencilerle program hedeflerini senkronize etmenin neredeyse imkânsız hale geldiğini aktarmıştır. Her iki öğretmen de pozisyon kazanımlarının bireysel tempoya göre uyarlanması gerektiğini savunmaktadır.

Ö.8, farklı bir perspektif sunarak, pozisyon çalışmalarının programda yer almasının olumlu olduğunu, ancak öğretmenlerin pedagojik yaratıcılıkla bu kazanımları kendi planlamalarına entegre etmelerinin daha etkili olacağını belirtmiştir. Ö.9 ise kazanımlara ulaşamayan öğrenci oranının oldukça yüksek olduğunu, çünkü destekleyici kaynak eksikliği yaşandığını vurgulamıştır.

Son olarak Ö.10, programın hedeflediği kazanımları yapısal olarak yerinde bulduğunu ancak uygulamada öğrencilerin bu hedeflere çoğunlukla ulaşamadığını, çünkü sürecin nicel değil niteliksel değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Özellikle birebir eğitimin niteliğinin, kazanım düzeyini doğrudan etkilediğini savunmuştur.

Bu bağlamda, öğretmenlerin tümü, pozisyon kazanımlarının önemli ve gerekli olduğunu kabul etmekle birlikte, uygulamadaki çeşitli sınırlılıkların (öğrenci farklılıkları, süre yetersizliği vb.) bu kazanımlara tam anlamıyla ulaşmayı güçleştirdiği konusunda hemfikirdir. Görüşler, programın daha esnek, bireyselleştirilebilir ve okul türüne özgü uyarlanabilir bir yapıya kavuşturulması gerektiğini ortaya koymaktadır.

4.3.2. Ortaöğretim Programı keman dersinde pozisyon kazanımları bazı yıllar 1,2,3,4 İken bazı yıllar 1,3,2,4 şeklinde verilmiştir. Pozisyon sıralaması sizce hangi şekilde olmalıdır, neden? Sorusuna verilen cevaplar:

Öğretmenlerin bir kısmı klasik sıralamanın (1-2-3-4) korunması gerektiğini savunurken, bazıları öğrenci ihtiyaçlarına göre daha esnek ve işlevsel bir sıralamanın benimsenmesini önermiştir.

Klasik sıralamayı savunan öğretmenler arasında yer alan Ö.1, pozisyonların birbirine teknik olarak bağlı olduğunu ve pedagojik olarak öğrencide doğal bir ilerleme sağlayan yapının bozulmaması gerektiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Ö.4, özellikle ikinci pozisyonun bir geçiş niteliği taşıdığını, üçüncü pozisyondan önce mutlaka ikinci pozisyonun çalışılması gerektiğini vurgulamıştır. Ö.6 da bu görüşü destekleyerek, "Birinci pozisyondan sonra ikinci pozisyona geçiş daha doğal, üçüncü pozisyon teknik açıdan daha karmaşık ve geç kalınırsa öğrenciyi zorlar," ifadelerini kullanmıştır.

Buna karşın, pozisyonların sıralanmasında esneklik gerektiğini savunan öğretmenler de bulunmaktadır. Örneğin Ö.2, öğrencilerin ellerinin anatomik yapısına göre üçüncü pozisyonda daha rahat ettiklerini gözlemlediğini ve bu nedenle bazı durumlarda 1-3-2-4 sıralamasının daha etkili olabildiğini belirtmiştir. Ö.5 de, özellikle solo eserlerde üçüncü pozisyonun daha sık kullanıldığını, bu nedenle öğrencilerin müzikal ihtiyaçlarına göre pozisyon sıralamasının esnetilebileceğini ifade etmiştir.

Ö.3 daha eleştirel bir tutumla, programda bu tür çelişkili sıralamaların bulunmasının öğrenci gelişimini olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Ö.7 de, MEB müfredatındaki bu sıralama tutarsızlığının hem öğrencilerde hem öğretmenlerde kafa karışıklığı yarattığını vurgulamıştır. Ona göre, önemli olan pozisyonların sıraya dizilmesinden çok, öğrencinin hangi aşamada hangi pozisyona hazır olduğunun belirlenmesidir.

Pozisyon öğretiminin bireysel farklılıkları dikkate alarak planlanması gerektiğini savunan Ö.8 ve Ö.10 ise, programdaki sıralamanın öğretim sürecine bir yön vermesi açısından değerli olduğunu ancak bireysel düzeyde öğretmenin kendi stratejisini oluşturmasının daha işlevsel olduğunu ifade etmiştir. Ö.9 ise öğrencinin erken dönemde eser çalma isteğini desteklemek adına üçüncü pozisyonun erken dönemde verilmesinin motive edici olabileceğini belirtmiş, buna karşın ikinci pozisyonun da ihmal edilmemesi gerektiğini eklemiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmenlerin önemli bir bölümü pozisyon sıralamasında pedagojik ilerlemenin esas alınması gerektiğini, klasik sıranın (1-2-3-4) teknik olarak daha tutarlı olduğunu belirtmiş, ancak buna karşın öğretim sürecinde öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyi ve motivasyonu doğrultusunda esnek uygulamalara da yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca MEB programlarında sıralama tutarsızlıklarının giderilmesi ve öğretmenlere bu konuda daha fazla açıklayıcı yönlendirme sunulması gerektiği konusunda görüş birliği oluşmuştur.

4.3.3. Kazanımlara ulaşamayan öğrenci var mıdır, nedenleri nelerdir? Sorusuna verilen cevaplar:

Görüşme yapılan tüm öğretmenler, keman eğitimi sürecinde programda tanımlı olan pozisyon kazanımlarına ulaşamayan öğrencilerin bulunduğunu ifade etmişlerdir. Ancak bu durumu açıklarken öne çıkardıkları nedenler farklı temalar altında toplanabilir: öğrenci altyapısındaki eksiklikler, bireysel yetersizlikler, motivasyon sorunları ve sistemsel engeller.

Ö.1 ve Ö.4, öğrencilerin çoğunlukla Güzel Sanatlar Lisesi öncesinde kemana başlamadıklarını ve bu nedenle temel teknik becerilerde önemli eksikliklerle geldiklerini belirtmiştir. Ö.1, "Bazı öğrenciler kemanı ilk defa lisede ellerine alıyor. Bu durumda ikinci ya da üçüncü pozisyona ulaşmak, süre yetersizliğinden dolayı imkânsız hale geliyor," ifadesiyle bu durumu açıkça dile getirmiştir. Ö.4 ise kazanımlara ulaşamamanın yalnızca teknik bir sorun değil, aynı zamanda zaman yönetimi problemi olduğunu vurgulamıştır.

Bireysel farklılıkların belirleyici olduğuna dikkat çeken öğretmenler arasında Ö.5 ve Ö.9 öne çıkmaktadır. Ö.5, her öğrencinin öğrenme hızı ve fiziksel yapısının farklı olduğuna değinmiş ve bazı öğrencilerin pozisyon geçişlerinde motor koordinasyon açısından zorlandığını belirtmiştir. Ö.9 ise öğrencilerin ders dışı çalışma alışkanlıklarının genellikle zayıf olduğunu, öğretmen rehberliği dışında ilerlemenin sınırlı kaldığını ifade etmiştir. Bu da kazanımların tam anlamıyla gerçekleşmesini engelleyen kişisel faktörlerden biridir.

Ö.2 ve Ö.6, öğrencilerin keman eğitimine yönelik motivasyon düzeylerinin düşük olmasının kazanımlara ulaşmalarını doğrudan etkilediğini belirtmiştir. Ö.2, özellikle sınav baskısı ve akademik yüklerin öğrencilerin müzikal gelişimini ikinci plana attığını

ifade ederken; Ö.6, bazı öğrencilerin kemanı sadece üniversite sınavına hazırlık amacıyla araç olarak gördüklerini ve derinleşmekten kaçındıklarını dile getirmiştir.

Sistemsel engeller teması altında değerlendirebileceğimiz görüşler de dikkate değerdir. Ö.3 ve Ö.7, okulun fiziksel şartlarının (akustik olmayan sınıflar, sınırlı birebir ders süresi, yetersiz enstrüman sayısı vb.) öğrencilerin teknik gelişimini doğrudan etkilediğini belirtmiştir. Ö.3, "Öğrenciyle haftada bir 40 dakika çalışmakla pozisyon kazandırmak neredeyse olanaksız," derken; Ö.7, teknik gelişimin süreklilik ve tekrar gerektirdiğini, bunun da mevcut ders sistemi içinde mümkün olmadığını savunmuştur.

Ö.8 ve Ö.10 ise daha bütüncül bir yaklaşımla, kazanımlara ulaşamayan öğrencilerin yalnızca bireysel değil, sistemsel olarak da desteklenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Ö.8, "Öğrenciye sadece kazanım yüklemek değil, bu kazanımları gerçekleştirebileceği bir öğrenme ekosistemi sunmak da sorumluluğumuz," derken; Ö.10, alternatif kaynak ve yöntemlerle eksiklerin giderilebileceğini, ancak bunun öğretmene bırakılmasının adil olmadığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak, tüm öğretmenler öğrenciler arasında kazanımlara ulaşamayan bireylerin bulunduğu konusunda hemfikirken; bu durumu açıklarken hem bireysel hem de yapısal faktörleri vurgulamışlardır. Öğrencilerin farklı öğrenme geçmişlerine sahip olmaları, süre ve materyal yetersizlikleri, motivasyon eksikliği ve sistemsel zorluklar, bu sorunun çok boyutlu doğasını ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin ortak beklentisi ise, daha farklılaştırılmış, destekleyici ve süreklilik içeren bir öğretim modelinin geliştirilmesidir.

4.3.4. MEB'in Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi kitabındaki dizi, etüt ve eserler öğrencilerin gelişimi açısından ne düzeydedir? Sorusuna verilen cevaplar:

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu, MEB tarafından hazırlanan Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi kitabında yer alan dizi, etüt ve eserlerin öğrencilerin gelişimi için genel bir çerçeve sunduğunu kabul etmekle birlikte, destekleyici farklı kaynaklara da başvurulduğunu belirtmektedir.

Ö.1, kitabın içeriğini "temel seviyede" olarak nitelendirmiş ve öğrencilerin çoğunun bu materyallerle gelişim sağlayabildiğini; ancak ilerleme kaydettikçe bu kaynakların yetersiz kaldığını belirtmiştir. Ö.4 de benzer şekilde, ilk yıllarda faydalı

olan egzersizlerin özellikle üçüncü ve dördüncü sınıflarda öğrencinin gelişim hızına yetişemediğini ifade etmiştir. Ö.9 ise içeriğin müfredatla tutarlı olduğunu kabul etmekle birlikte, "özgünlükten ve teknik derinlikten uzak" olduğunu vurgulamış ve öğretmenlerin alternatif kaynak arayışına girmesinin zorunlu hale geldiğini ifade etmiştir.

Ö.2, MEB kitabındaki dizilerin ve etütlerin öğrencilere sistemli bir başlangıç sunduğunu; ancak özellikle pozisyon geçişleri ve yay tekniği gibi konularda yeterince çeşitlendirilmediğini belirtmiştir. Ö.5 ise kitabın genel yapısında müzikal ifade ve yorum becerisine yönelik çalışmalara yeterince yer verilmediğini dile getirerek, öğrencinin sadece mekanik becerilere yönlendirildiğini savunmuştur.

Kitabın içeriğine daha eleştirel yaklaşan Ö.3 ve Ö.6, materyallerin çağdaş repertuvar ve teknik yaklaşımlarla güncellenmemiş olduğunu ve hâlâ çok eski yaklaşımların etkisinde kaldığını belirtmişlerdir. Ö.3, "Kitap sanki 1980'lerin öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış gibi," ifadesiyle bu durumu özetlemiş; Ö.6 ise öğrencilerin güncel müziksel taleplerine karşılık vermeyen bu kaynaklarla çalışmasının motivasyonu düşürdüğünü aktarmıştır.

Buna karşın Ö.7 ve Ö.10, kitabın en azından tüm Türkiye'de ortak bir standart oluşturması açısından önemli olduğunu ve temel eğitim sürecinde yönlendirici bir rol oynayabileceğini savunmuşlardır. Ö.10, "Her okulda aynı imkânlar yok, bu kitap asgari bir öğretim çizgisi sunuyor," diyerek kitabın işlevselliğine daha ılımlı yaklaşmıştır. Ancak Ö.7 de kitabın yalnız başına yeterli olmadığını, öğretmenin yaratıcılığı ve başka kaynaklarla destekleme zorunluluğunun kaçınılmaz olduğunu ifade etmiştir.

Ö.8 ise kitabın teknik açıdan bölümlerinin bazı öğrenciler için fazla yoğun, bazıları için ise yetersiz olduğunu; dolayısıyla içerikte seviye farklılıklarını gözeten alternatiflerin eksik olduğunu dile getirmiştir

Genel değerlendirmede, öğretmenler MEB kitabını yardımcı ve temel kaynak olarak kullanmakta; ancak öğrencilerin gelişim düzeyine uygun alternatif kaynaklarla bu materyalleri desteklemeyi gerekli görmektedir. Kitabın sınırlı teknik çeşitlilik, güncellik eksikliği ve bireyselleştirmeye kapalı yapısı, öğretmenleri aktif olarak başka kaynaklara yönlendirmektedir. Bu da mevcut kitabın yeniden gözden geçirilmesi, çağdaş teknik ve pedagojik anlayışlarla güncellenmesi gerektiği yönünde güçlü bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

4.3.5. Güzel Sanatlar Lisesinden önce kemana başlamış ve seviyesi ileride olan öğrenciler için MEB kitapları dışında ek kaynaklardan da faydalanıyor musunuz, bunlar nelerdir? Sorusuna verilen cevaplar:

Ö.1, seviyeleri ileri olan öğrencilerde bireysel hızın daha yüksek olduğunu, bu öğrencilerin MEB kitabındaki etüt ve eserlerle sınırlanmasının gelişimlerini yavaşlattığını ifade etmiştir. Bu tür öğrenciler için özellikle Kreutzer, Mazas ve Sevcik gibi klasik teknik kitapları sıklıkla kullandığını belirtmiştir. Ö.2 de aynı kaynakları kullandığını ve özellikle pozisyon geçişleri**,** çift ses çalışmaları ve yay kontrolü gibi alanlarda Sevcik dizilerinin çok yararlı olduğunu vurgulamıştır.

Ö.3, öğrencinin seviyesine göre ek kaynakları yapılandırdığını ve Rieding, Beriot, Dancla gibi repertuvarların özellikle müzikalite gelişiminde etkili olduğunu dile getirmiştir. Ö.4 ise, seviyeleri ileri olan öğrencilerle konservatuvar repertuvarına geçiş için hazırlık niteliğinde eserler seçtiğini örneğin; küçük konçertolar ve bazı modern etütler kullandığını belirtmiştir.

Ö.5, MEB kitaplarının çok temel düzeyde kaldığını ve bu öğrencilerin motivasyonu açısından kendilerini zorlayacak, eserlerle çalışmak gerektiğini vurgulamıştır. Ö.6 ise, bu öğrencilerle sadece teknik çalışma değil aynı zamanda stil farkındalığı oluşturacak eserleri tercih ettiğini, barok, klasik ve romantik dönem eserlerinden dengeli bir seçki kullandığını belirtmiştir.

Ö.7 ve Ö.10, bu düzeydeki öğrenciler için eşlikli eserler ve oda müziği repertuvarının da sürece dâhil edilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Ö.7, öğrencilerin yalnızca teknik olarak değil sahne deneyimi ve müzikal iletişim yönünden de gelişmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ö.10 ise bu bağlamda piyano eşlikli eserlerin hem entonasyon hem müzikal ifade gelişimi açısından çok yararlı olduğunu dile getirmiştir.

Ö.8, dijital kaynakları da aktif olarak kullandığını; özellikle IMSLP üzerinden ulaşılan notaların öğrencilere farklı seçenekler sunduğunu ve çağdaş eserlerin de zaman zaman öğrencinin ilgi alanına göre programa dâhil edilebildiğini ifade etmiştir. Ö.9 ise öğrencilerin bireysel hedeflerine göre kaynak seçtiğini ve bazen konservatuvar sınavlarına hazırlık kapsamında daha ileri teknik kitaplara (Dont, Rode) yöneldiğini belirtmiştir.

Genel değerlendirmede, öğretmenlerin tamamı, seviyesi ileride olan öğrencilerin gelişimini desteklemek amacıyla MEB kitaplarının dışına çıkmanın zorunlu olduğunu; bu öğrencilerle daha zengin, esnek ve kişiselleştirilmiş bir repertuvar ve teknik içerik sunulması gerektiğini ifade etmiştir. Bu durum, öğretim sürecinin standartlaştırılmış kaynaklarla sınırlı kalmaması, öğrencinin bireysel gelişim düzeyine uygun çok boyutlu bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırma, Güzel Sanatlar Liselerinde yürütülen keman öğretim programının pozisyon kazanımlarına yönelik öğretmen görüşlerini inceleyerek, programın uygulanabilirliği ve etkililiği hakkında bütüncül bir değerlendirme sunmayı amaçlamıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen nicel bulgular, öğrencilerin keman öğretim programında hedeflenen pozisyon kazanımlarıyla ilgili genel bir yeterlilik düzeyine ulaştığını, ancak bazı alanlarda gelişim ihtiyaçlarının sürdüğünü göstermektedir. Özellikle temel düzeydeki becerilere yönelik görüşler, öğrencilerin bu kazanımları büyük ölçüde edinebildiklerini ortaya koymaktadır. Nitekim, 1. pozisyonda farklı parmak durumlarının uygulanması gibi başlangıç düzeyindeki teknik kazanımlar için katılımcıların büyük çoğunluğu olumlu görüş bildirmiştir.

Makamsal eser çalma becerisine ilişkin yanıtlar ise, öğrencilerin bu alandaki kazanımları daha sınırlı ölçüde edindiklerini göstermektedir. Katılımcıların büyük kısmı bu kazanımı geliştirdiğini belirtse de farklı düzeylerdeki yanıtların dağılımı, bu becerinin ediniminde bireysel farklılıkların önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, uygulamalı çalışmaların yoğunlaştırılmasının, öğrenme sürecinin niteliğini artırabileceğine işaret etmektedir.

Geçişli dizi çalışmaları ve pozisyon değişimlerine dair becerilerde ise öğrencilerin genel olarak olumlu bir eğilim sergilediği görülmektedir. Katılımcıların büyük kısmı bu becerileri edindiklerini ya da geliştirmeye istekli olduklarını ifade etmiş; bu bulgu, programın teknik gelişim hedeflerine yönelik olumlu bir gösterge olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, belirli oranlarda olumsuz ya da kararsız görüşler, bazı öğrenciler için teknik geçişlerin hâlâ zorlayıcı olduğunu göstermektedir.

Özellikle makamsal eserlerde pozisyon geçişi gerektiren bölümlerde öğrencilerin zorlandığı ve becerileri tam anlamıyla kazanamadıkları dikkat çekmektedir. Bu alandaki en yüksek yanıt oranının düşük düzeyli katılım seçeneklerinde yoğunlaşması, teknik istikrarın henüz sağlanamadığını ve öğretim sürecinde bu alanlara yönelik sistemli

müdahalelere ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, pozisyon geçişlerinin uygulamalı etütlerle pekiştirilmesi önerilmektedir.

Tonal eserlerde pozisyon sabitliği ile çalışma becerisine yönelik veriler, öğrencilerin bu konuda belirli bir düzeye ulaştığını ancak her öğrencinin aynı başarıyı gösteremediğini ortaya koymuştur. Bu farklılık, teknik gelişimde bireysel öğrenme hızlarının dikkate alınmasının gerekliliğini bir kez daha vurgulamaktadır. Aynı şekilde, popüler müzik eserlerinde geçişli çalma becerileri değerlendirildiğinde, öğrencilerin bu kazanımı edinmekte zorlandıkları, ancak belirli bir seviyeye ulaştıkları görülmektedir. Bu durum, öğretmen görüşlerine dayalı nitel bulgularla da örtüşmekte; öğretmenler, öğrencilerin bireysel ilgi alanlarına hitap eden repertuvar çeşitliliğinin yetersizliğinin motivasyon kaybına ve teknik gelişimin sekteye uğramasına neden olduğunu sıklıkla vurgulamaktadır.

Nitel verilerde, öğretmenlerin büyük çoğunluğu, Güzel Sanatlar Lisesi ortaöğretim programında belirtilen pozisyon kazanımlarına öğrencilerin tam anlamıyla ulaşamadığını ifade etmiştir. Bu durumun nedenleri arasında öğrencilerin GSL öncesinde yeterli keman eğitimi almamış olmaları, bireysel motivasyon eksikliği, yetersiz öğretim süresi, okulun fiziki ve pedagojik yetersizlikleri ve öğretim sürecinin öğrencinin seviyesine göre yeterince esnek olmaması gibi faktörler yer almaktadır. Öğretmenler, program hedeflerinin gerçekçi olmayan bir düzlemde yapılandırıldığını ve öğrencilerin bireysel gelişim temposuna göre yeniden planlanması gerektiğini vurgulamışlardır.

Pozisyon sıralamasıyla ilgili görüşler iki ana eğilimde toplanmaktadır: Bir grup öğretmen klasik sıralamanın (1-2-3-4) pedagojik olarak daha tutarlı ve öğrencinin doğal ilerleyişine uygun olduğunu savunurken, diğer grup öğretmenler öğrencinin fiziksel yapısı, hazır bulunuşluğu ve müzikal ihtiyaçları doğrultusunda esnek sıralamaların (1-3-2-4 vb.) daha işlevsel olabileceğini belirtmiştir. Ayrıca, mevcut programda yer alan pozisyon sıralaması tutarsızlıklarının hem öğrenciler hem de öğretmenler için kafa karışıklığına neden olduğu ifade edilmiştir. Bu nedenle öğretmenler, pozisyon sıralamasında pedagojik ilerleme ilkesine sadık kalınarak esneklik sağlanması gerektiğini savunmaktadır.

Öğretmenler MEB keman eğitimi kitabının temel düzeyde bir başlangıç sunduğu; ancak öğrencinin gelişim düzeyi yükseldikçe yetersiz kaldığını belirtmiştir. Kitabın

yalnızca mekanik becerilere odaklandığını, müzikal ifade ve yorumlama becerilerini yeterince desteklemediğini dile getirmiştir. Buna rağmen, kitabın tüm Türkiye'de ortak bir standart sağlama açısından temel bir işlev gördüğü ve öğretmen yaratıcılığıyla desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir. Öğretmenler, materyalin güncellenmesi ve müzikal çeşitliliğin artırılması gerektiği konusunda hemfikirdir.

Tüm öğretmenler, MEB kitaplarının ileri düzey öğrenciler için yetersiz olduğunu ve bu öğrencilerin bireysel hızlarına uygun şekilde farklı kaynaklarla desteklenmeleri gerektiğini belirtmiştir. Kreutzer, Mazas, Sevcik, Rieding, Dancla gibi klasik teknik etüt kitapları; barok, klasik ve romantik dönem eserlerinden oluşan dengeli repertuvarlar; piyano eşlikli eserler ve oda müziği repertuvarları öğretmenler tarafından yaygın olarak tercih edilmektedir.

Araştırma kapsamında değerlendirilen verilerden anlaşıldığı üzere, öğrencilerin 3. pozisyon ve üzeri teknik becerilere geçişte yetersiz kalmaları yalnızca bireysel yetkinlik eksikliğiyle açıklanamamaktadır. Öğretmen görüşleri, bu durumun çok boyutlu nedenleri olduğuna işaret etmektedir. Bunlar arasında en çok öne çıkan faktörler; sınıf içi ders süresinin yetersizliği, birebir çalışmaya uygun ders modeli eksikliği, öğrencilerin düzenli bireysel çalışma alışkanlıklarının bulunmaması ve özellikle makamsal müzik repertuvarının hem kaynak hem de metodik yönlerden yetersizliğidir.

Ayrıca öğretim programının, tüm öğrenciler için tek tip bir ilerleme modeli öngörmesi, bireysel öğrenme hızlarını ve farklı pedagojik gereksinimleri karşılamada yetersiz kalmaktadır. Bu durum, araştırmanın nitel boyutunda öğretmenlerin sıklıkla dile getirdiği bir diğer sorundur. Uygulamada karşılaşılan bu tür güçlükler, öğretim programlarının sahadaki gerçeklikle daha uyumlu hale getirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmen görüşlerine dayalı olarak elde edilen nicel bulgular, programın başlangıç düzeyindeki kazanımlar açısından işlevsel olduğunu; ancak üst düzey teknik gelişim hedeflerinde, özellikle pozisyon geçişi, makamsal eserler ve geçişli popüler müzik çalışmaları gibi alanlarda öğrencilerin daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular, öğretim programının içerik ve uygulama boyutlarında daha esnek, bireyselleştirilmiş ve çeşitlendirilmiş yaklaşımlarla yeniden yapılandırılması gerektiğine işaret etmektedir. Ayrıca, bireysel

farklılıkları gözeten öğretim stratejilerinin benimsenmesi, öğrencilerin teknik gelişimlerini daha sürdürülebilir kılacaktır.

Sonuç olarak, araştırmadan elde edilen bulgular, Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan keman öğretim programının başlangıç düzeyi pozisyon becerilerini kazandırmada işlevsel olduğunu, ancak ileri düzey teknik gelişim için program içeriğinin yeniden yapılandırılması gerektiğini ortaya koymuştur. Öğretmen görüşleri, mevcut programın sahadaki ihtiyaçlara her yönüyle yanıt veremediğini ve özellikle üst düzey pozisyon çalışmalarında öğrencilere daha fazla bireysel yönlendirme, materyal çeşitliliği ve pedagojik destek gerektiğini vurgulamaktadır.

Anket verileri, aynı zamanda uygulamada karşılaşılan sorunlara da ışık tutmuştur. Öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun içerik sunulup sunulmadığına dair maddelerde alınan puanlar, programın esnekliğinin sınırlı olduğunu göstermiştir. Anket sonuçlarından elde edilen nicel veriler, öğretmen görüşlerine dayalı nitel bulgularla paralellik göstermekte, böylece araştırma bulgularının geçerliliğini artırmaktadır.

Öğretim programının içerik, uygulama ve değerlendirme boyutlarında kapsamlı bir revizyona ihtiyaç duyulduğu; ayrıca öğretmenlerin deneyim ve gözlemlerinin program geliştirme süreçlerine sistematik olarak dahil edilmesinin programın etkililiğini artırabileceği sonucuna varılmıştır.

5.2. Tartışma

Bu araştırmada elde edilen bulgular, Güzel Sanatlar Liselerinde keman öğretim programında yer alan pozisyon kazanımlarının öğretmen görüşlerine göre genel olarak temel düzeyde gerçekleştiğini, ancak özellikle ileri düzey (2., 3. ve 4. pozisyon) uygulamalarda ve geçişli çalma becerilerinde belirgin güçlüklerin yaşandığını ortaya koymuştur. Bu bulgu, alan yazında yer alan bazı önceki araştırmalarla örtüşmektedir.

Örneğin, Kaya (2018**)** tarafından yapılan bir çalışmada, ortaöğretim düzeyinde çalgı eğitimi alan öğrencilerin pozisyon geçişlerinde teknik sorunlar yaşadığı ve bu durumun özellikle bireysel çalışma alışkanlıkları ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Benzer biçimde, bu çalışmada da öğretmenlerin büyük bir kısmı, öğrencilerin makamsal eserleri veya geçişli dizileri icra etmede zorlandığını belirtmiş; bu durum bireysel

çalışma eksikliği, motivasyon düşüklüğü ve öğretim materyali yetersizliğiyle ilişkilendirilmiştir.

Demir ve Yıldız (2020), keman öğretiminde kullanılan yöntemlerin öğrencinin teknik gelişimi üzerinde belirleyici olduğunu ve klasik repertuvara odaklanmanın, öğrencinin popüler veya makamsal müziklerde yeterince gelişememesine neden olabileceğini ifade etmiştir. Bu çalışmanın bulguları da benzer şekilde, öğrencilerin 1. pozisyonda tonal eserleri çalmada yeterli performans gösterdiğini, ancak 3. pozisyon ya da makamsal içerikli repertuvarın hem teknik hem pedagojik olarak daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır.

Ayrıca, Aksoy ve Koç (2015), Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liselerinde çalgı eğitiminin genel yapısına dair yaptıkları araştırmada, öğretim programlarının uygulamada karşılaştığı zorlukların çoğunlukla donanım eksikliği, öğretmen niteliği ve öğrenci ilgisi ile ilişkili olduğunu bildirmiştir. Mevcut araştırmanın bulguları da bu sonuçları desteklemekte; özellikle altyapı farklılıkları ve öğretmenlerin bölgelere göre dağılımındaki dengesizlikler, kazanım düzeylerinin değişkenlik göstermesinde etkili olmuştur.

Nitel bulgular, öğretmenlerin öğrenci farklılıklarına duyarlı öğretim stratejileri geliştirmekte zorlandığını ve mevcut öğretim programının bireysel farklılıkları yeterince gözetmediğini ortaya koymuştur. Bu durum, Ersoy (2017)'un müzik öğretmenliği programlarındaki bireyselleştirilmiş öğretim stratejileri üzerine yaptığı çalışmada da vurgulanmıştır. Ersoy'a göre, programlar esnek yapıda olmadığında, öğretmenler öğrencilerin bireysel gelişimlerine yeterince rehberlik edememektedir. Araştırmamızda da benzer biçimde, öğretmenlerin programın sabit yapısından dolayı öğrencilerin seviyelerine uygun repertuvar uyarlaması yapmakta zorlandıkları görülmüştür.

Sonuç olarak, bu çalışma önceki literatürle paralel olarak, Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitiminin özellikle teknik pozisyon becerilerinde farklılıklar gösterdiğini; bunun pedagojik, bireysel ve yapısal faktörlerden kaynaklandığını ortaya koymaktadır. Mevcut bulgular, öğretim programlarının hem içerik hem uygulama açısından güncellenmesi, esnekleştirilmesi ve öğretmenlerin bu sürece aktif biçimde dâhil edilmesi gerektiğini göstermektedir.

5.3. Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak, Güzel Sanatlar Liselerinde keman öğretim programının geliştirilmesine yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur. Bu öneriler, öğretim sürecinin daha nitelikli, kapsayıcı ve işlevsel hâle getirilmesi yönünde uygulanabilir adımları içermektedir:

1. İleri düzey pozisyon becerilerine yönelik program iyileştirmeleri yapılabilir. 2., 3. ve 4. pozisyon kazanımlarında gözlenen düşük başarı düzeyi, öğretim programının bu alanlarda destekleyici içeriğe ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, pozisyon geçişlerini kolaylaştıracak basitten karmaşığa yapılandırılmış modüller eklenebilir.

2. Makamsal müzik eğitimine yönelik özgün kaynaklar geliştirilebilir. Öğrencilerin makamsal eserleri çalmada zorlandığı göz önünde bulundurularak, seviyeye göre makamsal etütler ve repertuvar kitapları hazırlanabilir. Ayrıca, öğretmenler için makamsal müzik öğretimine ilişkin rehber materyaller sunulabilir.

3. Popüler müzik repertuvarı öğretim programına dahil edilebilir. Öğrencilerin ilgilerini çeken popüler müzik örneklerinin kullanımı, motivasyonu artırabilir. Bu nedenle, seçmeli ya da alternatif repertuvar seçenekleri sunularak programın esnekliği artırılabilir.

4. Bireysel öğrenme hızlarına uygun öğretim uygulamaları tasarlanabilir. Öğrenciler arasındaki gelişim düzeyi farkları dikkate alınarak, bireyselleştirilmiş öğrenme planları oluşturulabilir. Seviye temelli gruplandırmalar veya birebir çalışma saatleri planlanabilir.

5. Öğrencilerin bireysel çalışma alışkanlıklarını destekleyecek uygulamalar geliştirilebilir.
   Öğrencilerin düzenli pratik yapma alışkanlığı kazanması için dijital çalışma takip sistemleri veya haftalık uygulama planları kullanılabilir.

6. Öğretmen geri bildirimleri program geliştirme sürecine entegre edilebilir. Öğretmenlerin görüşleri belirli aralıklarla toplanarak programın revizyon süreçlerine katkı sağlayabilir. Bu amaçla, öğretmenlere yönelik anketler, odak grup çalışmaları ve çevrim içi platformlar oluşturulabilir.

7. Donanım ve fiziksel olanaklar iyileştirilebilir. Bireysel çalışma odaları, güncel nota arşivleri ve teknik ekipman (metronom, kayıt cihazı vb.) desteğiyle öğrenme ortamları zenginleştirilebilir. Bu tür donanımlar, okulun imkânları dâhilinde yerel kaynaklarla sağlanabilir.

8. Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenebilir**.** Özellikle pozisyon geçişleri ve makamsal müzik konularında zorluk yaşayan öğretmenler için mesleki gelişim atölyeleri organize edilebilir. Çevrim içi video eğitimler ve kaynak paylaşımları bu süreci destekleyebilir.

9. Değerlendirme süreçlerinde gelişim odaklı yaklaşımlar benimsenebilir**.** Öğrencilerin sadece performans sonuçları değil, gelişim süreçleri de dikkate alınarak alternatif ölçme yöntemleri uygulanabilir (portfolyo, öz değerlendirme). Böylece her öğrencinin bireysel ilerlemesi daha sağlıklı izlenebilir.

Bu öneriler, öğretim programının daha esnek, öğrenci merkezli ve sahadaki gerçek koşullara duyarlı bir yapıya kavuşmasına katkı sunabilir.

KAYNAKÇA

Afacan, Ş., & Çilden, Ş. (2017). Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü keman öğrencilerinin temel yay tekniklerine ilişkin kazanımlarının incelenmesi. *Researcher, 5*(3), 370–382.

Akbaba, A., Lorcu, F., Erduran, G. Y., Yazıcı, S., & Akman, Y. (2021). *Bilimsel araştırma yöntemleri ve etik*. Detay Yayıncılık.

Akdoğan, B. (2001). Sanat, sanatçı, sanat eseri ve ahlak. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 42*(1–4), 213–246. https://doi.org/10.1501/Ilhfak_0000000533

Akpınar, M., Çetinkaya, H., & Ağcakaya, P. (2021). *Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi keman 9. sınıf ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Aksoy, A., & Koç, D. (2015). Güzel Sanatlar Liselerinde çalgı eğitimi uygulamaları üzerine bir inceleme. *Müzik Eğitimi Dergisi, 3*(1), 25–38.

Altınkurt, L. (2015). Türkiye'de sanat eğitiminin gelişimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (44)*, 1–17.

Altınöz, M. (2009). *Yetenek yönetimi*. Nobel Yayın Dağıtım.

Birgül, Y., & Nacakçı, Z. (2017). Güzel Sanatlar Lisesi viyola eğitiminde kullanılan repertuvara yönelik öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Sanat Eğitimi Dergisi, 9*(22), 413–427. https://doi.org/10.20875/makusobed.350559

Ceyhan, S. Ş., & Alıcı, S. (2023). Güzel Sanatlar Lisesinde çalgı eğitimi alan kaynaştırma öğrencilerine ilişkin öğretmen görüşleri (Bursa ili örneği). *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24*(44), 133–149. https://doi.org/10.21550/sosbilder.1177590

Coşkuner, S. (2016). Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi, 2*(3), 83–104. https://doi.org/10.5578/amrj.10806

Çalışır, F. (2001). *Temel müzik kuramları*. Ataçağ Sanatevi Yayınları.

Çenberci, S., & Tufan, E. (2020). Edwin E. Gordon'un 0–6 yaş müzik öğrenimi yaklaşımına ilişkin uzman görüşleri. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi, 7*(2), 639–660.

Çilden, B. (2010). *Keman eğitiminde sağ el tekniklerinin kazandırılmasına yönelik örnek çalışmalar* (Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Dalcroze, E. J. (1921). *Rhythm, music and education*. G. P. Putnam's Sons.

Demir, S., & Yıldız, D. (2020). Keman eğitiminde kullanılan öğretim yöntemlerinin teknik gelişim üzerindeki etkisi. *Sanat ve Müzik Araştırmaları Dergisi, 7*(2), 55–71.

Dilsiz, Z., & Şendurur, Y. (2022). Başlangıç keman eğitiminde doğal durumun sol el hedef davranışların kazanılmasına etkisi. *Ulak Bilge, 10*(71), 321–332. https://doi.org/10.7816/ulakbilge-10-71-05

Eren, B. (2012). Müzik eğitiminde kaynaştırma uygulamaları ve Orff-Schulwerk. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2*(2), 14–25.

Erdoğan, O. (2006). *Keman öğretiminde bireysel farklılıkların dikkate alınması*. Uluslararası Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirileri, Pamukkale Üniversitesi.

Ersoy, A. (2017). Bireyselleştirilmiş öğretim uygulamaları bağlamında müzik öğretmenliği eğitimi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi, 4*(1), 89–102.

Fenmen, A. (1991). *Müzik eğitimi*. Yurt Renkleri Yayıncılık.

Galamian, I. (1962). *Principles of violin playing and teaching*. Prentice-Hall.

Gordon, E. E. (2013). *A music learning theory for newborn and young children* (2013 ed.). GIA Publications.

Gün Duru, E. (2017). Güzel Sanatlar Lisesi mezunu keman öğrencilerinin sol el tekniği sorunları. *İdil Dergisi, 6*(38), 2869–2877. https://doi.org/10.7816/idil-06-38-16

Gün Duru, E., Gün, E., & Demirtaş, H. O. (2016). Müzik eğitiminin bilişsel gelişime etkisi. *The Journal of Academic Social Science Studies, 44*, 149–162. https://doi.org/10.9761/JASSS3555

Karadeniz, C. K., & Dalkıran, E. (2020). Güzel Sanatlar Liseleri keman eğitimcilerinin dizi çalışmalarına yer verme durumları, Güzel Sanatlar Liseleri için dizi çalışma önerileri. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 6*(2), 119–134. https://doi.org/10.22252/ijca.816806

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (23. bs.). Nobel Yayıncılık.

Kanno, M. (2001). *Piano technique: The finger independence*. Musician's Press.

Kaya, B. (2018). Ortaöğretim düzeyinde keman eğitiminde karşılaşılan teknik güçlükler ve çözüm önerileri. *Müzik ve Eğitim Dergisi, 6*(3), 33–49.

Kaya, Ö., & Kaya, E. (2013). Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde yürütülen keman dersi öğretim programının incelenmesi. *Sanat Eğitim Dergisi, 1*(1). https://doi.org/10.7816/sed-01-01-06

Kolbaşı, G. (2020). *Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi].

Küçükahmet, L. (1999). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. Alkım Yayınevi.

Laska, J. A., & Gürbüztürk, O. (2019). Eğitim programı ile öğretim arasındaki ilişki: Kavramsal bir açıklama. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000862

Manav, F. (2022). Hermeneutik ve sanat felsefesi: Gadamer'de sanat ve sanat eseri üzerine. *Akademik Sanat, 16*(31), 38–55.

Memedaliyev, R. (2003). Keman öğretiminde sol el tekniğinin meseleleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 10*, 65–73.

Mete, M., & Çoban, S. (2022). Kodaly müzik öğretmenlerinin yaklaşımına ilişkin bilgileri ve uygulama durumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 53*, 540–557. https://doi.org/10.53444/deubefd.1083145

Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi: Keman 9. sınıf ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi: Keman 10. sınıf ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi: Keman 11. sınıf ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi: Keman 12. sınıf ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Nielsen, S. G. (1999). Learning strategies in instrumental music practice. *British Journal of Music Education, 16*(3), 275–291. https://doi.org/10.1017/S0265051799000364

Özçelik Herdem, D. (2018). Keman öğretim sürecinde kazanılan bilgi ve becerilerin mesleki yaşamda kullanımı ile ilgili öğretim elemanı görüşlerinin değerlendirilmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi, 7*(51), 2705–2723. https://doi.org/10.7816/idil-07-51-01

Sak Brody, Z. (2016). "Suzuki Yetenek Eğitimi" felsefesine kısa bir bakış. *Sanat ve Tasarım Dergisi, 6*(1), 79–88. https://doi.org/10.20488/www-std-anadolu-edu-tr.291235

Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2005). *Müzik öğretimi* (5. bs.). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2005). *Müzik tarihi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Say, A. (2006). *Müziğin kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Soykunt, N., Kırca, Ş., & Önder, C. P. (2023). Mesleki müzik eğitimi veren öğretim elemanlarının Kodály yaklaşımı ve uygulamaları ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Sanat Araştırmaları, 2*(1), 66–79.

Suzuki, S. (1983). *Nurtured by love: The classic approach to talent education* (W. Suzuki, Trans.). Summy-Birchard.

Taş, S. (2019). Kemanda konum geçişleri ve konum sınıflandırması. *Sanat ve Tasarım Dergisi, 9*(2), 350–369. https://doi.org/10.20488/sanattasarim.691288

Tolstoy, L. (2020). *Sanat nedir?* (A. T. Kurban, Çev.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Uçan, A. (1989). Türkiye'de müzik öğretimine genel bir bakış. In *Ortaöğretim kurumlarında müzik öğretimi ve sorunları* (s. 1–34). Türk Eğitim Derneği Yayınları.

Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (2005). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri için keman ders kitabı (Lise 1–2–3)*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Van Buren, E. (2015). *Teaching violin to children: A practical guide*. Independently published.

Varış, Y. A., & Atalay, S. (2020). Güzel Sanatlar Liseleri Batı müziği çalgı toplulukları öğretim programındaki kazanımların gerçekleşme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri. *Journal of Social and Humanities Sciences Research, 7*(60), 2776–2788.

Wöllner, C., & Williamon, A. (2007). An exploratory study of the teaching and learning of expressive performance in the conservatoire setting. *Musicae Scientiae, 11*(1_suppl), 83–107. https://doi.org/10.1177/10298649070110S105

Yapıcı, Ş., & Yapıcı, M. (2017). *Eğitim psikolojisi* (3. baskı). Arı Yayıncılık.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2022). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (13. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, S. (2024). *Effectiveness of the teaching program prepared to improve intonation skills in violin education* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yakın Doğu Üniversitesi].

İnternet Kaynakları

Atatürk Araştırma Merkezi. (2023, 17 Ekim). *Güzel Sanatlar*. https://www.atam.gov.tr/duyurular/guzel-sanatlar

Karnaval Sanat. (2024, 20 Nisan). *Kemanın Tarihçesi*. http://karnavalsanat.com/blog/makaleler/kemanin-tarihcesi

Muzikegitimcileri.net. (2024, 18 Ağustos). *B. Kasap – Makale*. https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/makale/B-Kasap_1.html

Muzikegitimcileri.net. (2024, 18 Ağustos). *G. Erdal – Bildiri*. https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/G-Erdal_3.html

My Music Sanat. (2024, 20 Nisan). *Kemanın Tarihçesi*. https://www.mymusicsanat.com/kemanin-tarihcesi

Sinema Akademi. (2023, 17 Ekim). *Güzel Sanatlar Lisesine Girmek*. https://sinemaakademi.com.tr/guzel-sanatlar-lise-hazirlik-tiyatro-bolumu/guzel-sanatlar-lisesine-girmek

Superprof. (2024, 20 Nisan). *Kemanın İcadı ve Evrimi*. https://www.superprof.com.tr/blog/keman-icadi-ve-evrimi

EKLER

EK-1 SEGE (İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması)'ye göre okulların ilçelere göre dağılımı ve keman öğretmeni sayıları;

İL	İLÇE	SEGE'YE GÖRE BULUNDUĞU BÖLGE	GÜZEL SANATLAR LİSESİ	KEMAN ÖĞRETMENİ SAYISI (Kadrolu)
ADANA	ÇUKUROVA	2.	Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi	1
ADIYAMAN	MERKEZ	2.	Şehit Fatih Doğan Güzel Sanatlar Lisesi	1
AFYONKARAHİSAR	MERKEZ	2.	Afyonkarahisar Güzel Sanatlar Lisesi	1
AĞRI	MERKEZ	4.	Erol Parlak Güzel Sanatlar Lisesi	0
AKSARAY	MERKEZ	2.	Aksaray Güzel Sanatlar Lisesi	1
AMASYA	MERKEZ	2.	Amasya Güzel Sanatlar Lisesi	1
ANKARA	ÇANKAYA	1.	Ankara Güzel Sanatlar Lisesi	2
ANKARA	MAMAK	2.	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi	0
ANKARA	SİNCAN	2.	Itri Güzel Sanatlar Lisesi	1
ANTALYA	ALANYA	1.	Türkler Güzel Sanatlar Lisesi	0
ANTALYA	KEPEZ	2.	Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Güzel Sanatlar Lisesi	2
ARDAHAN	MERKEZ	3.	Ardahan Güzel Sanatlar Lisesi	0
ARTVİN	MERKEZ	2.	Artvin Güzel Sanatlar Lisesi	0
AYDIN	EFELER	2.	Aydın Yüksel Yalova Güzel Sanatlar Lisesi	4
BALIKESİR	AYVALIK	2.	Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi	1
BALIKESİR	KARESİ	2.	T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi	3
BARTIN	MERKEZ	2.	Bartın Güzel Sanatlar Lisesi	0
BATMAN	MERKEZ	3.	Batman TOBB Güzel Sanatlar Lisesi	0
BAYBURT	MERKEZ	3.	Bayburt Güzel Sanatlar Lisesi	0
BİLECİK	BOZÜYÜK	2.	Bilecik Güzel Sanatlar Lisesi	1
BİNGÖL	MERKEZ	3.	Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi	1
BİTLİS	MERKEZ	3.	Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi	0
BOLU	MERKEZ	2.	Bolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
BURDUR	MERKEZ	2.	Burdur Güzel Sanatlar Lisesi	1
BURSA	NİLÜFER	1.	Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi	2
ÇANAKKALE	MERKEZ	1.	Akçansa Güzel Sanatlar Lisesi	1
ÇANKIRI	MERKEZ	2.	Selahattin İnal Güzel Sanatlar Lisesi	1
ÇORUM	MERKEZ	2.	Çorum Güzel Sanatlar Lisesi	1
DENİZLİ	MERKEZEFENDİ	1.	Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi	5
DİYARBAKIR	YENİŞEHİR	2.	Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi	2
DÜZCE	MERKEZ	2.	Düzce Güzel Sanatlar Lisesi	1
EDİRNE	MERKEZ	1.	Hasan Rıza Güzel Sanatlar Lisesi	4
ELAZIĞ	MERKEZ	2.	Elâzığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi	1
ERZİNCAN	MERKEZ	2.	Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi	1
ERZURUM	YAKUTİYE	1.	Raci Alkır Güzel Sanatlar Lisesi	2
ESKİŞEHİR	TEPEBAŞI	2.	Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi	3
GAZİANTEP	ŞAHİNBEY	2.	Gaziantep Ticaret Odası Güzel Sanatlar Lisesi	3

GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL	1.	Aysel İbrahim Akınal Güzel Sanatlar Lisesi	1
GAZİANTEP	ŞEHİTKAMİL	1.	Gönüllü Hizmet Vakfı İnal Aydınoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	1
GİRESUN	MERKEZ	2.	Giresun Güzel Sanatlar Lisesi	1
GÜMÜŞHANE	MERKEZ	2.	Gümüşhane Güzel Sanatlar Lisesi	Ulaşılamadı
HAKKÂRİ	MERKEZ	3.	Hakkâri Güzel Sanatlar Lisesi	1
HATAY	ANTAKYA	2.	Hatay Bedii Sabuncu Güzel Sanatlar Lisesi	0
IĞDIR	MERKEZ	3.	Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi	2
ISPARTA	MERKEZ	2.	Isparta Güzel Sanatlar Lisesi	2
İSTANBUL	ATAŞEHİR	1.	Aydın Doğan Güzel Sanatlar Lisesi	4
İSTANBUL	BAĞCILAR	1.	Bağcılar Hikmet Barutçugil Güzel Sanatlar Lisesi	1
İSTANBUL	BAKIRKÖY	1.	Bakırköy Göksel Baktagir Güzel Sanatlar Lisesi	3
İSTANBUL	BAŞAKŞEHİR	1.	Başakşehir İstanbul Teknik Üniversitesi İsmail Dede Efendi Güzel Sanatlar Lisesi	2
İSTANBUL	BEŞİKTAŞ	1.	İstanbul Üniversitesi Itri Güzel Sanatlar Lisesi	1
İSTANBUL	BEYLİKDÜZÜ	1.	Beylikdüzü Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi	3
İSTANBUL	BEYOĞLU	1.	Beyoğlu Mustafa Kandıralı Güzel Sanatlar Lisesi	0
İSTANBUL	KADIKÖY	1.	İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi	3
İSTANBUL	KÜÇÜKÇEKMECE	1.	Alaeddin Yavaşça Güzel Sanatlar Lisesi	2
İSTANBUL	MALTEPE	1.	Zeytinburnu Güzel Sanatlar Lisesi	Ulaşılamadı
İSTANBUL	PENDİK	1.	Marmara Üniversitesi Abdülkadir Meragi Güzel Sanatlar Lisesi	0
İSTANBUL	ÜSKÜDAR	1.	Ahmet Ratıp Paşa Güzel Sanatlar Lisesi	1
İZMİR	BUCA	2.	Buca Işılay Saygın Güzel Sanatlar Lisesi	3
İZMİR	KEMALPAŞA	2.	İzmir Ümran Baradan Güzel Sanatlar Lisesi	1
KAHRAMANMARAŞ	ONİKİŞUBAT	2.	Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Lisesi	0
KARABÜK	SAFRANBOLU	2.	Karabük Safranbolu Borsa İstanbul Güzel Sanatlar Lisesi	1
KARAMAN	MERKEZ	2.	Karaman Güzel Sanatlar Lisesi	2
KARS	MERKEZ	2.	Kars Gül Ahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi	1
KASTAMONU	MERKEZ	2.	Orhan Şaik Gökyay Güzel Sanatlar Lisesi	2
KAYSERİ	MELİKGAZİ	1.	Kayseri Güzel Sanatlar Lisesi	1
KIRIKKALE	MERKEZ	2.	Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi	1
KIRKLARELİ	LÜLEBURGAZ	2.	Kırklareli Lüleburgaz TEK Güzel Sanatlar Lisesi	Ulaşılamadı
KIRKLARELİ	MERKEZ	2.	Kırklareli Güzel Sanatlar Lisesi	0

KIRŞEHİR	MERKEZ	2.	Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi	1
KİLİS	MERKEZ	3.	Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi	0
KOCAELİ	KARTEPE	2.	Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi	1
KONYA	SELÇUKLU	1.	Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi	2
KÜTAHYA	MERKEZ	2.	Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	1
MALATYA	YEŞİLYURT	2.	Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi	2
MANİSA	YUNUSEMRE	2.	Manisa Güzel Sanatlar Lisesi	2
MARDİN	ARTUKLU	3.	Mardin Güzel Sanatlar Lisesi	1
MERSİN	MEZİTLİ	2.	Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi	2
MUĞLA	MENTEŞE	2.	Muğla Güzel Sanatlar Lisesi	1
MUŞ	MERKEZ	4.	Şehit Yücel Kurtoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	0
NEVŞEHİR	MERKEZ	2.	Şehit Demet Sezen Güzel Sanatlar Lisesi	1
NİĞDE	MERKEZ	2.	Niğde Güzel Sanatlar Lisesi	1
ORDU	ALTINORDU	2.	Penbe-İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi	2
OSMANİYE	MERKEZ	2.	Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi	1
RİZE	MERKEZ	2.	Rize Türk Telekom Güzel Sanatlar Lisesi	1
SAKARYA	ADAPAZARI	2.	Sakarya Güzel Sanatlar Lisesi	1
SAMSUN	İLKADIM	2.	Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi	Ulaşılamadı
SİİRT	MERKEZ	3.	Siirt Takasbank Güzel Sanatlar Lisesi	0
SİNOP	MERKEZ	2.	Borsa İstanbul Şehit Ertan Yılmaztürk Güzel Sanatlar Lisesi	2
SİVAS	MERKEZ	2.	Sivas Muzaffer Sarısözen Güzel Sanatlar Lisesi	3
ŞANLIURFA	KARAKÖPRÜ	2.	Kazancı Bedih Güzel Sanatlar Lisesi	1
ŞIRNAK	MERKEZ	4.	Şırnak Güzel Sanatlar Lisesi	0
TEKİRDAĞ	SÜLEYMANPAŞA	2.	Yahya Kemal Beyatlı Güzel Sanatlar Lisesi	2
TOKAT	MERKEZ	2.	Tokat Güzel Sanatlar Lisesi	1
TRABZON	AKÇAABAT	2.	Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi	4
TUNCELİ	MERKEZ	2.	Tunceli Güzel Sanatlar Lisesi	1
UŞAK	MERKEZ	2	Besim Atalay Güzel Sanatlar Lisesi	1
VAN	ERCİŞ	5.	Erciş Güzel Sanatlar Lisesi	0
VAN	TUŞBA	4.	Van Güzel Sanatlar Lisesi	2
YALOVA	MERKEZ	2.	Yalova Güzel Sanatlar Lisesi	0
YOZGAT	MERKEZ	2.	Yozgat Nida Tüfekçi Güzel Sanatlar Lisesi	1
ZONGULDAK	EREĞLİ	2.	Zonguldak Ereğli Erdemir Güzel Sanatlar Lisesi	1
Toplam				**128**

EK-2 Öğretmenlere Yöneltilen Sorular ve Uzman Onayları

Keman derslerinde öğrencilerin pozisyon öğrenmeleri ile ilgili öğretmen görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu test, Prof. Dr. Ali AYHAN yönetimindeki "GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ" başlıklı yüksek lisans tezinde veri elde etmek amacıyla kullanılacaktır.

Pelin CANPOLAT ÇINAR

Güzel Sanatlar Liseleri 9. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **9. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular.	✓	☐	
3	1.Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular.	✓	☐	
4	1. Pozisyonda tonal eserler çalar.	✓	☐	
5	1. Pozisyonda makamsal eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 10. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **10. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.	✓	☐	
3	3. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	3. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	3. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 3. Pozisyon geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 3. Pozisyon geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 3. Pozisyon geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	1 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
10	1 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
11	1 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
12	1 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
13	1 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
14	1 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 11. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **11. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Keman eğitiminde 2. Pozisyonu açıklar.	✓	☐	
2	Kemanda 2. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.	✓	☐	
3	2. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	2. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	2. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	Boş tel kullanarak 3. Pozisyonda çift ses çalar.	✓	☐	
10	Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
11	Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
12	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
13	1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
14	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
15	1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
16	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
17	1,2 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 12. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **12. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda 4. Pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	Kemanda 4. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.	✓	☐	
3	4. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	4. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	4. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
10	Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
11	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
12	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
13	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
14	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
15	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
16	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden eserler çalar.	✓	☐	

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

	Kabul Edilebilir	Çıkartılmalı	Düzeltilmeli
Güzel Sanatlar Lisesi Ortaöğretim Programı keman eğitiminde pozisyon kazanımlarına ne düzeyde ulaşıldığını düşünüyorsunuz?	☒	☐	
Ortaöğretim Programı keman dersinde pozisyon kazanımları bazı yıllar 1,2,3,4 iken bazı yıllar 1,3,2,4 şeklinde verilmiştir. Pozisyon sıralaması sizce hangi şekilde olmalıdır, neden?	☒	☐	
Kazanımlara ulaşamayan öğrenci var mıdır, nedenleri nelerdir?	☒	☐	
MEB'in Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi kitabındaki dizi, etüt ve eserler öğrencilerin gelişimi açısından ne düzeydedir?	☒	☐	
Güzel Sanatlar Lisesinden önce kemana başlamış ve seviyesi ileride olan öğrenciler için MEB kitapları dışında ek kaynaklardan da faydalanıyor musunuz, bunlar nelerdir?	☒	☐	

Dr. Öğretim Üyesi Didem DÖĞER GÜNDÜZ Pelin CANPOLAT ÇINAR

Keman derslerinde öğrencilerin pozisyon öğrenmeleri ile ilgili öğretmen görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu test, Prof. Dr. Ali AYHAN yönetimindeki "GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ" başlıklı yüksek lisans tezinde veri elde etmek amacıyla kullanılacaktır.

Pelin CANPOLAT ÇINAR

Güzel Sanatlar Liseleri 9. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **9. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular.	✓	☐	
3	1.Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular.	✓	☐	
4	1. Pozisyonda tonal eserler çalar.	✓	☐	
5	1. Pozisyonda makamsal eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 10. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **10. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.	✓	☐	
3	3. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	3. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	3. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 3. Pozisyon geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 3. Pozisyon geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 3. Pozisyon geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	1 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
10	1 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
11	1 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
12	1 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
13	1 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
14	1 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 11. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **11. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Keman eğitiminde 2. Pozisyonu açıklar.	✓	☐	
2	Kemanda 2. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.	✓	☐	
3	2. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	2. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	2. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	Boş tel kullanarak 3. Pozisyonda çift ses çalar.	✓	☐	
10	Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
11	Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
12	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
13	1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
14	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
15	1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
16	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
17	1,2 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 12. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **12. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda 4. Pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	Kemanda 4. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.	✓	☐	
3	4. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	4. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	4. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
10	Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
11	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
12	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
13	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
14	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
15	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
16	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden eserler çalar.	✓	☐	

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

	Kabul Edilebilir	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
Güzel Sanatlar Lisesi Ortaöğretim Programı keman eğitiminde pozisyon kazanımlarına ne düzeyde ulaşıldığını düşünüyorsunuz?	☒	☐	
Ortaöğretim Programı keman dersinde pozisyon kazanımları bazı yıllar 1,2,3,4 iken bazı yıllar 1,3,2,4 şeklinde verilmiştir. Pozisyon sıralaması sizce hangi şekilde olmalıdır, neden?	☒	☐	
Kazanımlara ulaşamayan öğrenci var mıdır, nedenleri nelerdir?	☒	☐	
MEB'in Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi kitabındaki dizi, etüt ve eserler öğrencilerin gelişimi açısından ne düzeydedir?	☒	☐	
Güzel Sanatlar Lisesinden önce kemana başlamış ve seviyesi ileride olan öğrenciler için MEB kitapları dışında ek kaynaklardan da faydalanıyor musunuz, bunlar nelerdir?	☒	☐	

Öğr. Gör. Dr. Perçin DEMİRKOL YALÇIN Pelin CANPOLAT ÇINAR

Keman derslerinde öğrencilerin pozisyon öğrenmeleri ile ilgili öğretmen görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu test, Prof. Dr. Ali AYHAN yönetimindeki "GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ" başlıklı yüksek lisans tezinde veri elde etmek amacıyla kullanılacaktır.

Pelin CANPOLAT ÇINAR

Güzel Sanatlar Liseleri 9. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **9. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	1. Pozisyonda farklı parmak durumlarını etütlerde uygular.	✓	☐	
3	1.Pozisyonda farklı parmak durumlarını eserlerde uygular.	✓	☐	
4	1. Pozisyonda tonal eserler çalar.	✓	☐	
5	1. Pozisyonda makamsal eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 10. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **10. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda 3. Pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	3. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.	✓	☐	
3	3. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	3. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	3. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 3. Pozisyon geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 3. Pozisyon geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 3. Pozisyon geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	1 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
10	1 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
11	1 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
12	1 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
13	1 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
14	1 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 11. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **11. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Keman eğitiminde 2. Pozisyonu açıklar.	✓	☐	
2	Kemanda 2. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru basar.	✓	☐	
3	2. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	2. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	2. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 2. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	Boş tel kullanarak 3. Pozisyonda çift ses çalar.	✓	☐	
10	Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
11	Eşlikli 1, 2 ve 3. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
12	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
13	1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
14	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
15	1, 2 ve 3. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
16	1, 2 ve 3. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
17	1,2 ve 3. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	

Güzel Sanatlar Liseleri 12. Sınıf Keman Dersi Kazanımlara Yönelik Değerlendirme Formu

Güzel Sanatlar Liselerinde **12. Sınıf** Keman Dersi Öğretim Programında Bulunan Pozisyon Kazanımlarına yönelik görüşünüzü ifade eden sağdaki maddelerden birisini işaretleyiniz.		**Kabul Edilebilir**	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
1	Kemanda 4. Pozisyon kavramını açıklar.	✓	☐	
2	Kemanda 4. Pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.	✓	☐	
3	4. Pozisyonda kalarak diziler çalar.	✓	☐	
4	4. Pozisyonda kalarak etütler çalar.	✓	☐	
5	4. Pozisyonda kalarak eserler çalar.	✓	☐	
6	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli diziler çalar.	✓	☐	
7	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
8	1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
9	Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli etütler çalar.	✓	☐	
10	Eşlikli 1 ve 4. Pozisyonlar arası geçişli eserler çalar.	✓	☐	
11	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak tonal eserler çalar.	✓	☐	
12	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli tonal eserler çalar.	✓	☐	
13	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak makamsal eserler çalar.	✓	☐	
14	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli makamsal eserler çalar.	✓	☐	
15	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda kalarak popüler müziklerden örnek eserler çalar.	✓	☐	
16	1, 2, 3 ve 4. Pozisyonda geçişli popüler müziklerden eserler çalar.	✓	☐	

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

	Kabul Edilebilir	**Çıkartılmalı**	**Düzeltilmeli**
Güzel Sanatlar Lisesi Ortaöğretim Programı keman eğitiminde pozisyon kazanımlarına ne düzeyde ulaşıldığını düşünüyorsunuz?	☒	☐	
Ortaöğretim Programı keman dersinde pozisyon kazanımları bazı yıllar 1,2,3,4 iken bazı yıllar 1,3,2,4 şeklinde verilmiştir. Pozisyon sıralaması sizce hangi şekilde olmalıdır, neden?	☒	☐	
Kazanımlara ulaşamayan öğrenci var mıdır, nedenleri nelerdir?	☒	☐	
MEB'in Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi kitabındaki dizi, etüt ve eserler öğrencilerin gelişimi açısından ne düzeydedir?	☒	☐	
Güzel Sanatlar Lisesinden önce kemana başlamış ve seviyesi ileride olan öğrenciler için MEB kitapları dışında ek kaynaklardan da faydalanıyor musunuz, bunlar nelerdir?	☒	☐	

Dr. Metehan GÖKTAŞ Pelin CANPOLAT ÇINAR

EK-3 Etik Kurul İzin Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 04/04/2024-E.431505

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu

Oturum Tarihi : 04-04-2024	**Oturum Sayısı :** 6	**Karar Sayısı :** 22
Etik Açıdan Uygun		
Çalışma Adı	GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	
Araştırmacılar	Yükseklisans Öğrencisi Pelin CANPOLAT ÇINAR (Yürütücü)	
Başkan	Prof.Dr. Hakan ÖZDEMİR	

Kurul Üyeleri

Kullanıcı Mehmet YILMAZ		Kullanıcı pınar özbay	
Prof.Dr. Yusuf BATAR		Prof.Dr. Mehmet ÖNAL	
Prof.Dr. Bilal ALTAY		Prof.Dr. Mehmet GÜNGÖR	
Prof.Dr. Süleyman ÇALDAK		Prof.Dr. Lütfiye ÖZDEMİR	

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge doğrulama kodu ile https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=3837&eD=BSMA3DFAP9&eS=431505 adresinden yapılabilir.
etik.inonu.edu.tr/form/index.xhtml

EK-4 Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma Uygulama İzni Belgesi

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ BELGESİ

Başvuru No: MEB.TT.2024.005990

T.C. Kimlik No: 40*******72

Adı Soyadı: PELİN CANPOLAT ÇINAR

Araştırmanın Adı: GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA BULUNAN POZİSYON KAZANIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğretmen

Veri Toplama Aracının Başlığı: Keman derslerinde pozisyon kazanımına yönelik öğretmen görüşleri ölçeği

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 15.01.2025

Araştırma Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 15.01.2026

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup aşağıda ifade edilen bilgiler kapsamında araştırma uygulama izni Millî Eğitim Bakanlığı ilgili birimleri tarafından onaylanmıştır.

Uygulama Yapılacak İller	Uygulama Yapılacak Birimler	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatları	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu
ANKARA	Güzel Sanatlar Lisesi	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Lisesi	775218
ANKARA	Güzel Sanatlar Lisesi	Itri Güzel Sanatlar Lisesi	766334
BURSA	Güzel Sanatlar Lisesi	Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi	751989
ÇANAKKALE	Güzel Sanatlar Lisesi	Akçansa Güzel Sanatlar Lisesi	751990
DENİZLİ	Güzel Sanatlar Lisesi	Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi	756275
EDİRNE	Güzel Sanatlar Lisesi	Hasan Rıza Güzel Sanatlar Lisesi	751997
ERZURUM	Güzel Sanatlar Lisesi	Raci Alkır Güzel Sanatlar Lisesi	752001
GAZİANTEP	Güzel Sanatlar Lisesi	Aysel İbrahim Akınal Güzel	767310

Doğrulama Kodu: 0a656fcb1432ffe6336c7e558a1ffd2d9a877fc50718351084b638d8790179e7
Doğrulama Adresi: arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula
Serhat Mah. 1290. Sokak No.8/B 06374 Yenimahalle/Ankara TÜRKİYE
Telefon No: (0312) 413 43 00, Belgegeçer No: (0312) 413 45 12
e-posta: ttkb_arastirmaizinleri@meb.gov.tr, internet adresi: ttkb.meb.gov.tr

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ BELGESİ

Uygulama Yapılacak İller	Uygulama Yapılacak Birimler	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatları	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu
		Sanatlar Lisesi	
GAZİANTEP	Güzel Sanatlar Lisesi	Gönüllü Hizmet Vakfı İnal Aydınoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	768528
GAZİANTEP	Güzel Sanatlar Lisesi	Gaziantep Ticaret Odası Güzel Sanatlar Lisesi	752003
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	Aydın Doğan Güzel Sanatlar Lisesi	752008
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	Bağcılar Hikmet Barutçugil Güzel Sanatlar Lisesi	767500
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	Bakırköy Göksel Baktagir Güzel Sanatlar Lisesi	764943
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	Başakşehir İstanbul Teknik Üniversitesi İsmail Dede Efendi Güzel Sanatlar Lisesi	761901
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	İstanbul Üniversitesi Itri Güzel Sanatlar Lisesi	767462
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	Beylikdüzü Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi	759661
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi	752010
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	Ahmet Ratıp Paşa Güzel Sanatlar Lisesi	768415
İSTANBUL	Güzel Sanatlar Lisesi	Alaeddin Yavaşça Güzel Sanatlar Lisesi	767585
KAYSERİ	Güzel Sanatlar Lisesi	Kayseri Güzel Sanatlar Lisesi	767826
KONYA	Güzel Sanatlar Lisesi	Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi	752026
ADANA	Güzel Sanatlar Lisesi	Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi	751971
ADIYAMAN	Güzel Sanatlar Lisesi	Şehit Fatih Doğan Güzel Sanatlar Lisesi	751972

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ BELGESİ

EĞİTİMİN YÜZYILI

Uygulama Yapılacak İller	Uygulama Yapılacak Birimler	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatları	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu
AFYONKARAHİSAR	Güzel Sanatlar Lisesi	Afyonkarahisar Güzel Sanatlar Lisesi	758435
AKSARAY	Güzel Sanatlar Lisesi	Aksaray Güzel Sanatlar Lisesi	751974
AMASYA	Güzel Sanatlar Lisesi	Amasya Güzel Sanatlar Lisesi	751976
AYDIN	Güzel Sanatlar Lisesi	Aydın Yüksel Yalova Güzel Sanatlar Lisesi	756227
ANTALYA	Güzel Sanatlar Lisesi	Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Güzel Sanatlar Lisesi	751980
BALIKESİR	Güzel Sanatlar Lisesi	Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi	761633
BALIKESİR	Güzel Sanatlar Lisesi	T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi	762658
BİLECİK	Güzel Sanatlar Lisesi	Bilecik Güzel Sanatlar Lisesi	769470
BOLU	Güzel Sanatlar Lisesi	Bolu Güzel Sanatlar Lisesi	751986
BURDUR	Güzel Sanatlar Lisesi	Burdur Güzel Sanatlar Lisesi	751988
ÇANKIRI	Güzel Sanatlar Lisesi	Selahattin İnal Güzel Sanatlar Lisesi	751991
ÇORUM	Güzel Sanatlar Lisesi	Çorum Güzel Sanatlar Lisesi	751992
DİYARBAKIR	Güzel Sanatlar Lisesi	Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi	751994
DÜZCE	Güzel Sanatlar Lisesi	Düzce Güzel Sanatlar Lisesi	751995
ELAZIĞ	Güzel Sanatlar Lisesi	Elazığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi	751998
ERZİNCAN	Güzel Sanatlar Lisesi	Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi	752000
ESKİŞEHİR	Güzel Sanatlar Lisesi	Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi	752002

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ BELGESİ

Uygulama Yapılacak İller	Uygulama Yapılacak Birimler	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatları	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu
GİRESUN	Güzel Sanatlar Lisesi	Giresun Güzel Sanatlar Lisesi	752004
ISPARTA	Güzel Sanatlar Lisesi	Isparta Güzel Sanatlar Lisesi	752007
İZMİR	Güzel Sanatlar Lisesi	Buca Işılay Saygın Güzel Sanatlar Lisesi	752012
İZMİR	Güzel Sanatlar Lisesi	İzmir Ümran Baradan Güzel Sanatlar Lisesi	752013
KARABÜK	Güzel Sanatlar Lisesi	Karabük Safranbolu Borsa İstanbul Güzel Sanatlar Lisesi	752015
KARAMAN	Güzel Sanatlar Lisesi	Karaman Güzel Sanatlar Lisesi	752016
KARS	Güzel Sanatlar Lisesi	Kars Gülahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi	752017
KASTAMONU	Güzel Sanatlar Lisesi	Orhan Şaik Gökyay Güzel Sanatlar Lisesi	752018
KIRIKKALE	Güzel Sanatlar Lisesi	Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi	752020
KIRŞEHİR	Güzel Sanatlar Lisesi	Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi	752024
KOCAELİ	Güzel Sanatlar Lisesi	Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi	767833
KÜTAHYA	Güzel Sanatlar Lisesi	Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	752027
MALATYA	Güzel Sanatlar Lisesi	Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi	756250
MANİSA	Güzel Sanatlar Lisesi	Manisa Güzel Sanatlar Lisesi	756233
MERSİN	Güzel Sanatlar Lisesi	Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi	759715
MUĞLA	Güzel Sanatlar Lisesi	Muğla Güzel Sanatlar Lisesi	756091
NEVŞEHİR	Güzel Sanatlar Lisesi	Şehit Demet Sezen Güzel	762124

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ BELGESİ

Uygulama Yapılacak İller	Uygulama Yapılacak Birimler	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatları	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu
		Sanatlar Lisesi	
NİĞDE	Güzel Sanatlar Lisesi	Niğde Güzel Sanatlar Lisesi	752033
ORDU	Güzel Sanatlar Lisesi	Penbe-İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi	756232
OSMANİYE	Güzel Sanatlar Lisesi	Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi	752036
RİZE	Güzel Sanatlar Lisesi	Rize Türk Telekom Güzel Sanatlar Lisesi	765874
SAKARYA	Güzel Sanatlar Lisesi	Sakarya Güzel Sanatlar Lisesi	752038
SİNOP	Güzel Sanatlar Lisesi	Borsa İstanbul Şehit Ertan Yılmaztürk Güzel Sanatlar Lisesi	752041
SİVAS	Güzel Sanatlar Lisesi	Sivas Muzaffer Sarısözen Güzel Sanatlar Lisesi	752042
ŞANLIURFA	Güzel Sanatlar Lisesi	Kazancı Bedih Güzel Sanatlar Lisesi	756323
TEKİRDAĞ	Güzel Sanatlar Lisesi	Yahya Kemal Beyatlı Güzel Sanatlar Lisesi	756090
TOKAT	Güzel Sanatlar Lisesi	Tokat Güzel Sanatlar Lisesi	752046
TRABZON	Güzel Sanatlar Lisesi	Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi	752048
TUNCELİ	Güzel Sanatlar Lisesi	Tunceli Güzel Sanatlar Lisesi	767394
UŞAK	Güzel Sanatlar Lisesi	Besim Atalay Güzel Sanatlar Lisesi	752049
YOZGAT	Güzel Sanatlar Lisesi	Yozgat Nida Tüfekçi Güzel Sanatlar Lisesi	752051
ZONGULDAK	Güzel Sanatlar Lisesi	Zonguldak Ereğli Erdemir Güzel Sanatlar Lisesi	752052
HAKKARİ	Güzel Sanatlar Lisesi	Hakkari Güzel Sanatlar	763519

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ BELGESİ

Uygulama Yapılacak İller	Uygulama Yapılacak Birimler	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatları	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu
		Lisesi	
IĞDIR	Güzel Sanatlar Lisesi	Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi	752006
MARDİN	Güzel Sanatlar Lisesi	Mardin Güzel Sanatlar Lisesi	763631
VAN	Güzel Sanatlar Lisesi	Erciş Güzel Sanatlar Lisesi	767223

Not: *Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Belgeler aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.*

Doğrulama Kodu: 0a656fcb1432ffe6336c7e558a1ffd2d9a877fc50718351084b638d8790179e7
Doğrulama Adresi: arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula
Serhat Mah. 1290. Sokak No.8/B 06374 Yenimahalle/Ankara TÜRKİYE
Telefon No: (0312) 413 43 00, Belgegeçer No: (0312) 413 45 12
e-posta: ttkb_arastirmaizinleri@meb.gov.tr, internet adresi: ttkb.meb.gov.tr

Süre ve Çalışma Takvimi (I)

Sıra	Yapılacak İş	Planlanan	
		Başlama Tarihi (Ay/Yıl)	Bitirme Tarihi (Ay/Yıl)
1.	Literatür çalışmasının yapılması	Eylül/2023	Kasım/2023
2.	Tezin kuramsal çerçevesinin oluşturulması	Ekim/2023	Kasım/2023
3.	Çalışma grubuna ilişkin anketin oluşturulması	Kasım/2023	Aralık/2023
4.	Çalışmaya ait verilerin toplanması	Ekim/2024	Mart/2025
5.	Çalışma grubuna ilişkin verilerin analizi	Mart/2025	Nisan/2025
6.	Verilerin tablo ve grafikler kullanılarak gösterilmesi	Nisan/2025	Mayıs/2025
7.	Bulgular ve yorum bölümünün yazılması	Mayıs/2025	Haziran/2025
8.	Sonuç ve öneriler bölümünün yazılması	Haziran/2025	Temmuz/2025
9.	Tezin gözden geçirilmesi	Temmuz/2025	Temmuz/2025